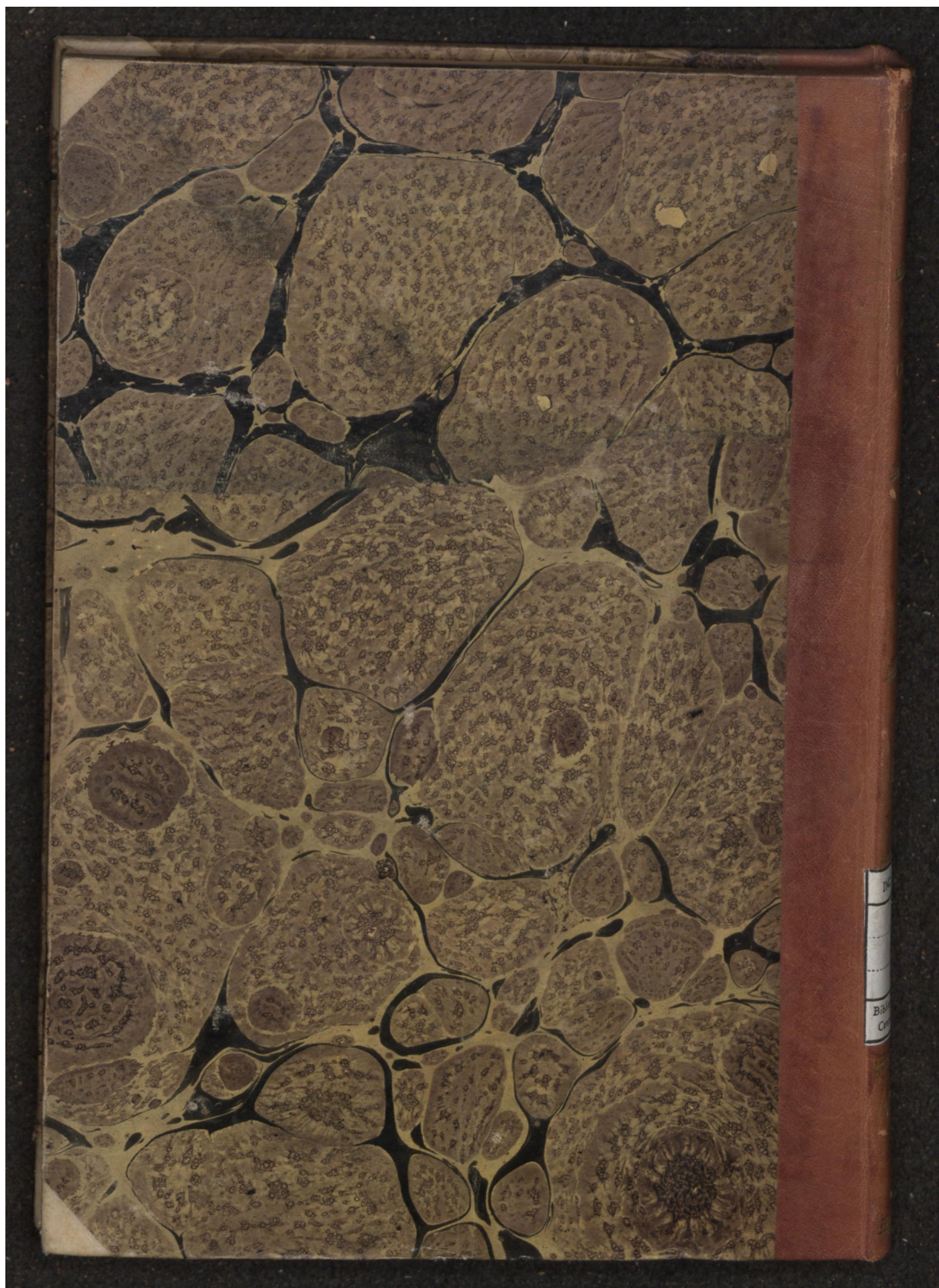

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. M.7.19

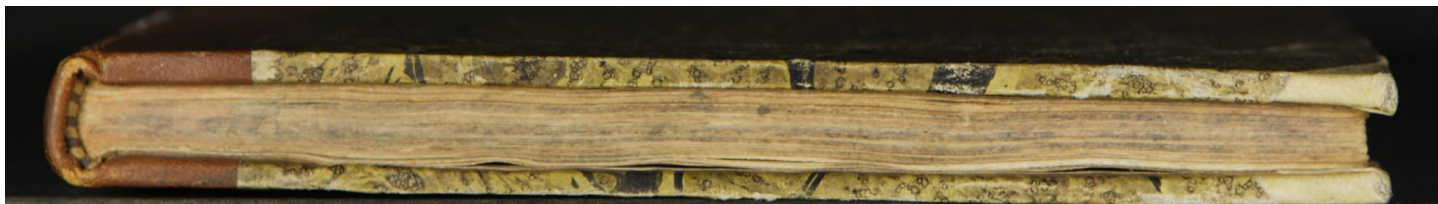

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. M.7.19

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. M.7.19

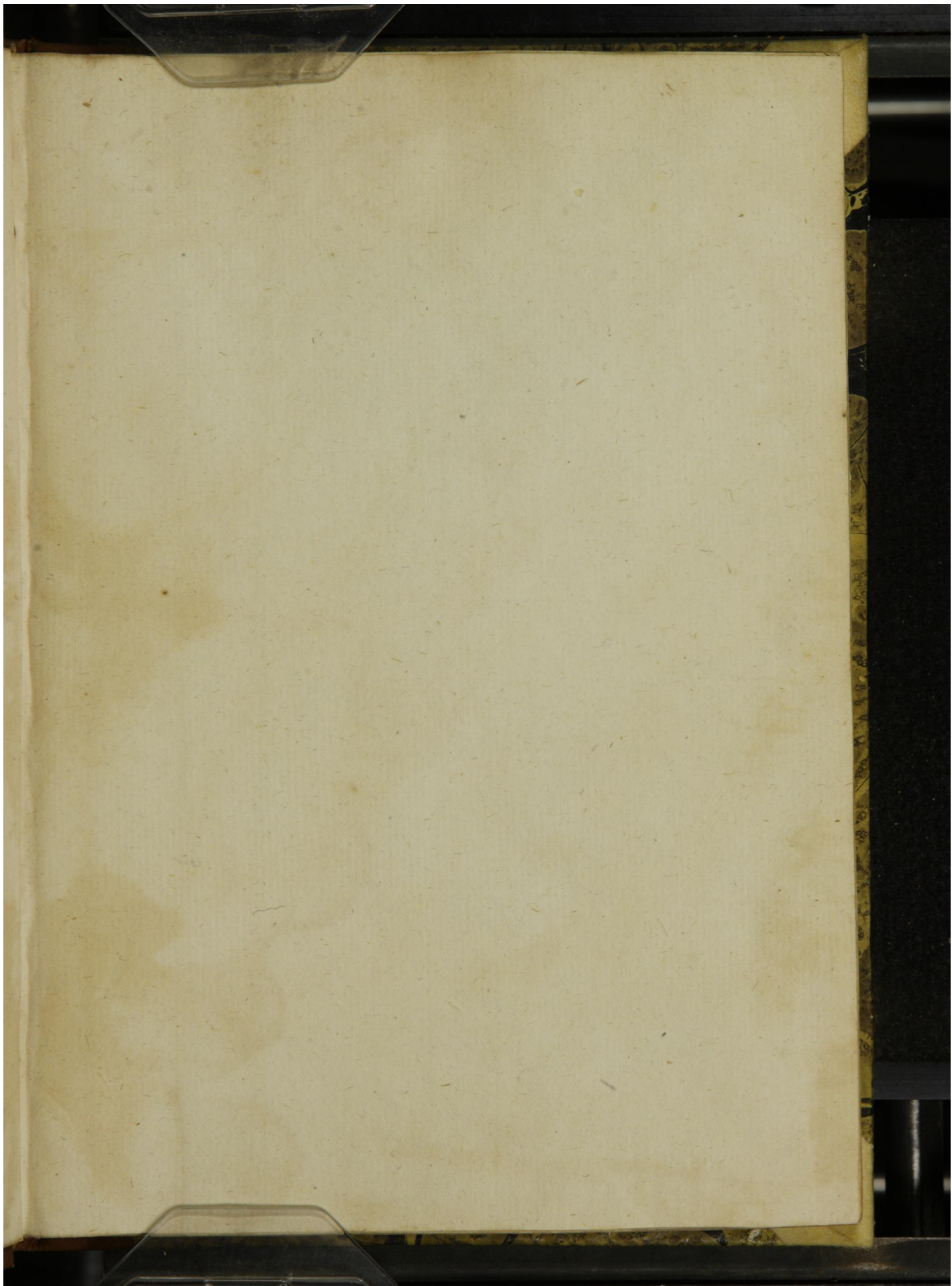
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. M.7.19

INCUNABULI
M
7
19
Biblioteca Nazionale Centrale - Firenze

1.7.19

IESVS MARIA.

DICTYS CRETENSIS
DE HISTORIA BELLI
TROIANI ET DAR
SES PRISCVS
DE EADEM
TROIA
NA.

IESVS MARIA

DICTVS QVINTENSIS

DEHISTORICIS

TROIA T DAR

SES

DE

TROIA

NA

Comentarij sive sps de serm ad usus frus romulij

FRANCISCVS FARAGONIVS MAGNIFI
co uiro Bernardo Riëtio Messanensi patritio oratori atq;
poetæ eruditissimo. S. D.

ICTYN Cretensem grauē historicū (qui
apud Troiam sub Idomeneo Cretensium
rege militauit) ex Gnoso Cretæ oppido gre
cum hominē a Septimio uiro romão olim
latina ueste mutatum iussu tuo bibliopolæ
imprimendum exhibui Bernarde uir p̄stā
tissime: Tum pro iure quo tibi omnes litterati maxime de
bent: qppe qui ob singulares uirtutes tuas de eruditis eru
ditissimus optime mereris: Tuq; qā solus prope es: qui uni
uersas dispersæ uetustatis reliquias sedulus p̄quirere & ad
mirari nō desinis: Interq; multiplices reipublicæ curas non
intermittis litterarū studia. Proinde historicis poetis: ora
toribusq; lectitandis succisuias horas impēdis: Vt non te
mere inter primos cuiuscunq; ætatis poetas oratoresq; cō
numerari possis. Est tibi præterea in colloquiis affabilitas
prudencia atq; humanitas: Virtutum es foccundus: inimi
cus uitiorum acerrimus: amicis iucundus ciuib; charus:
apud omnes es deniq; amabilis. Et quod difficilior est in
Cræso uiuis Numam. Es tu quoq; unicum totius nobili
tatis exemplar: & Riëtiorum antiquissimæ: atque genero
sissimæ familiæ fulgentissimum decus. Sed de his plura
alias: Accipies interim læta fronte: achilari uultu libel
lum: quem si a Reipublicæ muneribus (quibus iugiter di
stineris) feriat perlegeris: mirum scriptoris acumen: ar
gutamque densitatem deprendes. Est enim rerum fre
quentia creber uerbis p̄flus sermo sententiæ numero ac

a ii

contionibus argutus: quē si tibi cōubernalem reddideris
iucūda te historiæ ueritate recreabit: scripsit. n. ea q̄ uidit:
q̄bus interfuit: quæ gessit: idem mirifice rei militaris disci-
plina: aliarumq; rerū multiplici uarietate oblectare te pote-
rit. Nā si astutiam in bello quæris habes Vlyxem: Si p̄stā-
tiam fortitudinemq; desideras: intuere Achillē: Si cōtionā-
di grauitatem poptas: Nestorem p̄ oculis pone. Nōne de-
niq; uestigia ac mores illius antiquissimi sæculi pernoscere
& omissis poeticis fabulis historiæ ueritate imbui atq; refi-
ci iucūdiſsimū erit: At illud nimix in hoc libello anxīū me:
sollicitūq; detinuit: q̄ pluribus locis adeo mēdosus erat: ut
uix sēsus ullus elici possit. Ego uero p̄ uirili pte collatis mul-
tis exēplaribus & archetypis emaculatissimū reddere nīſus
sum. At hoc nulli p̄fecto mix uideri debet: quū Cōstātīn⁹
lascaris uir utraq; lingua p̄tissimus mihi asseruerit: Inpio-
rū tēporum incuria Dictyn apud græcos: ne qdē inueniri:
retulit tñ hæc paucula ex Suida asserēte Dictyn cretēsem
gnosium historicū belli troiāi ephimeriē. i. diurnalē lris pu-
nicis (q̄bus uniuersa Græcia tūc utebatur) absoluisse sub
Idomeneo merentē: dein post multū t̄pis apud gnosō mo-
numēto terremotu seu uetustate collapsō: reptos libellos:
acticisq; litteris cōmutatos Claudio Cæsari Nerōi oblatos:
demū latine cōuersos. hæc ille. Quare multū tibi Bernar-
de uir magnifice studiosi debebunt uniuersi: qui Dictyn lu-
culentū historiographū tot iā sæculis situ squalētez: & uix
in lucē p̄dire ausum: nunc solertissime tuis sumptibus: pul-
chroq; caractere imp̄ssum haud difficulter habebūt. Ego
tandē ne Mineruā erudire ac noctuas athenas deferri uide-
ar: hic finem faciam: p̄sertim ne p̄bita sit uitupatoribus ob-
latrandi facultas: q̄ obtrectatione alienæ scientiæ sibi fāmā

latrandi facultas: q̄ obrectatione alienæ sciētiæ sibi famæ
aucupari: dēteq; theonino aliēa carpe ac edētuli dētatis &
oculatis talpæ capreata fronte inuidere solent. Vale togæ
sagiq; candidissimum decus: & me quod facias ama.

EIVSDEM EPIGRAMMA ADEVNDEM.

Ediderat mundo summum pia Creta tonantem:

Diffimilem Dictyn protulit inde ioui.

Olim coelicolum rector nam creditus alter:

Alter terrigenis inclyta scripta dedit.

Dictyos atque iouis numen seu grammata confers

Hoc abiisse uides: enthea scripta manent.

Sic tu qui nostris decus es Bernarde camœnis

Qui facis ut cunctis Dictys in ore sonet.

Carmina coelicolas testor: si nostra ualebunt.

Viues carminibus sæcula longa meis.

Sunt hæc parua tamen: sunt hæc leuiora fatemur.

Mox maiora dabo: spesq; decusq; uale.

HEXASTICHON.

Vndeni uersus partem si sumpseris imam.

Cum puppi proram iungito amice parem.

Vertice cum summo tracta interiora tonantis.

Tertiaq; octauī syllaba iuncta fiet.

Extremo bisquina tamen si carmine cedat

Auctoris totum syllaba nomen habes.

TETRASTICHON.

Tarpæi montis templum Dictynna colossus.

Thebæ niliacæ pyramidumque labor

Mausolus Babylon mundi miracula cedant:

Illa soluta iacent: Dictys ad ora uolat.

DISTICHON.

Vertice nata dei quondam uelut ægide Sais:

Gnosida trinacriæ sic tulit arte caput.

MONOSTICHON.

Ilion obsedit bello gens græca bilustri.

APPENDICVLAE ad Libri interpretationem.

MINOS Iouis & Europæ filius Androgeum Ariadnam Phedrâ Deucalionē & Molūpgenuit: ex Deucalione Idomeneus: ex molo meriōes seu myrion & Idomeneus alter nascitur. Itē Tantalus Iouis filius genuit pelopem. Pelops aut Atreum Thyestem & Plisthenez: hic uero ex Aeropa Agamēnonē & menelaum sustulit: At agamēnō Iphigeniā siue Iphianassam electrā horestēq; pcreauit. Menelaus uero cū Helena genuit Hermionem cu3 qua seu cum Andromache Pyrrhus Achillis filius pgenuit molossū: unde molossi populi. Item ex Pleione filia oceani seu danai & ex Athlāte nascitur electra quæ peperit ioui Dardanū. hic Erichthonium: hic Troem. Tros Ilionem Ilion Laumedōtem ex quo Priamus cui Hecuba Cyssæ regis thracum filia peperit Creusam Cassandram Ilionem Polyxenam Paridem Hectorem Helenum Chaonem Troilum Deiphobum Polidorum Politem. Iterum Iuppiter ex taigeta agenoris Phœnicum regis filia genuit Lacedæmone3: hic musculum uel potius Amicatem: hic Argalum seu Argulum ex quo Oebalus pater Tyndari cui Læda peperit Castorē Pollucem Helenam & Clitemnestrā. EX Phœnice quoque filio seu filia Agenoris pēdet Lædæ atque Hecubæ origo. Hæc iccirco adiunxi: quia multi incident loci: in quibus eadem nosse ex usu erit. ARGUMENTUM primi libri. ATREVS ALTER (qui fuit Cretensis ditissimus pater Aeropæ ex Minoe origine3 trahens qcqd auri

& argenti pecorūq; habuit: nepotibus diuidendū reliq̄rat:
sed terrarū imperia iussu eiusdem diuisim possidebant Ido
meneus deucaliōis filius cū merione patrueli suo & idome
neus alter molius. i. Molifilius. Omnes igitur pelopidæ ad
ptiendas iter se Atrei opes Cretam conuenere: inter quos
Palamedes & menelaus qui etiam sororis fratrisq; in illa di
uisione functus ē uice: quū neuter aduēisset. Cūcti deniq;
apud Cretā benigne suscepti in europesq; templū deducti
preciosa operum extruictione mirifice sunt affecti contem
plantes singula quæ ex Sidone patria europes nobilibusq;
matronis transmissa magno tum decori erant. PER
idem tps Paris cum Aenea aliisq; receptus in domo mene
lai ubi aduertit regem abesse Helenam multasque opes:
item Aetram & Clymenez menelai affines abstulit. Qui
bus cognitis menelaus cum coniugis: tum affinium iniu
ria torquebat: quem Plamedes solatus nauem conscende
re facit: paucisque diebus spartam tenuere: quo Agammē
non & Nestor: cunctique ex origine Pelopis conuenerant
Legātur tandem ad troiā Palamedes Vlysses & menelaus
ut abrepta repeterent: quumq; Palamedis oratio troianos
permoueret: Priamus eius sermo nez interruptit inqens nō
esse æquum insimulare eum qui absit. Nam Paris nondū
ad troiam peruenerat: sed eadē qua apud Sparten usns cu
piditate sidoniorum regem suū hospitē obtruncarat cun
ctamq; domū abstulerat. Igitur paridis aduentu cōmota ci
uitas facinus detestabatur: Priamus p̄inde anxius (dimissis
filiis reddendā esse Helenam negātibus) cōuocat seniores:
at filii cōcilium irrumpunt multosq; obtruncāt. His pactis
Priamus hortatu Hecubæ helenam adiit quæ asserens suā
originem ad Priami & Hecubæ genus p̄tinere eorundem

a iiii

fidei flens se cōmēdat. Priamus deniq; nō amplius differē
dos legatos ratus Helenā in cōcilium corā legatis adduxit:
quæ interrogata respondit nō inuitā nauigasse seq; potius
Paridi q̄ Menelao conuenire. Quibus auditis legati mīna
bundi digrediuntur: quīs reguli eos necandos ne ad bellū
graciā concitarent statuissent tamē duce Antenore dimit-
tuntur illesi: puenientesq; Spartā Helenæ uolūtate filiorū
Priami scelus Antenorisq; hospitium exponūt. Quas ob
res Diomedis regnum in quo de apparatu belli agatur eligi-
tur: ubi deinde cūcti graciæ p̄cipes ceto porco a Calchātē
iurant inimicitia contra Priamum: Inde cūctis suffragiis
Agamēnon rector omniū declaratur: ducesq; nauīū Achil-
les Ajax & Phoenix constituūtur: Campestri exercitui Pa-
lamedes p̄ponitur cum Diomede & Vlyxe: Postea descri-
bitur nauium. M. cc. lxxxviii. catalogus ad aulidē confluē-
tiū. Sed quū ibi Agamēnō ceruā seu capreā Dianæ inscius
interfecisset pestisq; ob id inuasisset exercitum tandē mul-
ier deo plena respōdit nō posse sādari pestē nisi Agamēnōis
filia Dianæ immolaret abnuēteq; Agamēnōe Vlyxes falsis
litteris tāq; ab eodem ad uxorē missis Iphigeniā asportauit.
At in tēplo orta tēpestate audita uox ē deā aspernari tale sa-
crificiū qn poti⁹ immolarēt qđ oblatū in uirginis uicē respi-
cerēt dein ceruā subito uisā imolāt: Cūctiq; sādata tēpesta-
te ingēti lætitia ex aulide nauigarūt nauesq; eorū Anius rex
& eius filiæ (qbus a baccho eōcessum fuit ut q̄c̄q; ipsæ t̄age-
rēt uerterefi uinū triticū & oleū unde dictæ sūt cenotropæ
q̄ uertentes omnia in nouas species) cibariis expleuerunt.

EIVSDEM EPIGRAMMA AD EVNDEM.

Phoebigenam precibus mouit Dictynna sub orcum
Missum Theseidem reddidit ille deæ.

Asteris Euganeo precibus concessa poetæ
Diua Cupidineo numine uicta parens.
Vota Midæ supplicis Bacchus perfecit in auro;
Atq; Anii natas surgere iussit aues.
Asterien pelagi fundo traxere sororis
Latonæ (placido uixq; tonante) preces.
Persephone superis numen partitur & imis
Effectum hoc Cereris supplice uoce deæ.
Morte pugil uitæ fratri largitur honorem
Alterna precibus sydus utrunq; poli.
Dictyos assiduis dum poscis grammata uotis
Vicisti, O quantum uota precesq; ualent.
Nam sine labe tuum munuscula parua libellum
Mittimus, & nugas perlegis ante meas.
Quæ si non sordent quamuis leuiora uidebis
Te duce pyeriis tendere ad astra modis.
Te sine Castalias frustra tentabimus undas:
Nec sine te nobis dexter Apollo fauet.
Iamq; uale & pili superes modo Nestoris æuum
Longaq; Cumanæ sæcula uatis agas.
**PROLOGVS SEPTIMII ROMANI VIRI ELO
Q VENTISSIMI IN DICTYN CRETENSEM
GRAVEM HISTORICVM E GRAECO IN LA
TINVM AB EODEM CONVERSUM.**
Septimius Q uinto Aradio. S. D.
PHIMERIDEM belli troiani Dictys Creten-
sis (qui in ea militia cum Idomeneo meruit) con-
scripsit litteris punicis: quæ tum Cadmo & Age-
nore auctoribus p græciam frequētabant. Dein
post multa sæcula collapsa per uetustatem apud gnoson

(Colim Cretensis regis sedem) sepulchro: eius pastores quū
eo deuenissent forte inter ceteram ruinam loculum stag-
no a fabro clausum offendere: ac thesaurum rati mox dis-
soluunt nō aurū nec aliud qcq̃ prædæ sed libros ex philyra
in lucem producturi. At ubi spes frustrata est ad Praxim
dñm loci eos deferunt: qui commutatos litteris æticiis (naz
oratio græca fuerat) Neroni romano cæsari obtulit: p quo
plurimis ab eo donatus ē. Nobis quū in man⁹ forte libelli
uēissent auidis ueræ historiæ cupido incessit ea uti erāt lati-
ne differere magis cōfisi ingenio ut otiosi animi desidiā dis-
cuteremus. Itaq; priorū quinq; uoluminū q̃ bello cōtracta
gestaq; sūt eūdē numeꝝ seruauim⁹: Residua qdē de reditu
græcorū quinq; i unū redezim⁹: atq; ad te misim⁹ tu Ruf
fine mi (ut par est) faue cœptis atq; in legendo dietim.

LIBER PRIMVS DICTYS CRETENSIS DE HISTORIA BELLI TROIANI.

VNCTI reges qui Minois Ioue geniti
pnepotes græciæ imperitabant ad diui
dēdas inter se Atrei opes Cretam cōue-
nere. Atreus namq; ex Minoe postreā
sua ordinans qcqd auri atq; argenti pe-
corum etiam fuit nepotibus quos filiæ
genuerāt ex æquo diuidēdū reliquerat
excepto ciuitatū terrarūq; imperio. Hæc qppe Idomeneus
cum Merione Deucalionis Idomeneus alter Molius iussu
eius seorsum habuere. Cōuenere autē Clymenæ & Nau-
pli filius Palamedes & Aëas Dictys ex Cretæ ida: Itē Me-
nelaus Aeropa & Plisthene genitus a quo Anaxibœa so-
ror (quæ eo tempore Nestori denupta erat) & Agamēnō
maior frater: ut uice sua in diuisiōe uteretur petiuerāt. Sed

hi non Plifthenis ut erant magis q̄ Atrei dicebantur: ob eā
 causam q̄ quū Plifthenes admodum paruus ipse agens in
 primis ānis uita functus nihil dignū ad memoriā nominis
 reliq̄set Atreus miseratiōe ætatis secū eos habuerat neq̄
 minus q̄ regioſ educauerat: In qua diuisione singuli pro no
 minis celebritate inter se quisq̄ magnifice trāſegere. A deo
 re cōgnita omnes ex origine Europæ (quæ ī ea insula ſūma
 religione colitur) confluunt: benigneq̄ ſalutatos in tem
 plum deducūt: Ibi multarū historiārū more patrio immola
 tione celebrata exhibentesq̄ epulas large magnificeq̄ eos
 habuere. Itemq̄ in ſecutis diebus reges græciæ & ſi ea quæ
 exhibebātur magnifice cum lætitia ſuſcipiebant: tñ multo
 magis templi eius magnifica pulchritudine precioſaq̄ ex
 tructiōe operum afficiebātur inſpiciētes repetentesq̄ me
 moria ſingula quæ ex ſidone phœniciæ patriā eius atq̄ no
 bilibus matronis tranſmiſſa magno tūz decori erāt. PER
 idem tempus Alexander phrygius Priami filius cū Aenea
 aliisq̄ ex conſanguinitate comitibus Spartæ in domū Me
 nelai hoſpitio receptus: indigniſſimuſ facinus perpetraue
 rat. Is namq̄ ubi animaduertit regez abeſſe q̄ erat Helena
 præceteris græciæ ſceminis memoranda ſpecie amore eius
 captus ipſam multaq̄ opes domo eius aufert: Aetram
 quoq̄ & Clymenam Menelai affines quæ ob neceſſitudi
 nem cum Helena degebant. Poſtq̄ Cretam nuntius uenit
 & cuncta ei quæ ab Alexandro aduerſus domum Menelai
 cōmiſſa erant aperuit: p̄ omnē inſulam (ſicut in tali re fieri
 cōuenit) fama in maius diuulgatur: expugnatam quippe
 domum regis euerſumq̄ regnum & alia in talem modum
 ſinguli diſſerebāt. Quibus cōgnitis menelaus & ſi abſtrac
 tio cōiugis animū pmouebat multo ampliſ tamē ob iniu

riam affiniuz (quas supra memorauimus) cōsternebatur
 Quod ubi aīaduertit Palamedes regē ira atq; indignatōe
 stupefactū concilio excidisse: ipse naues parat: atq; oī instru-
 mēto compositas terræ applicat: deinde pro tpe regē breui-
 ter cōsolat: positis etiam ex diuisione q̄ in tali negotio tem-
 pus patiebatur: nauē ascendere facit: Atq; ita uentis ex sen-
 tentia flantibus: paucis diebus spartam peruenere. Eo iaz
 Agamemnō & Nestor: omnesq; qui ex origine Pelopis in
 græcia regnabant cognitis rebus confluxerāt. IGITVR
 postq̄ Menelaum aduenisse sciūt: omnes in unum coeunt
 & q̄q; atrocitas facti ad indignationē multasq; iniurias ra-
 piebat: tamen ex consilii sententia legantur prius ad troia
 Palamedes Vlysses & Menelaus: hisq; mādāt uti conque-
 sti iniurias: Helenam & q̄ cum ea abrepta erant repeterēt.
 Legati paucis diebus ad troiam ueniūt: neq; tñ alexandrū
 in loco offendere. Tū nanq; pperatione nauigii inconsulte
 usum uēti ad Cyprum appulere: unde sumptis aliquot na-
 uibus phœnicem delapsus: sydoniorū regem qui eū ami-
 ce suscepit: noctu insidiis necat: eadem qua apud lacede-
 moniā cupiditate uniuersam domū eius in scelus propriū
 conuertit: ita oīa q̄ ad ostētationē regiæ magnificetiæ fue-
 re indigne rapta ad naues deferri iubet. Sed ubi ex lamēta-
 tione eorum: q̄ casum domini flentes reliq; p̄dā aufugerāt
 tumultus ortus est: populus omnis ad regiam concurrit:
 Inde q̄ iam Alexander abreptis q̄ cupierat abscensionem p-
 perabat: paruo tempore armati ad naues ueniūt: ortoq; in-
 ter eos acri p̄lio: cadūt utrinq; plurimi: quum obstinate hi
 regis necem defenderent: hi ne amitterent partam p̄dam
 summis opibus anniterent: incensis dein duabus nauibus
 troiā reliquas strennue defensas liberant: atq; ita fatigatis

iam proelio hostibus euadūt. INTER IM apud troiam le-
gatorum Palamedes (cuius maxime ea tempestate domi
bellicq; consilium ualuit) Priamum adiit: conductoq; conci-
lio: primum de Alexandri iniuria conquerit̃ exponens cō-
munis hospitii euerfionem: Dein monet quantas ea res in-
ter duo regna simultates concitatura esset interiociens me-
moriam discordiarum Ilii & Pelopis aliorumq; qui ex cau-
sis similibus ad internitionē usq; gentium peruēissent: Ad
postremū belli difficultates contraq; pacis cōmoda astru-
it: non se ignorare ait quātis mortalibus tam atrox facinus
indignationem incuteret: ex quo auctores iniuriæ ab oībus
derelictos impietatis supplitia subituros. Et quum plurima
dicere cuperet: Priamus medium eius interrumpēs sermo-
nem parcius quæso Palamedes inquit iniquum etenim ui-
detur insimulari eum qui absit maxime quum fieri possit
ut siqua criminose obiecta sint præsentī refutatione diluan-
tur. Hæc atq; alia eiusmodi inserens differri querelas ad ad-
uentum Alexandri iubet: uidebat enim singuli qui in eo cō-
cilio aderant Palamedis oratione mouerentur: ut taciti uul-
tu tamen admissum facinus condēnarēt quum singula mi-
ro genere oratōis exponerentur: atq; in sermōe græci regis
in esset quædam pmixta misera tioni uis. Atq; ita eo die cō-
cilium mdirimitur: sed legatos Antenor uir hospitalis & præ-
ter cæteros boni honestiq; sectator: domum ad se uolētes
deducit. INTER IM paucis diebus Alexander cum supra-
dictis comitibus reuertitur Helenam secum habens cuius
aduētū (tota ciuitas quum partim exēplū facinoris execra-
retur alii iniurias in Menelaū admissas dolerēt nullo omni-
um approbante postreō cunctis indignātibus) tumultus
ortus est. Quibus rebus anxius Priamus filios conuocat

eosq; quid sup tali negotio agēdum uideret consulit: q una
 uoce minime reddendam Helenā respōdent: uidebāt qppe
 quantæ opes cū ea adductæ essent quæ uniuerſa (ſi Helena
 traderet amitterent) Præterea cōmoti forma mulierū quæ
 cū Helena uenerant nuptias ſibi ſingularū iam animo deſ-
 tinauerāt: quippe lingua moribusq; barbari nihil penſi aut
 cōſulti faciētes præda atq; libidine trāſuerſi agebant. Igitur
 Priamus relictis his ſenes cōducit ſentētiaz filiorum aperit
 deinde cunctos qd agendum eſſet cōſulit: ſed priuſq; ex mo-
 re ſentētiaz dicerent reguli cōcilium repēte irrūpunt atq; in
 cōditis moribus malum ſingulis minitantur ſialiter q; iſtis
 uideretur decernerent. INTERIM oīs populus indigne
 admiſſam iniuriā: atq; in hūc modū multa alia cū execrati-
 one reclamabat: ob quæ Alexāder cupidine animi præceps
 ueritus ne quid aduerſum a popularibus oriretur ſtipatus
 armatis fratribus: impetū in multitudinē facit: multoſq; ob-
 truncat: reliqui interuētū proceꝝ qui in cōcilio fuerāt duce
 liberantur antenore. Ita infectis rebus populus cōtemptui
 habitus non ſine pñitie ſua domū diſceſſit. Dein ſecuta die
 rex hortatu Hecubæ Helenam adiit eamq; benigne ſalutās
 bonum animum uti gereret hortatur: quæ cuiuſq; eſſet re-
 quirat. Tum illa Alexandri ſe affinem reſpondit magiſq; ad
 Priamum & Hecubā q; ad Plithenis filios genere p̄tinere
 repetens originem omnem maiorum. Danaum enim atq;
 Agenorem & ſui & Priami generis auctores eſſe: Nāq; ex
 Pleione danai filia & Athalante Electram natam quam ex
 Ioue gravidam Dardanum genuiſſe: ex quo tres deinceps
 inſecuti reges Ilii: Agenoris porro Taigetam eam ex Ioue
 habuiſſe Lacædemonē: ex quo Muſculum natum & ex eo
 Argalum patrem Oebaliquem Tyndari (ex quo ipſa geni

ta uideretur) patrem constaret: repetebat etiā eūz Hecuba
 materni generis affinitatem: Agenoris quippe filius Phoe-
 nicem & deinde Hecubæ & Ledæ cōsanguinitatis origi-
 nē diuissse. Quæ postq̃ memoriter cūcta retexuit ad postre-
 mum flēs orare ne se (quæ in fidem semel illorum recepta
 esset) prodendam putaret: ea secum de domo menelai ap-
 portata quæ propria fuissent nihil præterea ablatum. Sed
 utrum in modico amore Alexandri an pœnarū metu quas
 ob desertā domū a cōiuge metuebat ita sibi cōsulere malue-
 rit parum constabat. **IGITVR.** Hecuba cognita uolūtate
 simul ob generis cōiunctionē cōplexa Helenam ne pderet
 sūmis opibus anitebat. Quum iā Priamus reliqui reguli
 non amplius differēdos legatos dicerēt nec resistēdum po-
 popularium uolūtati: solo omniū Deiphebo Hecubæ assenso
 quē non aliter q̃ Alexādrum Helenæ desiderium a recto cōsi-
 lio ppediebat. Itaq; quum obstinate Hecuba nūc Priamū
 modo filios depcaretur: nec a cōplexu eius ullo modo: ulla
 ratiōe diuelli posset: omnes q̃ aderant in uolūtate suā tradu-
 xit: ita ad postremū bonam publicū materna gratia est cor-
 ruptum. Deinde postero die Menelaus cū suis in cōtionem
 uenit coniugē & quæ cū ea abrepta esset repetēs. Tūc Pri-
 amus inter regulos medius astans facto silētio optionē He-
 lenæ) quæ ob id in cōspectū populariūz uenerat) offert si ei
 uideret domū ad suos regrediendi: quæ fuerūt dixisse neq;
 se inuitam nauigasse neq; sibi cū Menelai matrimōio cōue-
 nire: itaq; reguli habētes Helenā nō sine exultatiōe & conti-
 one discedunt. **HIS ACTIS** Vlyxes cōtestādi magis gra-
 tia q̃ aliqd ex oratione p̃moturus cūcta quæ ab Alexādro
 cōtra grāciā indigne cōmissa essent retexuit ob quā iniuriā
 ultionē breuiter testatus est. Deinde Menelaus ira p̃cussus

atroci uultu exitiū minitatus cōcilium dimittit: quæ ubi ad Priamidas plata sūt cōfirmāt ī terse clā ut p dolum legatos circumueniāt: Credebāt qppe (quod non frustra eos cōsilium habuit) si legati imperfecto negotio reuertissent fore uti aduersum se grande præliū cōcitaretur. Igitur Antenor (cuius de sanctitate morū supra memorauim⁹) Priamuz cōuenit cōiurationēq; factā conqueritur filios quippe eius nō legatis sed aduersum se insidias parare neq; id se passur⁹: Dein non multo post legatis rem aperit ita exploratis omnib⁹ adhibito p̄sidio qum primū opportunū uisum ē iuiolatos eos dimittit. DVM HAEC apud troiā agūtur disseminata iā p uniuersam græciā fama omnes pelopidæ ī unū conueniūt: atq; īterposita iusiurādi religione (ni Helena cū abreptis redderetur) bellū se Priamo illaturos cōfirmant. Legati lacædæmona redeūt de Helena eiusq; uoluntate narrant: Dein priami filiorumq; eius aduersuz se dicta gesta q; grande preconīū fidei erga legatos Antenoris præferentes Quæ ubi accepere decernit uti singuli in suis locis atq; imperiis opes belli parent. Igitur ex cōsiliū sentētia oportūnus locus ad cōueniēdum & in quo de apparatu belli ageretur argi Diomedis regnum deligitur. Ita ubi temp⁹ uisum est primus omniūz īgenti nomine uirtutis atq; corporis. Ajax thelamonius aduenit cū eo Teucer frater. Dein haud multo post Idomene⁹ & Meriones sūma ī terse iūcti cōcordia: eorum ego secutus comitatū ea qdem quæ antea apud troiam gesta sunt ab Vlyxe cōgnita q̄ diligentissime retuli. reliqua quæ deinceps īsecuta sunt (qm̄ ipse interfui) q̄ uerissime potero exponam. IGITVR post eos quos supra memorauimus Nestor cum Antilocho & Thrasimede (quos ex Anaxiboea susceperat) supuenere: eos Peneleus īsecut⁹

tum Leiro & Archesiāo cōsanguineis: Dein Prothenor &
Clonius Boetia p̄ncipes. Itemq; Schedius & epistrophus
phocenses aschalaphus & lalmenus Orchomenii: tū Dio
res & Meges phyleo genitus: thoas ex andræmone eury/
pylus euemonis orchomenius & Leontheus. post quos
achilles pelei & thetidis qui imbutus bellis ex chirone dice
batur: hic in primis adolescentiæ annis p̄cerus decora facie
studio regū bellicarum oēs iam tū uirtute & gloria supabat
Neq; tñ aberat ab eo uis q̄dā incōsulta & eſtera morū ipati
entiam: cū eo Patroclus & phoenix. alter pp̄ coniunctione
alcitæ: alter custos atq; rector eius. Tlepolemus dein & eu
traphates insecuti sunt: Phidippus & Antiphus insignes
armoz specie auro hercule. Post hos protelilaus Iphicli cū
podarce fratre affuit: & eumelus pheræus: cuius pater Ad
metus quōdam uicaria morte cōiugis fata prop̄a ppulerat
Podalirius & Machaon thracenses Aesculapio geniti acci
ti ad id bellum ob solertiā medicæ artis. Deinde p̄xantis fili
us philoctetes qui comes Herculis post discessum eius a di
is sagittas diuinis industriæ p̄m̄ium cōsecutus ē. Nire⁹ pul
cher ex Syme: Ex athēis Menestheus & aiax Oili ex locri
de: ex Argis Amphilocho amphiarai: & Stelen⁹ Capa
nei: & cum his Euryalus Mecistei. deinde ex Aetholia the
sandrus polinici. postremo omnium Demophoon atque
achamas fuere: cūcti ex origine pelopis. S; eos quos supra
mēorauimus: plures alii ex suis quisq; regionibus p̄tī ex re
gū comitibus alii ipsius regni p̄ticipes insecuti sunt: quorū
nomina singulatim expōere haud necessariū ē. IGI TVR
ubi argos oēs uenere. Diomedes hoplitio cūctos recipit
necessariaq; p̄bet. Deinde Agamēnon grande: auri pōdus
Mycœnis apportatū p̄ singulos disptiēs promptiores aios

b

oīum ad bellum quod parabatur facit. Tū cōmuni cōsilio
 sup cōditione belli iusiurādū interponi hoc modo placuit
 Chalcas Nestoris p̄scius futuroꝝ porcū marē in mediū fo-
 rum asserri iubet: quē in duas partes extētū oriēti occide-
 tiq; diuidit: atq; ita singulis nudatis gladiis per mediū tran-
 sire iubet: deinde mucronibus sanguine eius oblitis adhi-
 bitis etiam aliis ad eam rem necessariis inimicitias sibi cum
 Priamo p̄ religionem cōfirmāt: neq; prius se bellū desertu-
 ros q̄ lliū atq; oē regnū eruiſſent: Quibus p̄fectis atq; lau-
 te Martem atq; Concordiam multis immolationibus si-
 bi adhoſpitauere. Deinde in templo Iunōis argiuæ recto-
 rem oīum declarari placet: Igitur singulis in tabellis: quas
 ad deligendum belli p̄ncipem quem cuiq; uideret accepe-
 rant puniceis litteris nomē Agamēnōis designant. Ita con-
 sensu oīum secundo rumore summā belī: atq; exercitus ī
 se suscipit: qđ ei p̄pter germanum: cuius gratia id parabat
 bellum. & p̄p magnam opum uim qbus p̄ter ceteros græ-
 ciæ reges magnus atq; clarus hēbatur: merito acciderat.
 Dein duces p̄fectosq; nauium Achillem Aiacem Phœ-
 nicemq; destinant: p̄æponitur etiam cāpestri exercitui Pa-
 lamides cum Diomede & Vlyſſe: ita ut inter se diuturnas
 uigiliarumq; uices dispartiant. His peractis ad parandas
 opes atq; instrumēta militiæ singuli in sua regna discedūt.
 Interim belli studio ardebat omnis græcia: arma: tela: equi
 naues: atque hæc omnia toto biennio p̄æparantur: quin
 iuuentus partim sua spōte alii æqualium ad gloriam æmu-
 latione cōmunis militiæ festinarent. Sed inter hæc sūma
 cura uis magna nauiuꝝ p̄æcipue fabricatur: scilicet ne mul-
 ta milia exercituū undiq; usum ī unum collecta incuria na-
 uigandi tardarentur. **IGITVR** peracto biēnio ad Aulida

boetiae: nam is locus delectus fuerat (singuli reges pro fa-
culrate opum regniq; instructas classes pmittunt. Ex qb⁹
pmus Agamenon ex Mycoenis naues cetum: aliasq; sexa-
ginta quas ex diuersis ciuitatibus quae sub eo erat constru-
xerat Agapenorē praefecit. Nestor nonaginta nauium instru-
cta classem. Menelaus ex omni Lacedemone naues sexagi-
ta. Menestheus athenis quinquaginta. Elephenor ex Eu-
boia triginta. Ajax thelamonius salamina. xxxxi. Diomedes
lxxx. nauium classem. Aschalaphus & Ialmenus Orchome-
nii naues. xxx. Oileus aiax. xii. Iteq; ex omni boetia Arche-
silas Prothenor: Peneleus Leitus: Clonius naues quinquaginta.
Ex Phocide Schedius & Epistrophus. xxx. Dein-
thalpius & Dioretes cum Amphimacho & Polyxino ex eli-
de aliisq; ciuitatibus regionis eius naues. xxx. Thoas ex aetho-
lia. xl. Meges ex dulichio & ex insulis echinadibus. xl. Ido-
meneus cum Merione ex oia Creta classem nauium. lxxx. Ex
itacha Vlyxes. xii. pthous magnes. xl. Tlepolemus ex rho-
do aliisq; insulis quae circa eam erant. octo. Eumelius. xi.
Ex pelagis. l. Nireus ex Syme tres. Podarces & Prothesi-
laus ex philaca aliisq; quibus praerant locis naues. xl. Podaly-
rius & Machaon. xxx. Philoctetes ex methone: aliisque ci-
uitatibus naues septem. Eurypilus orchomenius. xlii. Gu-
neus. xx. Leonteus & polipetes ex suis regionibus. xl. Ex i-
sulis nisyro Caprate. coo. Eutrarchates Antiphus & phi-
dippus. xxx. Theandrus Polinici quem supra memorauimus
(ex Thebis naues. l. Calchas ex archadia. xx. Mopsus
ex colophona. xx. Epeus ex insulis cycladibus. xxx. easq; ma-
gna uis frumenti: aliis quoq; necessariis cibi gratia replent:
Quippe ita ab Agamenone mandatus acceperat: scilicet
ne tanta uis militum necessariorum penuria fatigaretur. Igi-

b ii

tur inter tantum classium apparatū equi atq; currus bellici
 locorum conditione multi: sed pedestris militis pars maxi-
 ma: ob eā causam q̄a p̄ omne gr̄aciā multo maior egestate
 pabuli eq̄tatus usus prohibetur. Præterea fuere multi qui
 ob artis peritiā necessarij nauium apparatui credebātur.
PER IDEM tempus Lytius Sarpedō neq; p̄cio neq; gra-
 tia Phalidis sidoniorū regis allici potuit ut uirtutis sotietā-
 tem militiæ nostræ aduersus troiāos sequeretur: quippe quē
 iaz Priamus donis amplioribus iisq; postea duplicatis fidis-
 simū sibi retinuerat. Omnium autē classiuꝝ numerus (quē ex
 diuersis gr̄aciæ regnis cōtractū supra exposuim⁹) toto qn̄
 quēnio istruct⁹ p̄paratusq; ē. Ita quū nulla iā res p̄fectionē
 nisi absentia militis retardaret: Cūcti duces ueluti signo da-
 to uno atq; eodem tempore aulidā cōfluūt. Interim in ipsa
 nauigandi festinatione Agamēnon (quem a cūctis regez
 omniuꝝ declaratū supra docuimus) longius paulo ab exer-
 citu progressus forte cōspicit circa lucum Dianæ pascentes
 capreā imprudensq; religionis (quæ in eo loco erat) iaculo
 transfigit: Neq; multo post ira Dianæ ob mutationē aeris
 corporibus p̄tatis lues inuadit: atq; interim indies ma-
 gis magisq; sæuiēs multa milia fatigare & p̄miscue pecora
 atq; exercitum grauari: prorsus nullus funeri modus neq;
 requies uti quicq; malo obuiuꝝ fuerat uastabat. Quibus
 rebus solliciti. ducibus mulier quædam deo plena Dianæ
 iram fatur: Eam nāq; (ob necem capreæ qua maxime lata-
 batur) sacrilegij poenas ab exercitu expetere: nec leniri pri-
 usq; auctōr tātī sceleris filiā natu maximā uicariā uictimam
 immolasset. Quæ uox ut ad exercituꝝ uenit omnes duces
 Agamēnonē adeūt: eum quippe primo orare recusantēq;
 ad postremū cogere uti malo ob uiam properaret. Sed ubi

obstinate renuere uident: nec ulla ui queunt flectere: pluri-
 mis conuitiis insecuti ad postremū regio honore spoliaue-
 re: ac ne tāta uis exercitus sine rectore profusius ac sine mo-
 re militiæ uagaret: p̄ficiunt ante omnes Palamedem: Dein
 Diomedem & Aiace Thelamonium: quartum Idome-
 neum. Ita per æquationem numeri atque partiuꝫ quadri-
 partitur exercitus. Neq; interim ullus finis uastitatis: tum
 Vlyxes simulata ex paruicacia Agamēnonis itacundia ob-
 id domū demigrationem confirmans magnum atq; inspe-
 rabile cunētis remedium excogitauit: profectus nāq; My-
 cenas nullo concilii particepe falsas litteras tanq̄ ab Agamē-
 none ad Clytēnestram perfert: quarum sententia hæc erat
 Iphigeniam (nā ea maior natu erat: desponsatam Achilli:
 eumq; non prius ad Troiam profecturum q̄ promissi fides
 impleretur: ob quæ festinaret: eamq; & q̄ nuptiis usui eēnt
 mature mitteret. Præterea multa pro negotio emētito ar-
 gumento locut⁹ fidem fecerat: Quæ ubi accēpit Clytem-
 nestra tum p̄ gratiam Helenæ: tum maxime q̄ tā celeberrimi
 nominis uiro filia traderetur: læta Iphigeniam Vlyssī
 cōmittit. Isque confecto negotio paucis diebus ad exer-
 citū reuertit⁹: atq; ex improviso in luco Dianæ cū uirgine cō-
 spicitur. Quibus cognitis Agamemnon affectione pater-
 næ pietatis motus: ne tam illicito immolationis scelere inter-
 esset: fugam parat. Eumque re cognita Nestor lōga ex pas-
 sus oratione: ad postremum in suadendi genere: in quo
 præter cæteros græciæ uiros iocundus auctusque erat) ap-
 posito cohibuit. Interim uirginem Vlyxes & Menela⁹ cū
 Calchanre (quibus id negotium datum erat) remotis pro-
 pe omnibus sacrificio adornant. Quum ecce dies toedari
 & cœlū nubilo tegi cœpit. Dein repēte tonitrua coruscatio

b iii

nes: fulmina & præterea terræ marisque ingēs motus atque
 ad postremum confusione aeris ereprum lumen: neq; mul-
 to post imbrium atque grandinis uis magna præcipitata: i-
 ter q̄ tamen est terræ nulla requies tempestatis: Menelaus
 cum his qui sacrificium curabant: metu atque hæsitazione
 in diuersa agebatur: terreri quippe primo subita cœli p̄mu-
 tatione: idque signum diuinum credere: De in ne cœptum
 omitterent detrimento militū commoueri. **IGITVR** in-
 ter tantam animi dubitationem uox quædam luco emissā
 aspernari numen sacrificiū genus: & ob id abstinendum a
 corpore uirginis misereri nanq; eiusdem. Cæterum pro tā-
 to facinore satis pœnarum Agamemnoni a coniuge eius
 post troianam uictoriam comparatum: itaque curarent id
 quod inuicem uirginis oblatum animaduertent immo-
 lare. Deinde cœpere uenti atque fulmina aliaque quæ ī ma-
 gno cœli motu oriri solent concreescere. **SED Q VVM**
 hæc apud lucum aguntur: Achilles litteras seorsū missas
 sibi a Clytemnestra cū auri magno pondere accipit: in q̄-
 bus ei filiam atq; oēm domū cōmendauerat. Q uas postq̄
 perlegerat & Vlyxis consilium patefactum est: omissis oī-
 bus propere ad uicū pergit: magna uoce: Menelaum &
 q̄ cū eo erant īclāmās ab inquietudine Iphigeniæ cohiberēt
 sese comminatus p̄niciem oībus nisi paruissent. Mox atto-
 niti his atq; stupefactis ipse superuenit: reformatoq; iā die
 uirginem abstrahit. Interim deliberātibus cūctis quid nā &
 ubi esset q̄ īmolari iuberetur: cerua forma corporis admi-
 randa ante ipsam arā intrepida consistit eam p̄dictā hostiā
 rati oblatāq; diuinitus cōphēdere: moxq; īmolant. Q ui-
 bus pactis sædata lues instarq; æstiuī t̄p̄is cœlū reſeratum
 est. Cæterum uirginē Achilles atq; hi qui sacrificio p̄fuere

clam omnibus regi scytaræ qui eo tpe aderat cōmendauere
At ubi duces sedata ui mali animaduertere uentorū flatus
nauigandi prosperos atque æstiuā maris faciem omēs læti
Agamēnonem adeunt: eūque interitu filiæ p̄mœstū cōso
lati honōr regni rursū cōcelebrāt: q̄ res p̄grata atq; accepta
p̄ exercitū fuit: eū q̄ppe optimū consultorē suū quē non se
cus q̄ parentē miles omnis p̄colebat. Sed Agamemnon si
ue eorū quæ p̄cefferant satis prudens siue humanarū rerū
necessitatem aīo reputans. & ob id aduersus ifortunia fir
missimus: dissimulato quod ei acciderat: honorem suscipit
atq; eo die duces omnes in cōuiuium ad se deducit. Dein
multis post diebus exercitus ordinatus per duces (quum
oportunū iā tēpus nauigandi ingrueret) ascendit naues re
pletas multis p̄ciosissimis rebus quæ ab incolis regiōis ei⁹
offerebantur. Cæterum frumenta uinum: aliaque cibi
necessaria Anius & eius filiæ prebuere: quæ cenotropæ &
diuinæ religionis antistites memorabātur. Hoc modo ex
Aulide nauigatum est.

ARGVMENTVM SECVNDI LIBRI.
TELEPHVS MYSIORVM REX HERCVLIS
& Auges filius prohibens græcorum aduentum deuenit
ad pugnam: in qua thesandrus Polinici & theutrati⁹ i
terficitur: ipse quoque telephus ab Achille acriter uulnera
tus: duce eodem sanitati restituitur. ITEM SAR
pedon Laodomæ & Xanthi filius iuxta troiam congres
sus est cum græcis ubi Prothesilaus tælo Aenææ perimif
Cygnus rex ab Achille occiditur. Palamedes Smynthio
Apollini sacrificat. Pphiloctetes morfu serpentis cōtingit:
& sanat. Palamedes ifidiis Diomedis & Vlyssis simulatiōe

b iiii

thesauri morti traditur sepultusq; funere publico. Achilles
 vastatis multis oppidis troianorū Astimōen Chrysei sacer-
 dotis filiam & Hippodamiam Brisei filiā abduxit. Polym-
 nestor Polydorū Priami filium græcis prodidit. Ajax Teg-
 messam puellā aufert. Diuiditur præda capta. Oratio Vly-
 xis ad troianos. Polydor⁹ interficitur. Pests inuasit exerci-
 tum. Redditur Astimōne patri. Sædatur lues. Eripit Aga-
 mēnon Hippodamiā Achilli. Describitur catalogus iuuan-
 tium troianos. Achilles irascitur. Dolon occiditur. Vulne-
 rantur duces plurimi. Percutitur a Menelao Paris a Pan-
 daro Menelaus. Pandarus a Diomede interficitur. Hector
 incendit græcorum naues; fit pugna maxima utrinq;. Rœ-
 sus rex in somnis perimitur. Demum Achilles Agamem-
 noni reconciliatur.

.F. DISTICHON. F.

Instabat sextus decimæ trieteridis annus

Iam mihi; dum dicto hæc qualiacunq; legis

DICTYS CRETENSIS DE HISTORIA BELLI
 TROIANI LIBER SECVNDVS.

OSTQ VAM ad mysiorū regionē uniuersas classes uēti appulere; propere omnes signo
 dato naues littori admouerunt. Dein egredi
 cupiētibus a custodibus loci eius obuiatū est:
 eos nāq; Teleph⁹ q tū mysiaē imperator erat
 (quo omnis regio ab incursione maritimorū hostiū defē-
 saretur) littori p̄fecerat. Igitur ubi descēdere prohibentur
 neq; prius p̄mittitur terrā attingere q regi quā essent nun-
 tiaretur; nostri primo quæ dicebantur negligere & singuli
 nauib⁹ egredi. Dein postq a custodib⁹ nihil remittebatur

& summa ui resisti ac prohiberi coeptum est: duces oēs manu iniuriam uindicandam rati arreptis armis euolant naui bus incensiq; ira custodes cedere neq; uersis his in fugam parcere: sed uti qsq; fugientem cōprehenderat obtruncare. Interim ad Telephum q; primi fuga grācos euaserāt ueniunt: irruisse multa hostium milia eosq; cāsi custodibus lit- tora occupasse multa prāterea p metu suo adicientes nun- tiant. Dein re cognita Telephus cum his quos circū se ha- bebat aliisq; qui in ea festinatione in unum conduci potuere propere grācis obuiā uenit: ac statim cōdēsatis utrinq; frō- tibus ui magna cōcurrit. Deinde uti qsq; in manus uenerat interficitur: quū interim his atq; illis ex causa suorū percul- sis uehemētius instaret. Sed in ea pugna Thesādrus (quē Polinici supra memorauimus) cōgressus cum Telepho ic- tusq; ab eo cadit: multis tñ hostiū interfectis: in qbus Tele- phi comitem (quē rex ob industriā uiriū atq; ingenii inter- duces habebat) strēue dimicātē obtruncarat: atq; ita pau- latim elatus secundo belli euentu & ob id maiora uiribus aggressus interficitur: atq; eius cruentē corpus Diomedes (qui ei iam tū a parentibus coeptum cū eo societati ius p se uerabat) humeris extulit idq; igne crematum (quod sup fuerat) more patrio sepeliuit. At VBI animaduertat A- hilles & Aias thelamonius magno suorū detrimento euen- tum belli trahi exercitū in duas partes dispartiunt ac pro tempore cohortati suos: tanq̃ restauratis uiribus acrius hostes incurrunt: ipsi duces principesq; certaminis quum modo insequeretur fugientes modo incruentibus semet- instar montis opponerent: atq; ita omnino primi aut inter- primos bellantes prāclaram iam tum uirtutis suæ famam apud hostes atq; inter suos effecere. Interim Teutratius ex

Teutratio & Auge genitus frater Telephi uterinus ubi aia
 duertit Aiace[m] tanta aduersum suos cū gloria dimicātem
 propere ad eum se conuertit ibi pugnādo ictus tælo mox
 occubuit: Eius casu Telephus non mediocriter perculsus
 ultionemq[ue] fraternæ mortis expetens infestus Aiace[m] in
 uadit atq[ue] fugatis quos aduersum ierat quū obstinate Vly
 xem inter uineas (quæ loco adiunctæ erāt) cōsequeret p[er]pe
 ditus trunco uitis ruit: id ubi Achilles procul animaduertit
 tælo iaculato femur sinistrū ei transfigit: At Telephus im
 pigre surgens ferrumq[ue] ex corpore trahit & protectus con
 cursu suorū ab instāti periculo liberatus est. Iamq[ue] diei plu
 rimū processerat: quū utraq[ue] acies intenta proelio sine ulla
 requie ac iugi certamine strenuis aduersū se ducibus fatiga
 retur: Namq[ue] nostros multorū dierum nauigatiōe aliquan
 tum exhaustos maxime præsētia Telephi examinauerat:
 is namq[ue] hercule genitus procerus corpore ac pollens uiri
 bus diuinis patris uirtutibus propriam gloriam æqparaue
 rat. Igitur adueniēte nocte cunctis cedētibus requies belli
 facta est: ac mysii se ad domū nostri ad naues digrediun
 tur. Cæterum in ea pugna multi mortalium interfecti utri
 usq[ue] exercitus ac uulnerati pars maxima prorsus nulli aut
 perpauci cladis belli expertes. DEIN Insecuta die legati in
 uicem de sepeliendis qui in bello ceciderant mittuntur: at
 que indutiis interpositis collecta corpora atq[ue] igne cremata
 sepeliunt. Interim Tlepolemus & cum fratre Antipho
 phidippus quos Thessalo genitos (nepotes Herculis supra
 memorauimus) cognito Telephum in his locis imperi
 tare fiducia cognationis ad eum ueniunt: eiq[ue] quinam es
 sent & quibus cum nauigassent aperuere: Deinde multa
 inuicem consumpta oratione ad postremum nostri acius

incusare q̄ tam hostiliter aduersum suos uersaretur: Aga-
 memnonē namq; & Menelaum pelopidas nō alienos gñe
 gñis sui eum exercitū cōtraxisse. Dein quæ circa domū Me-
 nelai ab Alexandro cōmissa essent raptūq; Helenæ docent:
 ob q̄ decere eū cū pp cōlāguinitatē tū p̄cipue ob scelus uio-
 lati cōmunis hospitii græcis ultro offerre auxiliū in quorū
 gratia ipsius etiam Herculis plurima laborum monumēta
 per totam græciāz existerēt. Ad quæ telephus (& si dolore
 uulneris non modice afflictabatur) benigne tñ respōdens
 ipsorū ait primo culpa factū q̄ amicissimos & iunctos sibi
 generis affinitate regno suo appulsos ignorauerit præmit-
 tēdos etenim fuisse p quos cognito aduētū & eū obuiā ire
 gratulātem oportuerit atq; amice hospitio receptos dona-
 tosq; muneribus quū cōmodū uideret remittere. Cæterū
 militiā aduersum Priamū recusare: Astiochen priami filiaꝝ
 sibi matrimonio iunctaꝝ ex qua Eurypilus genitus arctissi-
 mū affinitatis pign⁹ intercederet. Deinde propere popula-
 rib⁹ uti ab icēpto desisterēt nūtiari iubet atq; ita nris libe-
 ram egrediendi nauibus potestatē p̄mittit ac pro tempore
 cohortari suos. Tumq; tlepolemus & cū eo uenerāt Eury-
 pilo tradūtur. hiq; pactis quæ cupierāt ad naues p̄gunt nū-
 tiantq; Agamēnoni ac reliquis regibus paceꝝ cōcordiamq;
 cum telepho. Quæ ubi acceperē apparatū belli læti omit-
 tunt: Dein ex consilii sententia Achilles cum Aiace ad tele-
 phum pueniunt eūq; iactatū magnis doloribus consolati
 ut uiriliter incōmodū ferret dep̄cantur. At telephus ubi ali-
 quantū respiratio doloris intercesserat græcos accusare q̄
 ne nūtiū qdē aduētus sui præmisissēt. Dein pcontatur qui-
 naz & quanti pelopidæ in ea militia essent doctusq; multis
 p̄cibus ora uti ad se omnes ueniāt. Tū nri facturos se quæ

cunq; uellet polliciti dsiderium regis reliquis nunciauere.
Igitur omnes pelopidæ p̄ter Agamēnonem & Menelaum
i unū cōgregati ad Telephū ueniūt: multūque gratulatiōis
& letitiæ p̄ntia sua regi obtulerē: ac deīde muneribus largi
ter donati hospitio recipiuntur. Neque tamē miles reliqu⁹
(qui apud naues erat) munificentia regis expers erat. Nā
que p̄ numero nauīū frumentū aliaque necessaria affatim
portabātur. Cæterum ubi Agamemnonez: fratrēque ei⁹
abesse animaduertit multis precibus Vlyssēm deprecatur
uti ad eos acciendos pergeret. Hi itaque ad Telephum ue
niunt: ac more regio inuicem acceptis datisque donis Ma
chaonem & Podalirium Aesculapii filios uenire ac uulne
ri mederi iubent: qui cōspecta cura propere apta dolori me
dicamina iponunt. Sed detritis aliquot diebus tempus na
uigandi remorari ac uentis aduersantibus mare indies ma
gis magisque sæuire occipit: Telephum adeunt eūq; de op
portunitate temporis consuluit: atq; ab eo docti initio ue
ris ex his locis ad troiam nauigandi tempus esse: reliqua ad
uersa cunctis uolentibus boetiam reuertuntur: ibique sub
ductis nauibus: singuli in regna sua hyematum descēdūt:
Interim in eo otio regi Agamēnoni cū menelao fratre exer
cer discordiam suā uacuū fuit ob proditam Iphigeniā: is
nanq; auctor & ueluti causa tanti luctus eius credebatur.
PER IDEM tēpus ubi de coniuratione uniuersæ græciæ
apud Troiam compertum est: auctoribus nunciis secutis
barbaris qui mercandi gratia per omnē Hellespōntum cō
mutare merces cū accolis sueti ultro citroque uagabantur
metus atq; mœror uniuersos inuasere: quū singuli quib⁹
ab initio alexandri factum displicuerat male actū aduersus
græciā & ob id paucorū prauitate in cōem perniciē m̄cipa

11.
tū iri testarent. Interea sollicita magnaq; cura plures ex om
ni ordine lecti ad cōtrahenda ex finitimis regiōibus auxilia
ab Alexandro aliisq; pessimis consultoribus dimittuntur:
his mādatur uti q̄ primū expedito negotio remearēt: quod
ea gratia maxime a priamidis festinabatur uti propere in/
structo exercitu tempus profectionis ante caperent atq;
om̄e quod parabatur bellum in regiones græciæ transpor
taretur. Quū hæc apud troiā gerūtur Diomedes incoepi
corum certior factus magna celeritate p̄ om̄e græciā per
uagatus uniuersos duces conuenit: eisq; consiliū troianorū
aperiens monet atq; hortatur uti q̄ primū instructis rebus
bello necessariis ad nauigandū festinarēt: neq; multo post
re cōgnita Argos ab omnibus cōuenit. Ibi Achilles regi in
dignatus q; p̄p̄ filiam renueret profectionem ab Vlyxe ad
gratiam reductus est. Is nāq; tū mœsto luctu obrito Aga
mēnoni insinuans quæ circa filiam eius euenissent animū
atq; ornatū regis reformauit. Igitur cunctis p̄sentibus (q̄q;
a nullo officia militiæ negligebantur) præcipue tñ Ajax &
Achilles cum Diomede curam maximā: studiumq; impor
tandi belli susceperant. Hisq; placet uti præter contractam
classē naues (quibus loca hostilia incurfarent) præparē
tur. Ita diebus paucis quinquaginta nauium classē in
structam omni genere compingunt: Cæterum ab incoe
pto militiæ eius octauo iam anno ad hoc usq; tempus con
supto initium noni coeperat. At ubi instructæ omnino clas
ses & mare nauigii patiens neq; ulla res impedimento erat:
citas (qui forte mercandi gracia eo appulerant) condu
ctos mercede duces profectionis delegere. PER IDEM
tempus Telephus dolorem uulneris eius: quod in proe
lio aduersum græcos acceperat diu afflictatus quum nullo

remedio mederi posset: ad postremum Apollinis oraculo
monitus uti Achillem atq; Aesculapii filios adhiberet pro
pere Argos nauigat. Deinde cunctis ducibus cām aduētus
eius admirātibus oraculū refert: atq; ita orat ne sibi p̄dictūz
remedium ab amicis abnegaret. Quæ ubi accepere Achil
les cum Machaone & Podalyrrio adhibentes curaz uulneri
breui fidem oraculi firmauere. Cæterū græci multis immo
lationibus deos aiutores incepto inuocantes Aulida cum
p̄dictis nauibus ueniūt atq; inde p̄pere nauigare incipiētē
Dux Telephus ob acceptā gratiam factus. Ita ascēsis na
uibus uētos nacti ex sentētia paucis diebus ad troiā puenē
re. PER IDEM tempus sarpedon lytius Xanthi & Lao
domiæ filius frequētibus nūtiis a Priamo accitus cū magna
armatorū manu aduētabat: Is ubi aīaduertit p̄cul magnaz
uim classium remotam littori ratus ut negotium erat pro
pere suos instruit græcosq; egredi incipiētes inuadit. Neq;
multo post priamidæ re cognita arreptis armis occurrunt:
Quū iterim græci infestis hostibus & omī mō instātibus
neq; egredi p̄niciter neq; arma capere turbatis oībus & ob
id cuncta impredientibus possēt: Ad postremū tñ hi (qbus
in ea festinatione armādi semet potestas fuit) cōfirmati in
ter se inuicem acriter hostes incurrūt. Sed in ea pugna Pro
thesalus (cuius nauis prima omniū terræ admota erat) in
ter primos bellādo ad postremū tælo Aeneæ ictus ruit. oc
cidere etiāz duo Priami filii neq; reliqua multitudo utraq;
ex parte cladis eius expers fuit. Cæterum Achilles & Ajax
thelamonius (quorum uirtute græci sustētabātur) magna
gloria dimicantes metum hostibus & fiduciam suis effe
re: neq; amplius resisti aduersum eos poterat: qn paulatim
decedentibus his quos aduersū ierant ad postremū cuncti

fugarentur: ita libero ab hostibus tempore graeci subductas
 naues atq; in ordine positas tuto collocant. Dein ex omnibus
 Achillem atq; Aiace thelamonium (quorum uirtute maxi-
 me fidebant) custodes deligunt: eisq; tutelam classium atq;
 exercitus per latera atq; cornua distribuētes tradunt. Igitur
 ordinatis dispositisq; omnibus Telephus (cuius ductu ad
 troiam nauigatum est) magna sui apud exercitum gratia
 domum discedit: Neq; multo post circa Prothesilai sepultu-
 ram nostris occupatis nihilq; in tali tempore hostile metuē-
 tibus Cygnus (cuius haud procul a troia regnum erat) con-
 gnito aduentu nostro clam atq; insidiis graecos inuadit eosq;
 ancipiti malo perterritos sine ullo ordine ac disciplina militari
 fugere coegit. Deinde prope reliquos (quibus non ea huma-
 tio mandata erat) re cognita armati contraeunt in quibus
 Achilles congressus cum rege eumq; & magnam uim hostium in-
 terficit: mox in fugam conuersis reliquis atq; hoc modo libe-
 rat. Ceterum sollicitis ducibus & multorum clade ob crebras
 hostium incurSIONES anxius decernit uti primum finitimas troie
 ciuitates cum parte exercitus adeant easq; omni modo incurset.
 Ita omnium primam Cygni regionem inuadunt uastantq; circum
 omnia. Sed ubi methorensium ciuitatem (quae regni caput filio-
 rum Cygnialtrix memorabatur) nullo resistente inuasere
 atq; ignem subicere coeperunt: ciues eius multis precibus
 lachrymisq; orare ut ab incepto desisterent per omnia hu-
 mana atq; diuina nixis genibus deprecantes ne delicta pessi-
 mi ducis ciuitatem innoxiam ac paulo post fidam sibi luere
 paterent: hoc modo per miserationem seruata ciuitas. Ceterum
 regiones pueros Cobim & Corianeum eorumq; sororem Glau-
 cen expetentibus graecis tradidere quam nostri Aiaci ob fortia
 facta eius excepta reliqua praeda habendam concedunt. Neq;

L 10.
multo post methoriēses supplices & cū pace ad græcos pue-
niunt: amicitiam & oīa q̄ impasserent facturos polliciti. Qui-
bus perfectis Cillam aggressi expugnauere: neq; tū Coro-
nen: quæ haud procul aberat: contingūt in gratiam meā-
drinorum q̄ contermini ciuitatis eius fideles atq; amicissi-
mi nobis ad hoc tps permāserant. Eadem tēpestate oracu-
lum Pitii regis perfertur concedēdum ab oībus uti per pa-
lamedē Apollini Smynthio sacrificium exhiberetur: q̄ res
multis grata ob industriam & amorē uiri quem circa oēm
exercitū exhibebat: nonnullis ducum dolori fuit. Cæterū
immolatio centum uictimarum (sicut prædictum erat) p
cuncto exercitu exhibebatur prætereunte Chryse loci ei⁹
sacerdote. Interim recognita Alexander congregata arma-
torum manu ad prohibendum uenit: quē quidem aiaces:
ptiusq; ad templum appropinquaret: interfectis plurimis p̄-
cauere. Sed Chryses: quē sacerdotem Smynthii apollinis
supra diximus: utriusq; exercitus offensam metuēs quisq;
ptium ad eū uenerant cū his se adiunctū esse simulabat. in-
terim i eo sacrificio phylocteta tum procul ab ara tēpli eius
astans morsu serpentis forte cōtingitur. Dein ab omnibus
q̄ aiaduenterant clamore sublato Vlysses accurrens serpe-
tem interficit. Neq; multo post philocteta cum paucis uti-
curaretur: Lēnum insulam mittit: Nāq; in ea sacri uulcani
antistites ihītar ab accolis dicebant: soliti mederi aduersus
uenena huiusmōi. PER idem tps Diomedes & Vlyxes cō-
siliū de interficiendo palamede ineunt: more ingenii hu-
mani: quod imbecillum aduersum dolores animi & inuidiæ
plenum anteiri se a meliorē haud facile patitur. Igitur simu-
lato q̄ thesaurū repertum in puteo cum eo partiri uellent
remotis procul omnibus persuadent ut ipse potius descen-

deret: eūq; nihil de insidiis submetuētem adminiculo funis
asum deponunt ac propere arreptis saxis (quæ circū erāt)
de sup obruunt: ita uir optimus acceptusq; in exercitu cuius
neq; cōsiliū unq; neq; uirtus frustra fuerat circūuentus a
qbus minime debuerat indigno modo interiit. S; fuere q
eius cōsiliū haud exptem Agamēnonē dicerent ob amore;
ducis in exercitum: & quia pars maxima regi ab eo cupiens
tradendū ei imperium palam loquebatur. Igitur a cunctis
græcis (ueluti publicū) funus ei? Crematū igni aureo uas
culo sepultū ē. Interim Achilles ministras & ueluti officinā
belli proximas troiæ ciuitates ratus sumptis aliquot naui
bus lesbum aggreditur ac sine ulla difficultate eam capit: &
Forgaritam loci eius regem multa aduersus græcos hostili
ter molitum interfecit: atq; ita inde Diomedea filiā regis cū
magna pda abducit. Deinde Pyrrhaz & hierapolim urbes
refertas diuitiis cūctis suorū poscētib; ui magna aggressus
paucis diebus sine ulla difficultate excindit. Cæterum qua
pergebat agri referti iugi pace depredati omnibusq; ue xa
tibus neq; quicq; quod amicum troianis crederetur non
uersum atq; uastatum reliquit. Quibus cognitis finitimi
populi ultro ad eum cum pace accurrere ac ne uastarentur
agri dimidio fructuum pacti dant fidem pacis atque ab eo
accipiunt. Hisq; actis Achilles ad exercitum regreditur:
magnam uim gloriæ atq; predæ apportās. Eodem tēpore
rex scytaz cognito aduētū nostro cū magnis donis aduēta
bat. Cæterum Achilles haud cōtētus eorum quæ gesserat:
Cylicias aggreditur ibiq; lyrnesū paucis diebus pugnando
cepit. Interfecto dein Factione q his locis impitabat mag
nis opibus naues replet abducens Astynomen Chyrsis fi
liam quæ eo tempore regi denupta erat: propere inde Pe/

c

dasum expugnare coepit lelegonum urbem. Sed eorū rex
 Brises ubi animaduertit in obsidendo sēuire nostros rat⁹
 nulla uiphiberi hostes: aut suos satis defendi posse despe-
 ratione suffugii salutisque attentis cæteris aduersum hos-
 tes domum regressus laqueo interiit. Neq; multo post ca-
 pta ciuitas atque interfecti multi mortales: & abducta filia
 regis Hippodamia. **PER IDEM TEMPUS** Ajax Tela-
 monius thracum cheronesum omnimodo infestabat. Sz
 ubi rex eorū Polimnestor uirtutem atq; gloriā uiri cognouit:
 diffidens rebus suis deditiōem occepit: Tumq; poly-
 dorus Priami filius (quem rex recens natum clam omni-
 bus alendum ei trans miserat) merces pacis ab eo traditur
 aurum etiam aliaque huiusmodi dona ad conciliādos ho-
 stium aīos affatim præbebantur. Dein frumentum per
 omnem exercitum totius aīni pollicitus: naues onerarias
 (ob id Ajax secum habuerat) replet: multisque execrationi-
 bus amicitiam Priami aduersum græcos reuens in pacez
 fidemque receptus. **HIS ACTIS AJAX** iter ad phry-
 gias conuertit: ingressusque eorum regionem Teuthran-
 tem domium locorum solitario certamine interficit: Ac
 post paucos expugnata atque incensa ciuitate magnā uim
 prædæ trahit abducens Tegemessam filiam regis. Igitur
 ambo duces multis uastatis atq; expugnatis tegiōibus ipi
 clari atq; magnifici cū ingenti nomine per diuersa loca atq;
 sine industria eodem tempore ad exercituz remeare De-
 inde per præcones conductis in unum cunctis militib⁹ du-
 cib⁹que progressi in medium: singuli laborum suorū atq;
 industriæ documēta in cōspectu omniū exposuere. Quæ
 ubi græci animaduertere fauore ingenti ac laudibus eos p-
 secuti: mediosque statuētes ramis oleæ coronauere. Dein

consilium de diuidenda p̄da cœptum: Nestore & Idomeo
neo in cernendo optimis auctoris atque cunctorum sen-
tentia ex omni p̄da: quam Achilles apportauerat excepta-
runt Factionis coniugem Astinome (quam Chrysis filiā
supra docuimus) hāc ob honorē regium Agamēnoni ob-
tulere. Ipse etiā Achilles p̄ter Brisei filiā Hippodamiā Dio-
medeā quoque sibi retinuit: q̄ eiusdē ætatis atque alimōiæ
nō sine magno dolorē diuelli poterat & ob id iā antea gēib⁹
achillis obuolutæ ne separent magnis p̄cibus oranerant.
Cæterę reliq̄ p̄da uiritim ob singulorū merita distributa ē.
Dein quæ Ajax apportauerat Vlyxes & Diomedes roga-
tu ei⁹ in medios intulere: ex q̄bus auri atq; argenti quātū
satis uidebat Agamēnoni regi datur: Ac deinde Aiaci (ob
egregia laborū facinora) Theuthrantis filiā Temegessā cō-
cedunt. Ita diuisis in singulos q̄ supauerāt frumētū p̄ exer-
citum dispartiunt. HIS actis fidem pacti quod cū Polym-
nestore intercesserat traditumq; Polydorum refert: ob q̄
a cunctis decernitur ut Vlyxes cum Diomede profecti ad
Priamum Helenā cum abreptis recuperēt atque Polidorū
regi traderent. **IGITUR** HIS pergentib⁹ Menela⁹
(in cuius gratia id negotium gerebatur legationis officiu⁹
pariter cum supradictis capit. Itaque habentes Polydo-
rum ad troianos ueniunt. Sed ubi animaduertere popula-
res electos ac magni nominis uiros aduentasse p̄pere senes
omnes (quorum consilium haberi solitum erat) in unum
conducunt: Priamo ac filiis domi retento. Igit̄ reliquis p̄sen-
tibus græcorum Menela⁹ uerba facit: secūdo iā ob eādē
causam uenisse cum multa alia aduersum se domūq; suam
admissa tum magno cū gemitu filiæ orbitatē p̄ absentiam
coniugis queri: Quæ cuncta ab amico quōdam & hospite

non secundū meritū suū euenisse: eam seniores flamētatio
nē immodicā lachrymis accipiētes ad omnia quæ ab eo di-
cebant tāq̃ iniuriæ eius patiētes annuere. Post quæ Vlyxes
medius astans huiuscemodiorationem habuit. CREDO
VOS troiani principes satis compertum habere nihil te-
mere græcos neq̃ inconsultū incipere solere ac semp̃ prius
iā tum a maioribus prouisū atq̃ elaboratū uti facta gesta q̃
eorū laus potius q̃ culpa sequeretur: & ut p̃terita bene cōsul-
ta omittā iam hoc licet recognoscere iniuriis contumeliisq̃
Alexātri paulo āte læsa grācia nō ad uim neq̃ ad arma de-
cursū est: qđ iracūdiæ refugiū esse solet: Nāq̃ de cōsiliū sentē-
tia legati ad recipiēdā helenā (ut memistis) cū menelao ue-
nimus: q̃bus p̃ter supbas uerborū minas & insidias occultas
nihil a p̃amo atq̃ ab ei⁹ regulis rēissū. Imp̃fecta igit̃ re (ut
opinor) cōsequēs fuit arma cape: iusq̃ per uim extorquere
quod amice impetrare neq̃tum ē. Itaq̃ peracto exercitu to-
tius grāciæ atq̃ inclytis ducibus ne sic qđē p̃lium aduersū
uos inire cōsiliū fuit: s̃z imitati morem modestiāq̃ solitā
iterato uos ob eādē cām oratum uenimus. Cætera in ma-
nu uestra sita sunt troiani: neq̃ nos pigebit cōcessisse uobis
si modo sana mens est: decretis salubribus priora uale con-
sulta corrigere: p̃ deos immortales reputate animis uestris
quanta clades & ueluti contagio huiusce exempli orbem
terrarum occupatura sit. Quis enim posthac ubi uiri-
le ingenium est (recordatus Alexandri facinus) non om-
niā suspecta & insidiosa ab amico metuere cogitur: aut q̃s
frater fratri aditum patefaciet: quis hospitem aut cognā-
tum non tanquā hostem cauebit: deniq̃ si hoc quod haud
spero: probaueritis omnia foederis iura ac pietatis apud bar-
baros græcosque clausa erunt. Quo circa troiani p̃ncipes

bonū atq; utile est græcos receptis uniuerſis quæ p uim ex
torta sunt amice atq; uti par est domuz dimitti neq; expiri
ut duo regna inter ſe amiciffima nian⁹ cōſerant. Quæ cū
cōſidero dolendā me Hercule uicē ueſtrā puto q innoxii &
culpæ ei⁹ eius ūacui: tot tantiq; paucorū libidine paulo poſt
alieni ſcleris poenas ſubire cogemini: An uoſ ſoli ignoratiſ
ut affectæ ſint amicæ atq; uicinæ uobis ciuitateſ: uel quæ re
ſiduis indies pparent. Nam captū Polydorū atq; apd gre
cos retineri cognitum uobis eſt: qui ſi Helena cuꝝ abreptis
nunc ſaltem reuocetur) inuiolatus Priamo reſtitui poterit
Alioquin bellum differri non poteſt: neque finis bellandi fi
et: quin aut omnes græciæ duces ad eruendam ciuitatē ue
ſtram (qui ſinguli ſatis idonei ſunt) mortem obierint: aut
quod magis ſpero confore: capto Ilio: crematoque igni: po
ſteris etiam impietatiſ ueſtræ exemplum relinquat. Quæ
propter dum adhuc reſ integra uobis in manibus eſt: eti
am puidete. **POSTQ VAM** finem dicendi fecit ma
gno ſilentio cunctiſ uti in tali negotio fieri ſolet: alienā ſen
tentiam expectantibꝫ: quum ſe quiſque minus idoneum
auctorem crederet. Panthꝫ apud eos clara uoce ait: V
lyxe uerba facis: quibꝫ præter uoluntatem mederi rebus
potestas nulla eſt. Dein poſt eum Anthenor omnia quæ
memorata a uobis ſunt ſcientes prudētēſq; patimur: neq;
uoluntas bene conſulendi abeſt: ſi poteſtas concederetur:
Sed ut uidetiſ ſummæ rei potiuntur illi quibꝫ cupita uti
litate potiora ſunt. Quæ ubi diſſeruit: mox per ordinem
duces omnes qui ob amicitiam Priami quiq; mercede con
ducti: auxiliareꝫ exercituꝫ duxerāt introduci iubet: Quis
ingreſſus Vlyxes ſecundam orationem exorſuſ nequiſſi
mos appellare uniuerſoſ neque diſpareſ Alexandri: qppe

qui a bono honestoque elapsi auctorem pessimi sceleris sequerentur: neque ignorare quoniam sit atrox iniuria probandum ius esse: fore uti malo exemplo disseminato per mortales ipsos etiam qui haud longe abessent: similia aut grauiora hisce sequerentur: ea ut erant atrociora cuncti taciti reputare animo atque ita exemplum huiusmodi abhorrentes indignatione rerum permoueri. Dein solito more perrogatis seniorum sententiis pari consensu omnium Menelaum indigne passum iniuriam decernit: solo omnium Antimacho in gratiam Alexandri aduersus reclamante ac statim qui de omnibus nuntiatis ad Priamum mitterentur electi duo: hi quoque inter cetera quae mandata erant etiam de Polydoro docent. Ea ubi rex accepit maxime consternatus filii nuncio ante ora omnium corruit: Deinde a circumstantibus relictus paulisper erigitur: atque ire in concilium cupiens a regulis cohibitus est: ipsi namque relicto patre conuentum irrumpunt ad id tempus quo Antimachus multis in contumeliam graecorum perlatum perbris tamen demum dimitti Menelaum aiebat: si Polydorus restitueretur: Postremo eundem eam atque exitum utriusque custodiendum: aduersumque cunctis silentibus Antenore resistere: ac ne quid huiusmodi decerneret magna uis repugnare. Sed postquam inuicem multa consumpta oratione certamen eorum ad manus percesserat: omnes qui aderant inquietum ac seditiosum Antimachum pronunciantes e curia piecerunt. Sed ubi Priamidam egressi sunt: Panthus Hectorem obsecrans (nam is inter Regum uirtute tum consilio bonus credebatur) hortatur ut nunc Helena potissimum quam greci supplices ob eam causam uenissent cum amicitia redderet: Neque patre Alexandro ad explendum amorem (si quidem circa Helenam habuerat transactum). Quo circa uersari ante omnium oculos.

11
oportere pñtiam Regū graiorū eorūq; fortia facta ac recēs
ptam gloriā erutis amicissimis troiæ ciuitatibus: ob eā etiā
causam Polymnestorem exemplū admissi abhorrētem ul
tro græcis Polydorū tradidisse. Ex quo etiam uerēdum: ne
qd p tale commentum finitimæ regiones pñciosa consilia
aduersum troiam molirent. Nihil exploratum neq; fidum
esse insidiosa cuncta atque aduersa in obsidione fore: quæ
si omnes ita uti res est animo reputarent: neq; ulterius dif
ferendos legatos paterent: & Helena cū gratia remissa ma
ius atque arctius amicitia pignus inter duo regna conua
lesceret. Quæ ubi accēpit Hector recordatione fraterni
facinoris tristior aliquantum suffulsiq; cum mœrore la
chrymis: Helenam tamen pñdēdam minime dicebat: quip
pe supplicem domus. & ob id fide interposita tuendam: si
quæ circum eam erepta dicerentur restituenda cuncta.
Namque p Helena Cassandram uel Polixenam: uel quæ
legatis uidere: nuptum cum pclarissimis donis Menelao
tradendam. Ad ea Menelaus iracunde atrox egregie Her
cule nobis actum est: si quidem proprio spoliatus amore:
commutare matrimonium arbitrio meorum hostium co
gor. Aduersum quem Aeneas: Ac ne hæc quidem conce
dent: cōtradicēte ac resistente me: reliq; qui affines aīciq;
Alexandro in rem eius consulimus. Sunt enim atq; erunt
semp qui domum regnumq; Priami tueantur: neq; amis
so polydoro orbitas priamū consequet: tot talibusq; filiis
supstitibus. An solis qui e græcia sunt raptus huiusmōi cō
cedūtur: quippæ Cretæ Europam a Sydone: Ganimede
ex hisce finib; atq; impio rape licuerit. Quid medeā: igno
ratis ne a colchis i iulcorū fines transuectam. Io ex Sydo
niorum regione abducta argos meauit: hæten⁹ uobiscuz

c iiii

uerbis actū ac nisi mox cū omni classe ex hisdē ocis effuge-
 ritis iam iāq̃ troianam uirtutem experiemini: deorū quip-
 pe ope atq̃ auxilio iuuentus perita belli abunde nobis est:
 atq̃ indies auxiliorum crescit numerus. Postq̃ finē loquē-
 difecit: Vlyxes placida oratione iam Hercule ulterius ait
 differre inimicitias haud integrum nobis est: Date igitur
 belli signum atq̃ ut in inferendis iniuriis ita in inchoando
 proelio fite auctores nos sequemur lacessiti. TALIBVS
 inuicem consumptis uerbis legati concilio abeunt: ac mox
 per populum disseminatis quæ aduersus legatos Aeneas
 dixerat tumultus oritur: scilicet per eum uniuersam Pri-
 ami domnū odio regni eius & pessimo intercedēdi exemplo
 euersum iri. Igitur ubi legati ad exercitum reuenere cūctis
 ducibus dicta gesta q̃ troianorum aduersum se exponunt.
 Itaq̃ decernitur uti Polydorum in cōspectu omnium atq̃
 ante ipsos muros necarent: neq̃ ulterius dilatum facinus
 quippe productus in medium uisentib⁹ ex muris plerisq̃
 hostium lapidibus ictus fraternæ impietatis poenas luit: ac
 mox unus ex præconibus nuntiatum iliēsis mittitur uti
 Polydorum sepeliendum peterent: missusq̃ ad eam rem
 Idæus cū seruis Regis foedatum ac dilaniatum lapidibus
 Polydorum matri eius Hecubæ refert. INTERIM Ajax
 Telamouius neq̃ quietum finitimis troiæ regiōibus atq̃
 amicis relinqueretur hostiliter eas aggressus botyram Cel-
 lamq̃ ciuitates diuitiis nobiles capit: Neque contentus his
 Gargarum Marisbam Geniten Scepsim Larissam miran-
 da celeritate depopulatur. Dein doctus ab incolis multa
 huiusmodi pecora in idæo monte stabulari: exposcenri-
 bus qui cum eo erant cūctis cito agmine montem ingres-
 sus interfectis gregum custodibus magnam uim pecorū

abducit. Deinde nullo omnium aduersante cunctis qua
pergebat in fugam uersis ubi tempus uisum est cum ma
gna præda ad suos cōuertitur. PER IDEM tempus chry
ses (quē sacerdotem smynthii Apollinis supra docuimus)
cognito filiaz suā Astinomē cū Agamēnone degere fretus
religiōe tātī numinis ad naues uenit præferens dei uultū &
quædā ornamentorū templi eius: quo facilius recordatione
præsēntis numinis ueneratio sui regibus incuteretur: Dein
oblatis auri atq; argenti donis plurimis redēptionem filiae
deprecatur: deprecans uti magnificarent præsēntiam dei:
q; secum oratum eos ob sacerdotem pprium uenisset: Præ
terea cōmemorat quæ indies aduersū ab se alexādro eiusq;
consanguineis ob exhibitam a se paulo ante immolationē
inimica hostiliaq; pararētur. Quæ ubi accepere reddendā
filiā sacerdoti neq; ob id accipiendū præmium uniuersis pla
cet: Quippe cum pfe amicus fidelisq; nobis tum præcipue
ob religionē apollinis nihil non mereti credebatur: Nāq; iam
multis documētis ac fama incolarum obsequi numini eius
p omnia destinauerāt. Quæ postq; Agamēnon accepit ob
uiam cunctorū sentētiis ire pgit: Itaq; atroci uultu exitū sa
cerdoti cōminatur ni recederet pditum senē atq; extrema
metuentes impfecto negotio ab exercitu dimittit. Tali mō
cōuentu dissoluto singuli reges Agamēnonē adeunt eūq;
multis pbris insectant: qppe q; ob amorē captiuæ mulieris
seq; (& quod indignissimū uideret) tātī numinis deū cōtē
ptui habuisset ac mox uniuersi execrati deseruere: ob idq;
& memores palamedis quē gratū acceptūq; in exercitu ha
ud sine cōsilio eius Diomedes atq; ulyxes dolo circūuentuz
necauisset. Cæterū Achilles in ore oīum ipsūq; & Menelaū
cōtumeliis lacerabat. Igitor Cryses ubi iniuriā ppeffus ab

Agamēnone domū discessit. neq; multi fluxere dies incer-
 tū alio ne casu an (uti oibus uidebat) ira apollinis morbus
 grauissimus exercitum inuasit. Principio grassandi facto a
 pecoribus deinde malo paulatim magis magisq; ingrauesce-
 re p homines dispigitur. Tum uero uis magna mortalium
 corporibus fatigatis pestifera ægritudine infando ad postre-
 mū exitio interibāt: sed regū omnino nullus neq; mortuus
 hoc morbo neq; attentatus ē. Caterū postq; nullus morbi
 modus & indies plures intereūt cuncti duces cōuerso iam
 in se qsq; timore in unū coeunt ac dein flagitare Calchāta
 (quem futuroꝝ præscium memorauimus) uti causaz tātī
 mali edisceret. Ille enim perspicere se originē huiusce mor-
 bi sed haud liberum esse qcq; eloqui ex quo accideret ut po-
 tentissimi regis contraheret offensam: Post quæ Achilles
 reges singulos adiit uti interposita iusiurandi religione con-
 firmarent nequaq; se ob eā causam offendi: hoc modo Cal-
 chas ubi cūctoꝝ aīos in se conciliauit Apollinis irā pronūti-
 at eum nāq; ob ininiurias sacerdotis infestū græcis pœnas
 ab exercitu expetere: dein pquirente Achille mali remediū
 restitutionē uirginis pronūtiat. Tum Agamēnou cōtestās
 quod mox accidit concilio tacitus egressus cunctos quos
 secum habuit in armis esse iubet. Id ubi Achilles animad-
 uertit commotus rei indignatione simul pntie defessi exer-
 citus anxius defūctoꝝ corpora miserādum in modū cōse-
 cta undiq; in cōuentu ante ora omnium proici fecit: Quo
 spectaculo adeo cōmoti reges gētesque omnes uti aduers⁹
 Agamēnonē a cūctis pgeres duce atque auctore Achille &
 si perstaret suadēte exitio uindicandum. Quæ ubi regī nū-
 tiata sunt pertinaci animo ab amore captiuæ nullo modo
 seiungi apparatus experiri nihil de sententia remittendum

destinauerat. At postq̄ troiani cognouere cōflagrationem
 corporum assiduam crebrasque sepulturas animaduerten-
 tes doctique ēt reliquos sine modo cladis eius debiles aere
 cohortati inter se arma capiunt ac propere cum manu au-
 xiliari effusi portis pergunt aduersum ac. Dein per campos
 exercitu bipartito troianis Hector Sarpedon auxiliaribus
 duces facti: tum nostri (uisis contra hostibus) armati atq̄
 instructi pro negotio simplici fronte aciem cōposuere cir-
 ca cornua diuisis ducibus dextrum Achilles cū Antilocho:
 alterum Ajax Telamonius cū diomede curabant: medios
 accepe Ajax oileus & Idomeneus dux noster hoc modo ex-
 exercitu utrinq̄ cōposito pergunt obuiam. At ubi iu manus
 uentum est cohortari suos q̄sq̄ acie confligere. Tum uero
 aliquantulum tracto certamine plurimi utriusque partis
 cadunt: præcellentibus in ea pugna barbarorum Hectore
 & Sarpedōe: græcorū Diomede cū Menelao: Dein nox cō-
 munis amborū requies diremit plium: Igitur reducto exer-
 citu corpora suorum cremara igni sepeliunt. Quis pfectis
 græci statuunt inter se Achillem (cuius in aduersis græco-
 rum casibus sollicitudo præcipua uidebatur) regem omni-
 um confirmare. Sed Agamemnon anxius ne decus regiū
 amitteret in concilio uerba facit: sibi maxime cordi esse ex-
 exercitus incolumitatem neq̄ ulterius differre qn Astinome
 remitteretur maxime si restitutione eius instantē pñitiem
 subterfugerent: nec q̄q̄ deprecari amplius modo in locum
 eiūs Hippodamiam (quæ cum Achille degeret (uicarium
 munus amissi honoris acciperet Quæ res q̄q̄) atrox omni-
 bus & indigna uideretur tñ cōnuente Achille) cui id præ-
 miū p multis atq̄ egregiis facinoribus fuerat (effectū ha-
 bñit: tantus amor erga exercitum cura q̄ aio egregi adole-

scentis icesserat Igitur aduersa cunctorum uoluntate: neque
 am quoque palam recusante Agamēnon tanquam ab omnibus com-
 essares uideretur littoribus uti Hippodamia ab Achille ab-
 straheretur impat hique breui iussa efficiunt. Interim Al-
 tynomē græci per Diomedem atque Vlyxem cum magna co-
 pia uictimarum ad phanū Apollis trāsmisere: Dein pfecto sa-
 crificio uis mali leniri paulatim uisa: neque ampli⁹ attēdari
 corpora: & eorum qui ante fatigabant tanquam spirato diuinit⁹
 leuamine relaxari: ita breui per uniuersum exercitū salubri-
 tas uigorque solitus renouatus ē. Mittit etiam Philoctete-
 lēnon portio eius pdae quā græci per Aiace[m] : atque Achillē
 adductā iter se uiritim distribuerāt. CAETERUM Achil-
 les memor iniuriæ supradictæ abstinēdum publico cōcilio
 decreuerat: odio maxime Agamēnonis: abolitoque amore
 quem circa græcos habuerat: scilicet quod eorum patiētia per
 tot bellox uictorias ac facta fortia Hippodamia cōcessum
 pro laboribus pmiū per iniuriam abducta esset. Dein ue-
 nientes ad seduces aditu prohibere: neque cuiquam eorum
 ignoscere qui se aduersus Agamēnonis contūelias quum
 defendere liceret deseruissent. Int⁹ igitur manēs: Patroelū
 & phœnicem hūc morum magistrū alterque obsequiis amicitie
 charum & aurigam Autumedontem secum retinebat.
 PER IDEM tempus apud troiam exercitus sociorū: quique
 mercede conducti auxiliares copias adduxerant: tempore
 frustrato seditione: odio an recordatione suorum bellum
 non occipiebant: Quod ubi aī aduerterit Hector coactus
 necessitate militibus apud arma esse iubet: ac mox ubi sig-
 num daretur: sequerentur sese. Igitur postquam tempus uisus
 est. & oēs in armis nūciabant: iubet egredi: ipse dux atque
 imperator militiæ. REX POSTVLARE uidetur eorum

eges qui socii atq; amici troiæ q; ob mercedē auxiliare
diuerlis ex regiōibus cōtracti priamidaꝝ imperiū sequebā-
tur dicere. Primū igit portis erumpit Pādarus licaone geni-
tus ex lycia: Dein Ippothus plei ex larissa pelasgidarū: Aga-
mas ex thracia: post quos Euphem⁹ trizenius cicōis impe-
ritās: Philemenes paphlagonius patre Melio gloriosus. Di-
us & Epistrophus filii numaganorū regis. Sarpedon An-
thogenitus rector lytiæ ex iole. Mōathes & Antimachus
Nonionis Decalanti filius: Menethles genitore thelame-
neo: Meoneantus Hispoliti lycius quem sibi Sarpedon (q;
præter cæteros regiōis eius cōsilio atq; armis pollebat) par-
ticipē belli earūq; rerū ascuerat. Phorcis & Alcanius phry-
ges: Frōius midiōis ex mysia: Pyregamus pæonis: Ampius
& Adrastus Meropo geniti ex agrestina: Asirus hirtacus:
Dein alter Asirus Dimātho gēitus Hecubæ frater ex phry-
gia: hos omnes quos memorauim⁹ secuti multi mortales in-
conditi moribus ac dispari uocis sono sine ullo ordine aut
modo plia inire soliti. Quod ubi nrī aīaduere in cāpuz
progressi more militiæ atq; ordinant magistro a pceptore
cōponendi Menestheo atheniensi: ordinante aut eogentes
atq; regiōes singulas seorsū manēte Achille cum mirmido-
nū exercitu: is nāq; ob illatā ab Agamēnōe iniuria & abdu-
ctam Hippodamiā nihil animi remiserat tñ maxime indi-
gnatus Achilles q; reliquis ducibus ad cœnā deductis solus
cōtemptui habitus intermitteret. Cæterū ordinato exerci-
tu ac tū primū oibus copiis aduersū se instructis hostibus
ubi neutra pars committere audet: paulisper in loco retentis
militibus tanq; de industria utrinq; receptui canitur: lanq;
græci regressi ad naues arma deponere: ac singuli per loca
solita corpus cibo curare occæperāt. quum Achilles ultum

ire cupiens iniurias: ignaro cōsiliū sui hostros & ob id otiose
a gētes clam inuadere tentat: At ubi Vilyxes (a custodibus
qui eruptioni eius præsentes erant rem comperit) propere
duces circūcursans cum magna uoce monet atq; hortatur
uti armis arreptis tuerentur: sese Dein cōsiliū inceptūq;
Achillis singulis aperit. Quo cognito clamor ingens ori
tur festinantibus ad arma cunctis ac seorsum singulis sibi
cōsulētibus. Ita Achilles præuerso de se nuntio ubi in armis
omnes sunt neq; conata procedere queunt intētato nego
tio ad tentoria regreditur. Ac mox duces nri rati repentino
suorū clamore moueri Ilienses & ob id noui quid negotii in
cepturos augēdæ custodiæ causa mittūt duos Aiaces Dio
medem atq; Vlyxez: hiq; inter se regionē qua hostibus adi
tus erat dispartiūt: quæ res nō frustra eos habuit: Namq;
apud troiā Hector causam tumultus eorum cupidus pscis
cere filiū Eumedis Dolonē multis pmiis promissisq; illectū
ad postremum exploratū res græcorū egredere ē emittit:
Isq; nō longe a nauibus auidus ignota cognoscēdi: dū cupit
suscepti negotii fidem cōplere in manus Diomedis qui eū
locum cū Vlyxe custodiebat deuenit: ac mox ab his cōpræ
hensus refert cuncta atq; occiditur. Dein diebus aliquot in
otio trītis pducto utriusq; exercitu pedibus dinisoq; cāpo
interse (qui medius inter troiā & naues iteriacet) ubi tēpus
bellādi uidebatur: magna cura uniuersus miles instructus
armis utrinq; pcedere: Deinde signo dato densatis frōtibus
confluxere aties cōpositæ a græcis ac singulis p distributio
nem impia ducū exequētibus: cōtra sine modo atq; ordine
barbaris ruētibus. Cæterū in ea pugna interficiunt multi
mortales utriusq; partis quum neq; instātib; cederetur: &
exemplo strēnuissimi cuiusq; q iuxta steterat æquipare glo

riaz festinarēt. Interim uulnerati grauius ex du cibul bello
decedere coacti sūt: barbarorū Aeneas sarpedon Glaucus
Helenus Euphorbius Polidamas: nostrorū Vlyxes Merio
nes Eumelus. Cæterū Menelaus forte conspiciatū Alexan
drum magno impetu irruit quē euitās nec diutius sustine
re ausus Alexander fugam capit: At ubi pcul animaduert
tit Hector concurrenti cū Deiphebo cōpræhendere fratrē:
eumq; uerbil maledictisq; acrioribus insecuti ad postremū
cogunt uti pgressus in medias aties eundem Menelaum cō
quiescentibus cæteris solitatio etamine lacefferet. Igit p
du cto ad bellandum Alexandro pro gressuque extra atiem (
quod signum lacefferentis uidebatur) postquam procul ani
maduertit hunc Menelaus demū occasionem inuadendi
inimicissimi sibi maxime oblatam etiam iamq; ratus confi
dens omnium iniuriarū poenas sui sanguine eius omnibus
animis aduersus pgit: Sed ubi eos contra tendere paratos
armis atq; animis uterq; exercitus animaduertit: signo da
to recedunt euerti: iamq; uterq; pleuo gradu aduersum in
cedens intra iactum tæli puenerant quum Alexāder pue
niū cupiens simulq; ratus pmo iaculi euentu loco uulneri
inuento pmittit hastam eaque illisa clypeo facile incussa ē.
Dein Menelaus magno impetu iaculat haud sane casu dissi
mili: Namq; parato iam ad cauendum ictumq; declinante
hoste tælum humi figit. At ubi nouis iaculis manus utrius
que redarmatæ sunt pguni cōtra: Tum demum Alexāder
ictus focmuri cadit: Ac ne mox hosti ultionē cum sūma glo
ria cōcederet pessimo exemplo intercessū est: Nā quum ad
interficiendum eum educto gladio irrueret Menelaus ex
occulto sagitta Pādari uulneratus in ipso impetu repressus
est. Igitur a nostris clamore orto simulq; cum ira indignā

ribus qđ duobus aduersum se seorsum (quorum maxime gratia conflatum eēt bellum) decernentibus repente a troianis pessimo more intercederetur: Rursus globus barbarorum ingruēs Alexandrum emedio rapit. Interiz in ea p̄mixtione animorum dum nostri extant Pandarus procul astans multos græcorum sagittis configit: Neq; prius finis factus q̄ Diomedes atrocitate rei motus progressusq; cominus tælo hostē p̄sterneret: hoc modo Pandarus certaminis fœdere uiolato atq; interēptis multis ad postremū pœnas sceleratissimæ militiæ luit. Cæterum corpus eius liberatuz exacto Priamidæ igne cremant reliquiasq; sotii sibi traditas lyt̄ii in solum patrium pertulere. Interim uterq; exercitus signo dato manus conserunt pugnantescq; ui summa atq; ancipiti fortuna bellum ad occasum solis producunt. Sed ubi nox aduentabat utrinque reges subducta haud longe acie custodibus idoneis exercitus communire: ita per aliquot dies tempus bellandi opperientes militez frequentem apud arma habuere. Namque ubi hyems aduentare & imbribus crebris compleri coepere campi: barbari inter muros at nostri nullo palam hoste ad naues digressi: multa hyemis disponunt: mox bipartito campo qui reliquus non pugnae oportunus erat utraque pars aratui insistere: Dein serere frumēta aliaq; quæ tempus anni patiebatur. INTERIM Ajax Telamonius instructo milite quez secum adduxerat habens etiā nō nullos de exercitu Achillis ingressus phrygiæ regionem: multas hostiliter uastat & capit ciuitates ac post paucos dies præda auctus ad exercitum uictor tediit. Iisdem fere diebus barbari nostris per conditionem hyemis quietis ac nihil hostile suspicantibus parauere eruptionem: Quis Hector dux atq; audendi au-

etor factus: nanq; omnes copias instructas armis cum luce
 simul porta educit acptinus cursu plēo ad naues tēdere oēs
 hostes iubet. At graui infrequentel tum incuriosique ab ar
 mis turbari simul & a fugientibus: quos primū hostis inces
 serat: quo minus arma caperent impediti: tum cesi multi
 mortales: iamq; fusis qui in medio fuerant. Hēctor ad na
 ues pgressus ignem in proras iacere: ac sēuire incendiis cō
 pcrat nullo nostrorū auso resistere: qui territi atq; improui
 si tumultu exangues genibus Achillis prouoluti auxilium
 renuentis tñ obuoluebant: ita repente mutatio animorū
 nostros atque hostes intercefferat. Interea Ajax Telamōi
 adueniens cognito apd' naues Hēctore magna armorū spe
 cie ibidem apparēte: ac deinde molestia urgens hostē mul
 to sudore. ad postremum a nauibus extra uallum detrudit
 Tum iam cedentibus acrior insistens Hēctorem q; aduer
 sum eū promptius. steterat reiectūz immani saxo: ac mox
 consternatū reiicit. Sed eum concurrentes undiq; plurimi
 multitudine sua tectum bello atq; Aiace manibus eripiunt
 seminecemq; intra muros serunt: male pperere eruptione ad
 uersus hostes usum. Cæterum Ajax seuior ob ereptam e
 manibus gloriam sumptis iam Diomede & cum Idome
 neo Aiace altero territōs dispersosque hostes se qui ac fugi
 entes nunc tælo eminus prostertere modo apprehensos
 obterere armis: prorsus nullus qui in ea parte fuerat inta
 ctus euasit: Interq; iam trepida agmina Glaucus Hoppos
 lomus: Sapedon atque Steropus ad morandum hostem
 paulisp' ausi insistere mox uulneribus grauati locum amise
 re. Quis uersis barbaris nullaz spem reliquaz salutis in au
 etoribus nec unquam certo ordine palantes effusique ruer
 ad portas: eoq; arcto ac properantium multitudine impe

d

dito ingressu quū sup aliū ali⁹ ruinæ mō precipitarent: supuēit
 eū supradictis ducib⁹ Ajax. Tū magna uis harbaroz trepi
 da ipeditaq; iter se cæsa extictaq; in qb⁹ filioz Priami An
 tiphus & Polites Ac mō Nestorq; atq; Euphem⁹ Troem⁹
 dux egregius ciconū. ita troiā pauloan̄ uictores: ubi aduē
 tu aiacis fortūa belli mutata ē: uersis ducibus poenas luere
 militiæ inconſultæ. At postq̄ aduentante uespere signum
 nostris receptui datam ē: uictores lætique ad nates regres
 si sunt. Mox ad Agamemnonein coenatum deducuntur.
 Ibi Ajax collaudatus a rege donis egregiis honoratur: Ne
 q; reliqui duces facta gesta que uiri silētio remittūt. Q uip
 pe singuli extollentes uirtutem memorāt fortia facta: euer
 sas ab eo tot Phrigiæ ciuitates abductasque prædas: & ad
 postremum in ipsis nauibus aduersum Hectorem egregi
 gam pugnam: liberatasque classes: neque cuiquam dubi
 um: quin ea tempestate tot egregiis ac pulcherrimis eius
 facinoribus spes omnes atque opes militiæ in tali uiro siste
 rentur. Cæterum proras nauium duarum (quibus illatus
 ignis eam partem tantum mō consumpserat) Epeus bre
 ui restituit. Tumque græci rati post malam pugnam troia
 nos ulterius nihil hostile aufuros quieti ac sine terrore de
 gere. **PER IDEM** tempus Rhœsus de Eroneo genitus
 haud alienus a Priami amicitia pacto mercedi eū magnis
 thracum copiis aduentabat. Is incidente iam uespere pau
 lisper moratus Oen insulam: quæ anteposita ciuitati con
 tinenti eius adiungitur secunda circiter uigiliam ingressus
 troianos campos explicitis tentoriis ibidem opperiebatur
 Quod ubi Diomedes: atque Vlyxes uigilias in ea parte
 curantes procul animaduertere rati troianos a Priamo ex
 ploratum missos arreptis armis mox presso gradu circum

11
spicientes omnia pergunt ad eum. Tum fatigati ex itinere
re custodibus: & ob id somno pressis: eosque & interius
pgressi in ipsis tentoriis regem interficiunt. Dein nihil ultra
audendum rati currus eius & cum egregiis insignibus equos
ad naues ducunt. Ita reliquum noctis in suis quisque taber-
naculis requiescentes transigunt: ac lucis principio reliquos du-
ces conveniunt: eos facinus ausum expletumque docent: ac mox
rati barbaros incelos cæde regis affore iubent omnes frequentes
apud arma agere opprimique hostem. Neque multo post thraces
expergefatti e somno regem interemptum foeda ac miseran-
da facie intra tentoria aiaduertere: & uestigia abducti currus
manifesta sunt: rapiunt atque ac sine ullis ordinibus (ut quicque
sors oglobauerat) ad naues euolat: quibus procul uisis nostri
conferunt iter se: atque impia seruantes eunt obuiam. Sed Aiaces
duo in aliquantum acie progressi primos thracum inuadunt
atque comprimunt. Dein reliqui duces (ut quisque locum coepat:
cadere singulos: & ubi conferti steterant bini aut amplius
congregati in petu suo dissoluere: ac mox dispersos palantesque iter
ficere prorsus uti nullus reliquus cædis fieret. Ac statim graui
extinctis quos aduersum ierant signo dato ad tentoria eo-
rum pergunt: ac illi qui custodes castris relictis soli superfue-
rant: uisis contra hostibus terrore ipso miserandum in mo-
dum effœminati: omnibus omissis ad mœnia confugiunt
Tum undique uersis nostri ingruentes arma: equos regias opes &
ad postremum uti quicque sors dederat præripiunt: hoc modo
uictores graui deletis cum impatore Thracibus honusti præ-
da ac uictoria ad naues digrediuntur. Quum interea troiani ex
muris respectantes: neque quicquam pro sociis ausi intra mœnia tantum
trepidarent: barbari tot iam aduersis rebus fracti legatos
inducias postulant: ad graecos mittunt: ac mox nostris con-

d ii

Lib.
ditionem approbantibus interpolito sacrificio fidem facti
firmauere. EODEM FERRE tempore Chryses (quem sa-
cerdotē smynthii Apollinis supra memorauimus) ad exer-
citū uenit actū gratias sup his quæ in se recepta filia a nris
benigne gesta erant: ob hæcque tam magnifica simul & q
Astinomen honorifice habitam cognouerat reductā secū
Agamēnoni tradit. Nāq multo post Phylōcteta cū his qui
partem p̄dæ ad eum portauerāt lemno regreditur inualido
etiā tū neq̄ satis firmo gressu. INTEREA cōciliū græcis
agētibus Ajax Telamoni⁹ ī mediū p̄gressus docet oportere
mitti ad Achillē præcatores q̄ eū imperatorum uerbis atq̄
exercitus peterent ut remitteret iras ac repeteret solitā cum
suis gratiam: minime quippe aspernandum talem uirum
nunc uel maxime quū secundis rebus græci uel paulo ante
uictores non ob utilitatem sed honoris merito gratia eius
peterent: Inter quæ deprecari etiam Agamemnonem da-
re operam simulq̄ uoluntatem agendo negotio adhiberet:
Namque tali tempore in commune ab omnibus consulen-
dum præsertim procul a domo locis alienis atq̄ hostilibus:
neque enim inter tam grauiā bella undique uersis inimicis
regionibus q̄ concordia tutos fore. At ubi finem loquendi
fecit cuncti duces collaudauere consilium uiri: simulq̄ præ-
dicantes ad cœlum tollere sci icet q̄ tum uirtute corporis
tum ingenio uniuersos anteiret. Post quæ Agamemnon
docere se & ante ad reconciliandum Achillem multos mi-
sisse & nunc nihil aliud cordi esse: ac mox ipsum Vlyxem
atq̄ Aiace m orare susciperent negotium atque ad eum no-
mine omnium irent: maxime q̄ Ajax cognatione fretus
impetraturus ueniam facilius credebatur. Igitur his ope-
ram suam pollicentib⁹ iturum se una Diomedes spōte ait

His actis Agamemnon afferre hostiam lietores iubet: ac
 mox sublatam super terram: quā eam duo quibus impatū
 erat: suspensam tenerēt: gladium uagina educit: eoq; bifariā
 excisam hostiam in conspectu uti diuiserat collocare: Dein
 ferre sanguine oblitum manu retinens: inter utranq; facti
 ptem medius uadit. Interim Patroclus cognito quod para
 batur in conciliū superuenit. At rex (sicut supra dixim⁹)
 rransgressus ad postremum iurat inuiolatam a se in eum
 diem mansisse Hippodamiam: neq; cupiditate ulla aut desi
 derio lapsum: sed ira quæ plurima mala conficit: his addit
 eousque processisse cupere se pterea: si etiam ipsi uideretur
 filia: quæ cordi ei esset in matrimonium dare: decimamq;
 regni omnis ac talenta quinquaginta doti adiungit: Que
 ubi accepere qui in concilio erant: admirari magnificentiā
 regis: maximeq; Patroclus qui cum oblatiōe tantarū opū
 tum præcipue lætus quod intacta Hippodamia affirmare
 tur: ad Achillem uenit: eique uniuersa gesta actaque refert:
 Dein ubi rex ea quæ audierat uolutare animo ac delibera
 re secum ipse occœpit: superuenit cum supradictis Ajax
 tum ingressos eos ac benigne salutados sedere hortatur iu
 xtaq; se Aiace[m] qui tempus loquendi familiariter: & ob id
 liberius nactus: incusare atq; increpare: quod in magnis di
 scriminibus suorū nihil iracundiæ remiserit. potueritq; cla
 dem exercitus perpeti: quum multi eum genub⁹ flexis de
 precarentur. Post quem Vlyxes illa quidem deorum esse
 ait. eorum autem quæ in concilio acta essent ordine cōposi
 to: quæ etiam Agamēnon pollicitus quæq; iurasset ad po
 stremum orat ne preces omnium: neue oblata nuptias af
 pernaretur: moxq; eorum omnium: quæ una offerebātur
 enumerationem facit. Tum Achilles longam orationē ex

d iii

orsus p̄mum oīum gesta q̄ acta q̄ sua cōponere: ac dein ad
monere quātas erūnas p̄ utilitate ptulerit quas ciuitates a-
grestes ceperit cūctis interim requiescentibus: ipse ānxius
ac dies noctesq̄ bello intētus: & quum nec militib⁹ suis: ne-
q̄ sibi ipse p̄ceret: apportatas nihilomin⁹ p̄das in cōmune
solitū redigere: p̄ quis solū oīum se electū q̄ tā insigni iūria
dehōestaretur: solū ita cōtemptum a quo Hippodamia tot
laborū p̄cium p̄ dedecus abstraheret. Neq̄ in ea culpa oīūz
esse Agamēnonem sed maxime ceteros grācos qui imme-
mores beneficioz contumeliā suam silētio p̄terierint. Post
q̄ finem loquendi fecit: Diomedes ait prāterita omittenda
sunt: neq̄ oportet prudentem meminisse transactoz: quo-
niam ea & si maxie cupias nequeas reuocare. Interea Phœ-
nix & cū eo Patroclus circūstantes genas atq̄ oēm uultūz
iuuenis manusq̄ ad osculari: cōtingere genua rediret ī grati-
am atq̄ aīos remitteret: cum pp̄ p̄sentes qui eum oratū ue-
nissent: tum p̄cipue ob meritum de se exercitū reliquum.
Igitur Achilles p̄sentia talium uirorum p̄ci bus etiam fami-
liarium ac recordatiōe innoxii exercitus tandem flexus ad
postremū facturū se quæ uellēt respōdit. Et hortatū aiacis-
tum p̄mum post malā iracundiā grācis mixtus cōcilium ī-
gredit: atq̄ ab agamēnone regio more salutat. Interea reli-
qs ducib⁹ fanorē attollētibus gaudio lātitiaq̄ cōpleta cūn-
cta sunt: Igit̄ agamēnō manū achillis retētās cum eo & reli-
quos duces cōnatū deducit: ac paulopost quū inter se iui-
tarentur: rex Patroclū quāsiuit ut Hippodamiā cum orna-
mentis quæ dederat ad tētoria Achillis deduceret: isq̄ libēf-
m ādata efficit. Ceterū p̄ id t̄ps hyemis sæpe grāci atq̄ tro-
iāni singuli pluresue (ut sors euenerat) iter se sine ullo me-
tu in luco tymbraei Apollinis miscebātur.

ARGVMENTVM TERTII LIBRI.

PER hyemem græci exercent: Ciuitates fere totius Asiæ a Priamo deficiunt. Achilles amore Polyxenæ incenditur Dein cōmittitur proelium: plurimi cadunt. Achilles iulne ratur: a patroclo interficit Sarpedō. inde patroclus pimit. Achillis luctus ex morte Patrocli. Idomeneus percutitur. Hectore prodeuntē obuiā Pantefileæ secuz: inter locorū angustias ex insidiis crudeliter Achilles necat: raptariq; per campū iussit. celebrantur certamina a græcis. Priamus euz Andromacha & polyxena ad Achillem pro redemptione Hectoris deuenit: ibiq; cibum capit: multa ultro citroq; dicta: Inde Achilles Polyxenā oblatam cū patre remisit: Deniq; Priamus recepto Hectoris cadauere: ascensoq; curru: cum suis ad Troiam regreditur.

INCIPIT LIBER TERTIVS
DICTVS CRETENSIS.

INTER IM p totā hyemē dilato conditiōibus in tēpus bello græci cūcta quæ in tali ocio militia poscebat: intenti aīo summis studiis festinabant. Nāq; pro uallo multitudo uniuersa uariis bellādi generib; per duces populosq; instructa & ob id more optio diuisis ad officia sua qbusq; hinc iaculis ad hastarū instar fabricatis: neq; pōdere aut mēsurā inferiorib; & qb; ea n̄ erāt pūstis sudib; illi hinc alii sagictis certātes iter se iuicē ad multū diē exercei: alii saxis utebant S; inter sagictarios maxie anteibant Vlyxes teucer Meriones & Menelaus. Neq; dubiū qn inter hos tamen præcelleret Philoctetes: quippe Herculis sagictarum dominus: & destinata feriundi arte mirabilis. At troiā cum auxili;

d iiii

aribus & prioribus militiae neque circa exercitum solliciti
secordius agitare: ac saepe sine ullo insidiarum metu hi aut
illis multis immolationibus tymbræo Apollini supplica-
bant. Hisdem fere diebus nuntius apportatur uniuersas
prope Asiae ciuitates disciuisse a Priamo: atque eius amicitia-
am execrari. Namque facinoris exemplo suspectis iam per
uniuersos populos gētesq; circa hospitium omnibus quis
rebus simulq; omnibus proeliis græcos uictores cognitu:
& euersio multarum in ea regione ciuitatum in animis hæ-
serat: ad postremum graue odium filiorum regniq; eius in-
cesserat. AT APVD TROIAM forte quadam die Hecuba
supplicante apollini Achilles uolens uisere cerimoniarum
morē cum paucis comitibus supuenit. Erant p̄terea cū He-
cuba matrōæ plurimæ cōiuges principaliū filiorū eius ptiz
honorē atq; obsequiū reginæ tribuētes: reliquæ tali obtē-
tu pro se quæq; rogaturæ supplicaturæq; ēt Hecubæ filia
innuptæ Polyxæa & Cassādra Mineruæ atq; Apollinis āti-
stes nouo ac barbaro redimita ornatu effusis hinc atque in-
de crinibus p̄cabatur suggerēte ei Polyxena apparatū sacri
eius. At tū forte Achilles uersis in Polyxenā oculis pulchri-
tudine uirginis capis: Auctoq; in horas desiderio ubi anim⁹
nō lenit: ad naues discedit. Sed ubi dies pauci fluxerunt &
amor magis ingrauescit: accito Autumedōte aperit ardore
animi: ad postremū petit uti ad Hectorē uirginis causa iret:
Hector uero datur se ī matrimoniū mādāt si sibi uniuersū
exercitum pderet. Dein Achilles solutur se omne bellum
Polyxena tradita pollicetur. Tum Hector aut pditionem
ab eo confirmādam aut filios Plisthenis atque aiaces inter-
ficiēdos: alioquin nihil de tali negotio se auditurum. Ea ubi
Achilles accepit ira cōcitus exclamat se eū quum primum

tēpus bellādi fore primo p̄œlio iteremptuꝝ. Dein animi
 iactatione sautius huc atq̄ illuc oberrans; interdum tamen
 quatenus p̄æsenti negotio utēdum esset cōsultare. At ubi
 Autumedon iactare aīo atque indies magis uagisque aestu
 are desiderio ac pernoctare extra tentoria animaduertit ue
 ritus ne quid aduersum se haud in supradictos reges molire
 tur: Patroclo atque Aiaci rem cunctam aperit. Hique dissi
 mulato quod audierant cum rege commorantur. Ac forte
 quodam tempore recordatus sui conuocatis Agamēnoni
 & Menelao negotium ut gestū erat desideriumque animi
 aperit: a quis omnibus ut bono animo ageret respōdetur:
 breui quidem dominū eum forse eius quam deprecando
 nō impetrauerit: Quæ res eo fidem habere uidebatur qm̄
 iam summa rerū troianarum prope occasum erat: omnes
 namque asiæ ciuitates execratæ amicitiam priamidaruū ul
 tro nobis auxilium sotietatemque belli offerebant: Quis
 a ducibus nostris benigne respondebatur: satis sibi esse p̄/
 sentium copiarū neque auxiliorū egere: amicitia sane quā of
 ferrent uoluntatēque eorū forse gratam oībus scilicet quia
 fluxa fides & animi pax spectat neque tā subita mutatio
 sine dolo credebatur. Iāque exactis hibernis mensibus uer
 coeperat: quum grai edicto prius uti oīs miles in armis es
 set: mox signo belli edito exercitum p̄ campos pductum or
 dinant neque a troianis segnius agebatur. Igitur ubi utrin
 que aties instructæ aduersum p̄cessere atque intra tæli iac
 tum uentum est: cohortati suos quisque manus conserūt
 ī medio locatis equitibus & ob id primis cōgressis: Tumq̄
 primum reges nostri atque hostium ascensis curribus bel
 lum incunt ascito sibi quisque auriga ad regendos equos.
 Sed primus omnium Diomedes inuectus Rhesequis Pi

18
cheemum regem pconum hasta frōte ictum interficit: De
in cæteros quos ob uirtutem rerum secum stipatores habu
erat conglobatos inter se atque ausos resistere parim tælo
eminus fundit alios curru per medios concitato humi ob
terit. Dein Idomeneus adhibito equis merione Agaman
ta thracum regem curru deiicit: ruenti que tælo occurrit at
que ita interficit. Sed ubi Hector situs in parte alia medios
suorum fundi accepit dispositis satis strennuis ubi pugna
bat accurrit auxilio laborantibus Glaucum & Deiphebum
& Polidamanta secum habens. Nec dubium quin dele
ta a prædictis regibus ea pars hostium foret: ni aduentu
suo Hector nostros ulterius progredi & fugere suos cohi
bisset. Ita græci prohibiti cæde reliquorum represso gra
du aduersum eos qui superfuerant constitere: Ac mox co
gnito per uniuersum exercitum prælio in ea parte reliqui
duces confirmati ubi quisque pugnauerat undique eo con
fluunt: densatur utrinque acies & prælium renouatum est.
Igitur Hector ubi plurimos suorum adesse & satis tutum
se intelligit tollit animos. Dein clamore magno singulos
suorum nomine appellans confidentius in hostem pugna
re hortatur: ac progressus intra atiem Diorem & Polixenū
Helios satis impigre pugnautes uulnerat. At ubi Achilles
ita in hostem promptum animaduertit simul subuenire his
quos aduersum bellabatur cupiens: & uemor paulo ante
repulsæ in Polyxenā cōtra tendit: pgressusq; i medios Phi
lemonem paphlagonū regem impedimēto sibi oppositum
comin⁹ fundit nō alienū sāguinis priamidæ ut phibebat:
Quippe hic etiā ex his q affines Agenoris originē ppriaz
memoria repetebāt a quo etiam Amalixonē genitaz postq
adoleuerat deductam in matrimonium Dardani. Cæteruz

111

Hector postq̄ ad se agmine infesto tendi recordatus est nō
ulterius impetum uiri experiri ausus: ex acie subterfugit:
cumq; Achilles insecutus quantum aties hostium patiebatur:
ad postremum iaculatus aurigam eius interficit. Postq̄
Hector per aliam partem relicto curru aufugerat. Dein ere
ptum sibi e manibus inimicissimum omnium dolens rur
sus uehementius sœuire extractoque ex corpore aurigæ tæ
lo fundere alios ac frustratos quum alios inuaderet de sup
proculcans subterere. Inter quæ tam trepida cunctis fugiē
tibus Helenus quæsitum ex occulto locum uulneri ubi na
ctus est manum Achillis præmissa sagitta trāssigit. Ita uir
egregius (cuius aduentu territus fugatusq; Hector multi
mortales cum ducibus extincti laniatiq; ex occulto uulne
ratus eo die finē bellandi fecit. Interim Agamēnon & cum
eo Aiaes duo inter cæterā stragem ignotorum nacti plu
rimos filorum Priami interficiunt: Atq; Agamēnon Arsa
cum cum Deiopete Archemachum Laudacum & Phile
norem: Ajax olei & Telamōnius Mulium Astimēnen Do
ricum Hippodamanta. At in alia belli parte Patroclus &
lytius Sarpedon locati in cornibus nullis propinquorum
p̄sentibus signo inter se dato solitariis certaminis extra atie
processere: Moxq; tælis aduersum iactis ubi uterq; intact⁹
est curru defiliunt atq; arreptis gladiis p̄gunt obuiā: Iamq;
crebris aduersum se ictibus congressi neq; uulneratus qsq;
multū diei cōsūperant. Tuz Patroclus amplius audēdum
ratus colligit in arma sese & cautius cōtectus ingressusq; ho
stē cōplectit manu dextra poplitem succidēs: Quo uulne
re debilitato atq; exectis neruis inualidum p̄pulsat corpore
ruentēq; interficit. Quod ubi animaduertere troiani q iux
ta steterant gemitum magno clamore tollunt: relictis ordi

Lib.
nibus signo dato arma in Patroclū cōuertūt scilicet Sarpe-
donis interitū publicam cladē rati. At Patrocl⁹ præuiso ho-
stium agmine tælū positum huui propere rapit: composi-
tusq; in armis audentius resistit. Tum ingruentē Deiphe-
bum hasta cominus tibiam ferit atq; excedere ex acie cogit
interfecto prius Corgatione fratre eius. Neq; multo post
aduentu Aiadis fusi reliq. quū interim Hector doctus quæ
acciderāt superuēit: ac mox cōuersam suorū acie pro tpe re-
stituit increpitis ducibus ac plerisq; ex fuga deductis: ita p-
sentia eius animi tollunt & prœlium incenditur. Tum ue-
ro inclytis ex utraq; parte ducibus confirmato exercitu cō-
fligunt acies. nunc hinc nunc inde cedentibus instātes: &
ubi acies mutauerat p̄sidiis accurrētibus. Interea utriusq;
exercitus cadūt plurimi. neq; fortūa belli mutat. Sed post-
q̄ miles bello intētus p̄ multū diē magis magisq; fatigatur.
& diei uesper erat utrisq; cupiētibus pugna decessum est.
Tum apud Troiam circa Sarpedonis cadauer cunctis de-
flentibus ac p̄cipue foeminis luctu atq; gemitu omnia cō-
pleta sunt. Quis nō alii casus acerbissimi ne interitus qdē
p̄amidæ p̄ desiderio eius cordi insederat: tātū in eo uiro p̄-
sidiū: & interfecto spes ablata credebāt. At græci in castra
regressi p̄mū oīum Achillem reuisunt: eūq; de uulnere p-
conctati: ubi sine dolore agere uident: læti ad postremum
narrare occipiunt Patrocli fortia facta. Dein reliquos qui
uulnerati erant per ordinem circumeunt: ita inspectis om-
nibus ad tentoria sua quisque digreditur: Interim Achilles
regressum Patroclum extollere laudibus. Dein mōere uti
reliquo quoq; bello memor rerum quas gesserat hostibus
uehement⁹ ingrueret: hoc mō nox cōsumitur: ac lucis p̄nci-
pio corpora suorū qsq; collecta igni cremant: dein sepeliunt.

111
Sed postq̄ dies aliquot triti & uulnerati conualuerāt arma
expedire & producere militem placet: Sed barbari more
pessimo neq; qcq; cōpositum aut aliud q̄ turbata atq; insidio
sa cupientes clam atq; ante tempus egressi proeliū præuer-
tere. Tumq; effusi ruinae modo clamorē incōditū simulq;
tæla in hostes conitiūt semiermes etiā tū atq; incōpositos:
cæsi ita n̄orum multi in quis Archesilaus boetius & Sche-
dius cryseorū uterq; duces optimi: Cæteruz uulnerata pars
maxima: Meges etiā & agapenor archadiæ. Inter quæ tam
foeda tātaq; indignatione rerum Patroclus fortunā in incli-
natione belli adiicere aggressus dum hortatur suos atq; in-
stat hostibus promptior q̄ bellādi mos est: tælo Euphorbiū
ictus ruit: statimq; Hector aduolans eum opprimit ac desu-
per uulneribus multis: cōfodit: moxq; nitit̄ abstrahere p̄lio
scilicet insolentia gentis suæ illudere cupiēs p̄ uniuersa gene-
ra dehonestamēti. Quod ubi Aiaci cognitū est relicto ubi
pugnabat propere accurrit iāq; eripei cadauer occipiente:
proturbat hasta. Interim Euphorbius a Menelao & Aiace
altero sūmo studio circumuētus scilicet auctor interempti
ducis morte pœnas luit. Dein occipiente uespere proclium
dirimitur male & cū dedecore plurimis n̄orū interfectis.
Sed postq̄ utrinq; reductæ aties & iā in tnto miles noster
erat. Cuncti reges ad Achillē conueniunt deformatum iaz
lachrymis: atq; oī supplicio lamentandi q̄ modo p̄stratus
humi nunc cadaueri superiacens adeo reliquorum animos
pertemptauerat ut Ajax q̄ solandi eā assisteret nihil luctui
remitteret: Patrocli uero mors non tantum gemitum il-
lum cunctis incusserat sed præcipue recordatio uulnerum
per loca corporis pudibunda quod exēplum pessimuz per
mortales tum primum proditū est nnnq̄ antea græcis soli

Lib.
tū. Igitur reges multis precibus atque omni consolationis modo tandem Achillem flexum humi erigunt: deinde patrocli corpus elotus mox ueste circumtegatur maxime obtegenda uulnera quæ multis modis impressa haud sine magno gemitu cernebantur. His Achilles monet uti custodes uigilias agerent curarentque ne hostes detentis circa funus nostris more solito irruerent: ita per distributionem officia quisque procurantes igni plurimo in armis pnoctant. At lucis principio placet uti ex omni ducum numero quinque in montem idam uaderent siluam caesum quo Patroclus cremaretur. Decretum quippe ab omnibus erat uti funus eius publice curaretur. Iere igitur Ialmenus Ascalaphus Epios & cum Merione Ajax aliter: Moxque Ulixes & Diomedes busto locum dimetiunt quinque hastarum longitudine totidemque in transversum: Aduecta deinde ligni copia bustum extruunt: impositumque desuper cadauer igne supposito cremant exornatum iam decore omni pretiosæ uestis: id namque Hippodamia & Diomedea curauerat: quarum Diomedea nimium iuueni & omni affectu dilecta erat. Cæterum paucis post diebus refectis ex labore uigiliarum ducibus cum luce simul exercitus in castrum productus per totum diem in armis agit opperens barbarorum occursum qui muris despectantes postquam nostros paratos ad prelium uident eo die certamen distulere: ita occasu solis graeci ad naues regressi: At uix principio diei troiani rati etiam tunc in compositos graecos armati portis euolant temere & cum audacia (ut antea soliti) instantesque circa uallum certatim tela iaciunt crebra magis quam cum effectu nostris tantum ad euitandum ictus compositis: Igitur ubi ad multum diem barbari intenti iaculis fessi nec ita uehementer animaduertunt: ex preua nostri erumpunt: incursantesque sinistram latus fundunt

fugātq; Neq; multo post ex alio latere abnuētibus iam barbaris ac sine ulla difficultate uersis ita plurimi barbarorum ubi uertere terga foede cuncti in bello & ab insequentibus proculati ad postremum dispereunt: in quis Asius Hirtaco genitus & cum Hippoireo Phileus Hiralis asius festo regnātes: eodez die uiui a Diomede capiuntur duodecim: ab Aiace quadraginta capti etiam Pysus & Euander Priamidae: in ea pugna græcorū Ceneus interfectus rex scythis: uulneratus etiā Idomeneus dux noster. Cæterū ubi troiani muros ingressi clausere portas & finis standi factus est nostri spoliata armis hostilia cadauera apportataque in flumen precipitant memores paulo ante in Patroclū insolentiae barbarorū. Dein captiuos oēs uti quisq; coeperat in ordine Achilli offerūt: Isquino multo sopita iā fauilla reliqas in urnā collegerat. Decretū qppe aio gerebat secū ī patriū soluz uti abiret si fortuna in se casū mntaret: una quoq; eadem sepultura cū charissimo sibi oīum cōtegi: itaq; eos qui oblati erant deduci ad bustū una etiā cuz priami filiis ibidēq; seorsū aliquantū a fauilla iugulari iubet scilicet inferias Patrocli manibus: ac mox regulos dilaniādos canibus obiicit: cōfirmatq; se nō prius desinere pnoctādo humi: q̄ in auctore tā uolūctus sui sāguine uindicasset. **NEC MVLT** I transacti sūt dies quū repēte nuntiaf Hectorē obuiā Pāthefileæ cuz paucis pfectū q̄ regina amazonū incertū p̄cio an bellandi cupidine auxiliatū Priamo aduētaturat. Gens bellatrix & ob id a finitimis indomita specie armorū iclyta p mortales Igitur Achilles paucis fidis adiunētis secum insidiatum p pere pergit atque hostem securum iam sui præuortit: tum ingredi iam flumen occipientē circunuenit: ita eum & omnes qui comites regulo dolos huiuscemodi ignorauerant

ex improviso interficit; & quendam filiorum Priami comprehensum mox excisis manibus ad ciuitatem remittit nunciatum: quæ gesta erant. Ipse cum cede inimicissimi tum memoria doloris ferox spoliatum armis hostem mox constrictis in unum pedibus uinculo curru postremo annectit. Dein ubi ascendit ipse Autumedonti imperat daret lora equis: ita concitato curru per campum qua maxime uideri poterat per uolat hostem mirandum in modum circumtrahens genum poenæ nouum miserandumque. At apud Troiam ubi spolia Hectoris desuper e muris animaduertere: quæ græci precepto regis ante ora hostium protulerant: & ille qui excisis manibus acerbissimæ rei indicium in se ipse protulerat: res ut gesta erat differuit. tantus per totam ciuitatem uersus luctus atque clamor educit: ut aues etiam consternatæ uocibus alto decidisse crederentur: nostris cum insultatione reclamantibus: mox ex omni parte cuncti clamantibus urbs clauditur regni habitus atque in modum lugubrem funestumque obducta facies ciuitatis: quum (sicut in tali negotio assolet) repente concursus trepidatum fieret in eundem locum ac statim sine ulla certatione per diuersum fuga. nunc planctus crebris modo tota urbe silentium ex incerto. Inter quæ & spes extremas: multi credere cum nocte simul grecos moenia iuasuros excisurosque urbem: securos interitu tanti ducis. Nonnulli etiam per confirmato habere Achillem exercitum (qui duce Patroclea Priami rebus auxilio uenerat) patibus suorum adiunxisse. Postremo omnia aduersa hostilia fracta: ablataque opes nullam salutis spem habere interempto Hectore. Quippe is solus omnium in ea ciuitate aduersum tot milites imperatoresque hostium uaria semper uictoria certauerat fortior quam felicior cunctis ducibus nostris: cui fama bellan

di inclyta per gentes: nunq̃ tamen uires cōsilio supfuerāt.
Interim apud grācos ubi achilles ad naues rediit: & cada-
uer hectoris in ore ounium ē: dolor quem ob patrocli in-
teritum paulo ante pceperant: nece metuendi hostis seda-
tur: & ob id præcipua læritia circūspicitur: Ac tum uniuersis
placet uti in honorem eius: quoniam abeēt hostilis me-
tus: certamen ludis solitū celebraretur. Neq; minus tamē
reliqui populi qui non certaturi spectandi gratia conuene-
rant structi armis paratiq; adessent: ne qua scilicet hostis:
q̃uis fractis rebus solito tamen insidiandi more irrueret.
IGITUR Achilles uictoribus præmia quæ ei uidebātur
maxia statui impati: & postq̃ nihil reliquū erat: reges oēs
ad confidendū hortatur ipse medius atq; inter ceteros ex-
cellior: Tum primum quadriiugis equis Eumelus añ oēs
uictor declaratur: bigarum p̃mia Diomedes meruit secun-
do post eū Menelaus. Cæteræ ad certandū q̃ sagittarū arte
maxie p̃ualebāt: Meriões atq; ulyxes duos erexere malos
quis religatum linum tenuissimum atq; ex trāsuerso extē-
tum ntriūsq; capiti annectebatur media colūba pte depen-
debat: eius cōtingendæ certamē maximū: Tū reliqs icastrū
tendētibus Vlyxes cū Merione destinatū cōfixere: quib⁹
q̃ a reliqs fauor attolleret Philocteta nō colūbā se: ueq; id
quo religata cēt sagitta excisusq; promittit: admirātib⁹ deī
de difficultatē regibus fidem promissi fælicius q̃ solertius
confirmauit: ac disrupto uinculo colūba cū maxima popu-
li acclamatione decidit. Præmia certaminis eius Meriões
atq; ulyxes tulere: Achilles duplici extra ordinē munere
Philoctetam donat. Cursu longo certātibus oilei Ajax ui-
ctor excipitur: post quē secūsus Polipœtes dupli campo
Machaon: singulari eurypilus: saltu Tlepolem⁹ disco An

c

L. 16.

tilochus uictores abeunt. Præmia luctandi intacta per-
mansere: quippe ajax arripiens medium ulyssæ deiicit: q ru-
ens pedibus eius circūuoluitur: atq; ita p̄pedito obligatoq;
nixu Ajax pene iā uictor ad terrā cadit. Cæstibus reliquo
quoq; manuū certāmie idē ajax telamonius palmā refert.
Cursu in armis postreō diomedes præualuit: Dein ubi p̄-
mia certandi persoluta sunt. Achilles primo omniū Aga-
mēnoni donū quod ei honoratissimū uidebatur: offert: se-
cundo nestori: idomeneo dein tertio: post quos Podalirio
& Machaoni: dein reliquis pro merito ducibus ad postre-
mum eorum sociis: qui in bello occiderant: hisque manda-
tum uti: quum tempus fuisset donū ad necessarios eorū
pferrent. Postq̄ certādi præmiorūq; finis factus: & iā diei
uesper erat: ad sua quisq; tentoria discessere. At lucis prin-
cipio Priamus lugubri ueste miserabiliter tectus: cui dolor
non decus egregium: nō ullā tātī nominis ac famæ spēm
reliquā fecerat: manibūs uultuq; supplicibus ad achillē ue-
nit. Cum quo Andromacha nō mīor q̄ in priamo misera-
tio: Ea quippe deformata multiplici modo astianacta quē
nonnulli Scamandrū appellabant: & Laodamāta paruu-
los admodū filios præ se habens. regi adiumentum depre-
candi aderat: q̄ moeroribus senioq; decrepitis filiæ Police-
næ humeris annitebatur. deinde sequebātur uehicula ple-
na anri atq; argēti p̄ciosæq; uestis: qū sup murū spectātes
troiāi comitatū regis oculis p̄sequerētur. Quo uiso repē-
te silētiū ex admiratōe oritur. Ac mox reges auidi noscere
cās aduētus eius p̄cedūt obuiā: Priamus ubi ad se tendi ui-
det p̄tinus ī hostes ruit: puluerē reliq;q; humi purgamēta
capiti aspergēs: dei norat ut miserati fortūas suas precato-
ri ad Achillem ueniant: eius ætatem; fortunamq; recorda-

111
tus Nestor dolet? Cōtra Vlyxes maledictis insequi & cō
memorare quæ apud troiam in cōcilio ante sumptū bellū
ipse aduersum legatos dixerat. Ea postq̃ Achilli nunciata
sunt p̃ Autumedontē aduersum iri iubet: ipse retinens ur
nam cum Patrocli ossib⁹. Igit̃ ingressis ducibus nostris cū
Priamo rex genna achillis manib⁹ cōplex⁹ Nō tu michi
inquit causa huiusce fortune sed deorū quispiā qui postre
mā ætatē meam qum miserari deberet in hasce erumnas
deduxit confectam iam : ac defatigatam tantis luctibus
filiorum: Quippe hi fisci regno per iuuentutem qum sem
per cupiditates animi quoquo modo explere gestiunt:
ultrō sibi mihiq̃ p̃niciē machinati sunt: Neq̃ dubiū cuiq̃
quin cōtemptui sit adolescentiæ senectæ ætas. Quod si in
teritu meo reliqui huiuscemodi facinoribus tempera būt
ue quoq̃ si uidetur exhibeo p̃cne mortis: cui misero con
fectoq̃ mœroribus oēs erūnas quibus nunc dep̃ssus in
foelicissimū spectaculum mortalibus præbeo cum exiguo
spiritu simul asserens adsum en ultro nihil deprecor: uel si
ita cordie st habe in custodia captiuitatis: Neq̃ enī michi
quicq̃ iam superioris fortune relietum est Quippe inter
fecto Hectore cūcta regni cōcidere. Sed iam græciæ uni
uersæ ob mcorū mal̃ et onus s̃atis pœnarum filiorū san
guine ac miseris erūnis persolui miserere ætatis ac deos re
cordatus retorque animos ad pietatem concede paruulis
saltem. Noui animā parentis tui omnes curas uigiliasq̃ in
te tuamq̃ salutem impēdentis: Sed illi quidem cūcta se
cundum sua uota perueniant longe q̃ aliter neq̃ mei sim i
lis senectā degat. Interea dum hæc cōmēmorat: paulat
animo deficere ac dissolui mēbris de in om̃mutescere cœ
pit. Quod spectacul⁹ lonhe miserrimum omnibus qui

c ii

16
tum aderant dolori fuit. Deinde Andromacha paruulos fi-
lios Hectoris ostentans ante Achillem prosternit: ipsa fletu
lamentabili orans uti sibi cadauer coniugis intueri saltē con-
cederet. Inter hæc tam miseranda Phoenix cum Nestore Pria-
mū sustulere atq; uti animū reciperet hortat. Tū rex ubi
aliquātum refouit spiritum nexis genibus atq; utraq; ma-
nu dilaniās caput ubi nunc illa ē ait quæ apud græcos p̄ci-
pua erat misericordia: an iuxta solū Priamū circumscribit?
Iamq; omnibus dolore p̄motis: Achilles decuisse ait filios eū
suos initio ab eo quod admiserint facinore cohibere: neq;
ip̄m concedendo tanti delicti participē fieri: cæterū ante id
decēniū non ita defessū senectā fuisse ut suis despectui eēt;
Sed obsedis animos eorū desiderium rerū alienarū neq;
ob mulierē solū unā sed Atrei atq; Pelopis diuitiis inhiā-
tes raptū res more incōdito prexisse: p̄ quis æquissimū eē
eiusmodi poenas uel etiā grauiore pēderet. Nāq; ad id tē-
pus græcos secutos morē in bellis optimum quoscūq; ho-
stīū pugna cōficerēt restituere sepulturæ solitos: cōtra He-
ctorez sup̄gressum humanitatis modū Patroclum eripe-
re p̄lio ausum scilicet ad ludendum ac fœdādū cadauer eius
quod exemplū poenis ac suppliciis eorū eluendum ut græ-
ci ac reliquæ posthac gentes memores ultionis eius morez
quæq; humanæ cōditionis timerēt. Nō enim Helenæ neq;
Menelai gratia exercitum relictis sedibus parūlisq; pro-
cul a domo cruentum suo hostiliq; sāguine inter ipsa belli
discrimina huiusmodi militiam tollerare: Sed cupere di-
gnosce barbari græci ne summa rex potirētur: q̄q; iustā
causā fuisse inferēdi belli etiā p̄ muliere. Namq; uti ipsi ra-
ptu rerū alienarū lætarent: ita maxime dolori esse his qui
amiserint. Ad hæc multa infasta detestādaq; Helenæ im-

111
precari: confirmareq; se capto atq; euerſo Illo ante oēs tāti
admiſſi poenas ſanguine eius expetere: ob quā patria parē
tibuſq; carēs Patroclū etiā ſollicitudinis ſuæ leuamen ma-
ximum amiſerit. Dein conſultum cū ſupradictis ducibus
ſurgit: Quis oībus una atq; eadē ſentētia eſt ſcilicet uti ac-
ceptis q̄ allata eſſent corpus exanime cōcederet. Q d̄ ubi
ſatis placuit ſinguli ad ſua tētoria diſcedūt. Moxq; Polixe-
na ingreſſo Achilli obuoluta genibus ei⁹ ſpōte ſeruitiū ſui
pro abſolutiōe cadaueris pollicet: Quo ſpectaculo adeo
cōmot⁹ iuueis ut q̄ inimiciſſim⁹ ob mortē patrocli p̄amo
eiuſq; regno eēt. tū recordatiōe filia ac p̄ntis ne lachrymis
quidē tempauerit. Itaq; māu oblata polixenā erigit p̄dicta
prius mādātāq; cura Phoenici ſup priamo: ut delectaretur
ſed rex nihil ſe luſtus neq; praeſentiū miſeriae remiſſur⁹
ſe ait. Tū Achilles confirmare nō prius cupitis ei⁹ ſatiſſa-
cturū q̄ mutato in melius hītu cibū etiā ſec⁹ ſumeret: ita
rex ueritus ne q̄ cōceſſa uidebantur. ipſe recuſando īpedi-
ret: Dein oīa q̄ imparent faciēda decreuit. Igit ubi excuſ-
ſus comis puluis totuſq; laut⁹ ē: mox a iuue ne ip̄e: & qui
cū eo uenerāt cibo iuitant. Dein ubi ſatias oēs tenuit hoc
mō Achilles diſſeruit. Refer iā nūc mihi Priame quid tm̄
cauſae fuerit. cur deficiētibus quide⁹ uobis copiis idies mi-
litarib⁹ ingraueſcētib⁹ aut calamitatibus atq; erūnis Hele-
nā tm̄ in hodiernū tetinēdā putetis: neq; uelut cōtagione⁹
ī fauſti ominis repuleritis: quā prodidiſſe patriā. p̄ntes (&
q̄ indigniſſimū oīum ē) fratres ſauētiſſimos cognouerit⁹
tis: Nāq; hi execrati facinus ei⁹ ne militiā quidē nobiſcū
cōiurauerunt ſcilicet ne quam audire incolume⁹ nollēt: ea
per ſe reditum in patriam q̄reret. Eā igit quum cerneretis
malo omnium ciuitatem intraſſe ueſtram non deieciſtis:

nō cū detestatiōibus extra muros p̄secuti estis? Quid illi
 senes (quorū filios pugna idies cōficit) nōne adhuc p̄sen-
 serunt eadē extinxisse cāz rātorū funes? ita ne ergo diuinit⁹
 euerfa mēs ē ut null⁹ in tāta ciuitate repiri posset: qui for-
 tunā labētis priā dolēs de p̄nicie p̄blica cū exitio ei⁹ trāsi-
 gat. Ego qdē ætatis tuæ cōtēplatiōe atq; harū p̄cu3 cada-
 uer restituā: neq; unq̄ cōmittā ut qd in hoībus rephēdit⁹
 crimen malitiæ ipse lubeā. Ad ea Priamus renouato fletu
 q̄ miserabili non sine decreto diuū aduersa hoībus irruere
 sic ait: Deū quippe auctore singulis mortalibus bōi maliq̄
 eē (quoad beatā eē licitū sit) cuiusq; in eū inimiciā p̄cede-
 re. Cæterū se diuersi partus quinq;ginta filiorū patrē btis-
 simū regū oīum hītū: ad postremū Alexādri natalē diē q̄q̄
 conatū euitare: ne diis quidē p̄cipiētib⁹ potuisse. neq; He-
 cubā foeru eo grauidā facē (quietē edidisse uisaz: cui⁹ igni-
 bus cōflagrasse idā: ac cōtinuāte flāma deorū delubra con-
 cremari: oēm q; demū ad cineres collapsaz ciuitatē intactis
 iuiolatisq; Antenoris atq; anchisæ domibus: q̄ denūciata
 cū ad p̄nicie publicā despectare aruspices p̄cinerēt. interne-
 cadū edituz p̄tū placuisse. S3 hecubā more foemineæ mi-
 seratiōis clā alēdū pastoribus in idā tradidisse cū iā adultū
 cū res palā eēt ne hostē quidē quis sæuissimū ut iterficeret
 pati potuisse tātæ. s. euz fuisse pulchritudinis atq; formæ.
 Quem coniugio deinde Oenonæ iunctum cupidinem
 desiderium maximum coepisse uidendi regiones atque re-
 gna procul posita contingere. tandem adductam Helenā
 uenusto aspectu decoram: urgente ac instigante quodam
 numine cunctorum ciuium amicis sibi etiam læritiæ fu-
 isse: neque cuiquam quum orbari se filio: aliove consan-
 guineo cerneret non acceptam tamen: solo omniū aduers⁹

III
sante Anthenore: qui initio post Alexandri reditum filium
suum Glaucum qui tunc eius comitatum sequutus erat:
abdicandum a penatibus suis decreuerit uir domi bellique
prudentissimus. Ceterum sibi (quoniam ita res fuerent)
optatissimum appropinquare naturæ finem omisis iam
regni gubernaculis atque cura: Tum sese in Hecubæ filio-
rumque recordatione cruciari: quas post excidium patriæ ca-
ptiuas incertum cuius domini fastus manerent. Dein omnia
quæ ad redimendum filium aduecta erant ante conspectum
inuenies exponi imperat: ex quis quicquid auri atque argen-
ti fuit tolli Achilles iubet: uestis etiam quod ei uisum est: re-
liquis in unum collectis Polyxenam & cadauer tradit. Quo
percepto exinde gratia ne impetrati funeris: an siquid troi-
iæ accideret securus iam filiam complexus Achillis genua orat
uti Polyxenam suscipiat sibique habeat. Super qua iuuenis
aliud tempus: atque alium locum tractatumque fore respon-
dit. Interim cum eo reuerti iubet. ita Priamus recepto He-
ctoris cadauere ascensumque uehiculo cum his qui se tunc co-
mitati fuerant ad troiam rediit.

ARGUMENTVM Q VARTILIBRI.
INCENTI troianorum fletu peraguntur Hectoris fune-
ra. Penthesilea ab Achille interficitur. Memnon enim in-
numeris copiis adueniens grecos in fugam uertit: sed de-
muti ab Achille perimitur. Polydamas ab Aiace: Glaucus
ab Agamemnone: duo Priami filii ab ulyxe interficiuntur.
Memnonis cineres in solum patrium remittuntur. Iugu-
lantur duo Priamidæ. Idæus mittit a Priamo ad Achillem
pro polyxenæ nuptiis. Achilles in templo apollinis ex insidiis
a paride occidit: sepeliturque in Sygeo ingenti grecorum luctu
Eurypilus thelephi cum exercitu aduenit in troianorum auxi-

e iiii

lium illectus Cassandrae nuptiis. Pyrrhus Achillis filius cum exercitu supuenit. Alexander a Philocteta cum sagittis ueneno hydrae ibutis necatur: quo uiso aenone extincta est. Helena Deiphebo nupsit. Antenor uenit in colloquium cum grecis a quo troiae proditio componitur:

**INCIPIT LIBER Q VARTVS:
DICTYS CRETENSIS.**

ED postquam palam est regem perfecto negotio inuis-
s. latum atque integro comitatu regredi admirati lau-
dantes gratiae pietatem ad coelum ferunt. Quippe
quis ita animo haerens nulla spe impetrandi
cadaveris: ipsumque & qui cum eo fuissent retineri a grae-
cis: maxime ob Helenae quae non remitteretur recordatio-
nem. Caeterum uiso Hectoris funere cuncti ciues sotiisque accu-
rentes fletum mox tollunt diuellentes comam foedantesque ora
laniantes. In tanta populi multitudine nec quisquam in uirtute sua
spei bonae fiduciam ponere illo interfecto cui inclita per gen-
tes fama rerum militarium: in pace praecleara pudicitia: ex
qua non minorem quam reliquis artibus gloriam adeptus erat. In-
terea sepeliere eum haud longe a tumulo Ilii regis quondam:
Dein exorto quam maximo ululatu postrema funeris peragunt
hinc foeminis cum Hecuba defletibus hic reclamantibus uiris
troianis & ad postremum sotiis gentibus: quae per dies
decem concessa bellandi requie ab ortu solis usque ad uesperam
per troianos gesta nullo usque remisso lugendi officio. INTE-
RIM per eodem dies Penthesilea (de qua ante memorauimus)
cum magna amazonum manu reliquisque ex finitimis popu-
lis supuenit. Quae postquam Hectoris interemptum cognouit
perculsa morte eius regredi domum cupiens ad postremum

multo auro atq; argento ab Alexandro illecta ibidē opperi
 ri decreuerat. Deī exactis aliquot diebus copias suas armis
 instruit: ac seorsum a troianis ipsa suis modo bellatoribus
 satis fidens in pugnam pergit: cornu dextro sagittariis al
 tero peditibus instructo medios equites collocat: in quis
 ipsis contra a nostris ita occursum ut sagittariis Menelaus
 atq; Ulixes & cū Teucro Meriones peditibus Aiaces duo
 Diomedes Agamemnon & Tlepolemus & cum Ialme
 no Ascalaphus opponeretur: in equites ab Achille & reli
 gis ducibus pugnaretur. hoc modo instructo utrinq; exer
 citu confligere acies: caduntq; sagittis reginæ plurimi: neq;
 a Teucro secus bellatū: interim Aiaces & qui cum his erāt
 pedites cōtra quos steterant cedere ac restantes de truder
 umbonibus moxq; detrusos obtruncare: neq; quoad dele
 tæ peditūz copiæ finis fit. Achilles inter æquitū turmas Pē
 thesileā nactus hasta petit neq; difficilior q̄ fœminaz equo
 deturbat manu cōprehendēs a coma atq; ita grauit̄ uul
 neratā detrahēs: Quod ubi uisum est tū uero nullam spē
 in armis rati fugam faciunt clausisq; ciuitatis portis nostri
 reliquos quos fuga bello exemerat insecuti obtrūcant fœ
 minis tñ abstinētes manu parcētesq; sexui: Dein uti quisq;
 uictor interfectis quos aduersum ierant regrediebatur Pē
 thesileam uisere seminecem admirariq; audaciam. Ita bre
 ui ab omnibus in eundem locum est concursus: placitūz
 que uti (quoniam naturæ sexusque conditionez superare
 esset ausa) in fluuiū reliquo adhuc persentiente spiritu aur
 canibus dilanianda iaceretur. Achilles interfectam eam se
 pelire cupiens mox a Diomede phibitus est: Is namq; per
 conctatus circūstantes quidnā de ea faciendum eēt cōsen
 su omniū pedibus attractam in scamandrum præcipitari

scilicet poenam postremæ desperationis atq; amentia. hoc
 modo amaxonû regina deletis copiis quibus cû auxiliatû
 Priamo uenerat ad postremum ipsa spectaculum dignu;
 moribus suis p̄buit. AC SEQ VENTI die Memnō Ti
 thoni atq; Auroræ filius ingētibus indor; atq; æp̄thiopuz
 copiis supuenit magna fama: Q uippe in unuz multis mi
 libus armatorum uario genere spes etiam uotaq; de se Pri
 ami superauerat. Namque omnia circum troiam & ultra
 quæ uisi poterant uiris atque equis repleta splendore insi
 gniû refulgebant. Eos omnes iugo caucasi mōtis ad troiā
 duxit: reliquos neq; numero inferiores imposito Phala du
 ce atq; rectore mari misit. Q ui appulsi Rhodum ubi aīad
 uertere insulam græcis sociam ueriti ne rē cognita incende
 rentur naues ibidem opperiebantur. Ac mox diuisi in Ca
 miram & Galisam urbes opulētas. Neque multo post rho
 dii Phalam incusare quod pauloante euersa ab Alexandro
 sydone patria sua auxilium ei aquo læsus sit ferre cuperet:
 quoniam exercitus permouerent confirmare haud diffi
 miles barbaror; uideri qui tam indignu; facinus defende
 rent: multa p̄terea accensura uulgus & quæ pro se factura
 eēt differere. Q uæ res haud frustra fuit: Phoenices nāq;
 qui in eo exercitu aderāt plurimi permoti querelis rhodio
 rum dein cupidine diripiendarum rerum quas se cum ad
 uexerant Phalam lapidibus insecuti necāt distributiq; per
 supradictas urbes aurum atq; reliqua p̄dæ dispartiunt. IN
 TER IM exercitus q cū Memnone uenerat positus patu
 los p̄ locos castris (nā intra mœnia haud facile tanta uis ho
 stium retineri poterat) diuersi suo qsq; genere exercebant
 neq; i eadem arte simplex atq; idē mopus: sed ut quēq; regi
 onis suæ mos assue fecerat ita talis in aliuz modū formatis

scutorum etiā & galearum multiformis species horrēdam
 belli faciē præbuerāt. At ubi triti aliquot dies & miles bel-
 lum cupit: simul cum luce exercitus oīs signo dato in plūz
 ducitur: cūq; his troiani & qui intra moenia sortii fuerāt. At
 græci instructi pro tēpore opperiri debilitati aliquātuz aīo
 metu ingētis atq; incogniti hostis. Igit ubi intra tali iactū
 uentū est tū uero barbari clamore ingēti ac dissono ruīnæ
 modo irrūpunt: nostri cōfirmati iter se satis ipigre uim ho-
 stium sustētauere. S; postq; acies renouatæ atq; in ordinē
 reformatæ sunt: & iā hinc atq; inde tæla coepere cadūt utri-
 usq; exercitus plurimi: Neq; finis fit quoad Memnon cur-
 ru uectus adhibito secū fortissimo quoq; medios græcorū
 inuadit primū quēq; obuium fundens aut debilitās. Itā iā
 plurimis nostrorū interfectis ducib; ubi fortuna belli uer-
 sa neq; spes reliqua nisi in fuga est uictoriā cōcesser. Eo die
 incēse deletæq; naues omnes forent: ni nox pfugiū laborā-
 tium ingruēs hostes ab iccepto cohibuisset: tāta in Mēno-
 ne bellādi uis peritiāq; & nostris aduersæ res. Igitur græci
 postq; requies est percussa inter se ac sūma rerum diffidētē p-
 uniuersam noctē; quos in bello amiserant sepeliere. Dein
 consiliū futuri certaminis aduersum Mēnonem ineunt: ac
 placet sorte eligi nomen ducis cum eo bellaturi. Tūc Aga-
 memnon Menelaum excipit Vlyxem & idomeneū: Sorf
 agi cæpta Aiace Telamonium uotis omniū de igit. Ita
 relictis cibo corporibus reliquū noctis cū quiete trāsigūt:
 At lucis principio armati instructiq; pro negotio pugnam
 aggrediunt neq; segnius a Mēnone actū cum quo troiani
 omnes. Itā hinc atq; inde ordinato exercitu plium inituz.
 Tum plurimi utriusq; partis ut in tali certamine cadūt aut
 iēti graui ter prelio decedunt. In quo bello Antilochus Ne-

116
storis obuius forte memnoni interficit. Moxq; Ajax ubi
t̃ps uisum ē inter utrāq; acie progressus laceffit regem: p̃
dicto prius Vlyxi & idomeneo ut a cæteris se defenderent
Igitur Memnon ubi ad se tendi uidet curru desilit: confli
gitq; pedes cum Aiace magno utriusque partis metu atq;
expectatione: quum dux noster summa ui umbonem scuti
eius tēlo in aliquantum perforatū a nimis ac summis uiri
bus ingruens impulit uertitq; in latus: Quo uiso regis co
mites accurrere Aiace exturbare nitentes. Tuz achilles
ubi a barbaris intercedi uidet pergit cōtra & nudatum scu
to hostis iugulū hasta transigit. Ita præter speꝝ interfecto
Mēnone animi hostiū cōmutatur & græcis aucta fiducia
Iā æthiopū uersa acie nostri instātes cādūt plurimos. Tū
Polydamas renouare plium cupiens circumuētus ad po
stremum atq; ictus inguina ab Aiace interficitur. Glauc⁹
Antenor⁹ aduersum Diomedem astans Agamemnonis
tælo cadit. Tum uero cerceres hinc æthiopes cum troiāis
per omnem campū sine ordine atq; impio fugientes mul
titudine ac festinatione inter se implicari cadere ac mox pa
lantibus equis proculari: hinc græcis resumptis animis se
qui cedere: impeditos dissoluere atq; ita cōfodere laxatos
redundant circum muros campi sanguine: & omnia: qua
hostis ingruerat armis atque cadaueribus repleta sunt.
In ea pugna Priami filiorum Atreus & Echion ab Vlyxe
interfecti sunt: Drapsis Bias & Coritha ab Idomeneo: ab
Aiace Oilei Ilioneus cum Philenore: Iteꝝ Thiestes: & the
lesites a Diomede. ab aiace uero altero Antiplus Agapn⁹
Agathon atque Claucus: & ab Achille Astropeus. finis
factus est. POSTQ VAM GRAECOS SATIAS
& ad postremum fatigatio incessit: ad tentoria digrediu

111
tur: At ubi a nostris in castra recessum ē missi fuere a troia
nis qui peterent eorum qui in bello ceciderant corpora hu
mandi ueniam: ita collectos suos quisque igni cremant &
more patrio sepeliunt: scorsum a cæteris cremato Mem
none cuius reliquias urna conditas per necessarios regis
remisere in patriū solū. At græci lautū bene cadauer Anti
lochi iustis factis Nestori tradunt eūque orāt ferret æquo
animo fortunæ belliq; aduersa. Ita ad postremum corpo
ra sua quisq; curantes uino atq; epulis per multam noctē
Aiace m sumulq; Achillem laudibus celebrant atq; ad cœ
lum tollunt. At apud troiā ubi requies funerū est nō iam
dolor ex casu Mēnoni sed metus summæ rei & ad postre
mum desperatio inceserat: quum Sarpedōis interitus in
de insecuta paulopost Hectoris clades spes reliquas ani
mis abstulissent: neq; quod postremum per Mēnonē for
tuna auxilium obtulerat reliquū iam existeret: Ita conflu
entibus in unū tot aduersis curam oēm exurgendi omise
rant: Atq; post paucos dies græci instructi armis proceffe
re in campum laceffentes si auderent ad bellandum troiā
nos: Quis Alexander dux cum reliquis fratribus militez
ordinat atq; aduersum pergit: Sed priusq; ferire inter se aci
es aut iaci tæla cœpere barbari solutis agminib⁹ fugam fa
ciunt: cæsiq; eorum sunt plurimi aut in flumen precipites
dati. quū hinc atq; inde ingrueret hostis atq; undiq; adem
pta fuga esset: capti etiam Lycaon & Troilus Priamidæ:
quos in medium productos Achilles iugulari iuber indi
gnatus nondū sibi a Priamo super his quæ secum tractaue
rat mādatur. Quæ ubi animaduertere troiani tollūt ge
mitus & clamore lugubri Troili casuz miserandum in mo
dum deflent recordati ætatem eius admodum immaturā

qui in primis pueritiæ annis cum uerecundia & probitate
 tum præcipue forma corporis amabilis atque acceptus popu-
 laribus adoleſcebat. DEIN tranſactis paucis diebus ſo-
 lenne Thymbraei Apollinis inceſſit requies bellandi per
 inducias interpoſita. Tum utroque exercitu ſacrificio con-
 ſiſtente Priamus tempus naſtus Idæum ad achillem ſup
 Polyxena cū mandatis mittit. Sed ubi Achilles in luo ea
 quæ perlata erant tum ab Ideo ſeparatim ab aliis recogno-
 ſcit cognitare apud naues ſuſpicio alienati ducis & adpo-
 ſtremū indignatio exorta ē. Nāq̃ atea rumorē proditionis
 demeter ortū per exercitū iuegit traxerāt Tūcque ſimul urī cōci-
 tat⁹ militis aim⁹ leniretur Ajax cum diomede & ulyxe ad
 locū p̃gūt: Hiq̃ añ rēplū reſiſtūt opperietes ſi egrederetur
 Achilles: ſimulq̃ uti rē geſtam iuueni referrent: de cætero
 etiam deterrent ne colloquiū clam cum hoſtib⁹ haberet.
 Interim Alexander compoſitis iam cum Dephebo inſidis
 pugione cinctus Achillem iagreditur confirmator uelut
 eorum quæ rex Priamus pollicebatur. Moxque ad aram
 Apollinis quo ne hoſtis dolum perſentiſceret aduerſus du-
 cem aſſiſtit. Dein ubi tempus uiſum eſt deiphebus am-
 plexus inermem iuuenē quippe in ſacro Appollinis nichil
 hoſtile metuentem exoſculari gratulariq̃ ſuper his quæ
 conſenſiſſet: neq̃ ab eo diuelli aut omittere: quem Alexā-
 der librato gladio procurrēſq̃ aduerſus hoſtem putrūq̃
 latus geminato iētu tranſſigit. At ubi diſſolutum uulneri-
 bus animaduertere parte alia q̃ uenerant prouunt ſeſe:
 ita maxima re & ſuper uota omnium perfecta in ciuitarē
 recurrunt. Quo uiſo ulyxes non temere eſt inquit q̃ tur-
 batia crepidi repente proſiliere: Dein ingreſſi lucum cir-
 cunſpicientesque uniuerſa animaduertunt Achillem ſtra-

eum humi exanguem atq; etiam seminecem: Tum Ajax
 fuit quod confirmatum ac uerum etiam per mortales nul-
 lus hominum existere potuisset qui reuera uirtute supe-
 raret sed uti palam est tua te inconsulta temeritas perdi-
 dit. Deinde Achilles extremum adhuc retentans spiritū
 dolo me atq; insidiis inquit Deiphebus atque Alexander
 Polyxenæ gratia circumuenere: Tum expirantem eū du-
 ces amplexi cū magno gemitu atque exosculati postremū
 salutant. Deniq; Ajax examinem iam humeris sublatū lu-
 co effert. Quod ubi animaduertere troiani omnes simul
 portis prouunt eripere achillem nitētes atque inferre in-
 tra moenia scilicet more solito illudere cadaueri eius gestiē-
 tes: contra græci cognita re arreptis armis tendunt aduer-
 sum paulatimque omnes copię productæ: ita utrinque
 certamen breui adoleuit: Ajax tradito his qui secum erant
 cadauere. Dein infensus Asium Dimanthis Hecubæ fra-
 trem quem primum obuium habuit interfecit: Dein pluri-
 mos uti quem intra tælum fecerant, inquis lastes & Am-
 phimachus reperta re: peritiaque ducis Ajax olei & mene-
 laus adiūcti fundū: plurimos atq; in fugam cogūt. Qua-
 re troiani cæsis suorum plurimis nusq; ullo certo ordine re-
 sistendi dispersi palantesq; ruere ad portas neque usq; nili
 in muris salutem credere: Quare magna uis hostium ab-
 insequentibus nostris obrūcatur: Sed ubi clausis portis
 finis cædendi factus est græci Achillem ad naues referūt
 Tuncq; reflentibus cunētis ducibus casum tanti uiri plu-
 rimo militum dolore neq; uri res exposcebar tristitia cō-
 moueri: Quippe quis in animo hæserat Achillem sæpe
 cōsilia prodendi exercitus inisse cum hostibus: Ceterū in-
 terfecto summam militiæ orbatam & ademptum spei

q̄ plurimū: cui egregio bellandi ne hōestam q̄uidem mor-
 tem haud aliter q̄ in obscuro oppetere licuerit. Igitur pro-
 pere ex ida apportata ligni uis multa atque in eodem loco
 quo antea Patroclo bustum extruunt: Dein posito cada-
 uere subiectoque igni iusta funeri pagunt: Aiace p̄cipue
 insisteute qui per rriduum continuatis uigiliis haud prius
 abire desistit q̄ reliquæ coadunarentur: solus nanq̄ omni-
 um p̄cne ultra uirilem modum interitu Achillis conster-
 natus est: Quippe quum amicissimum & sāguine coniu-
 ctum sibi: tum p̄cipue plurimum uirtute cæteros ante-
 cedentem sciret. Contra apud troianos læticia atque gra-
 tulatio cunctis inceserat interfecto: q̄ metuendo hoste
 Alexandri q̄ commentum laudantes ad cælum ferunt sci-
 licet quum insidiis tantum perfecerit: quātum in certami-
 ne ne audiret quidem. INTER quæ tam læta nūcius Pri-
 amo superuenit Eurypilum Thelephi ex mysia aduenta-
 re. quem rex multis antea illectum p̄miis: ad postremū
 oblatione Cassandræ cōfirmauerat: Sed inter cætera quæ
 ei pulcherrima miserat: etiam uitam quandam auro effe-
 ctam & ob id per populos memorabilem. Cæterum Eu-
 rypilus uirtutibus multis clarus Mysiæ his modo citisq̄
 instructus legionibus summa fama læriciaq̄ troianis ex-
 ceptus spes omnes barbaris in melius conuerterat. Inte-
 rim græci Achillis ossa urna condita adiunctaq̄ simul Pa-
 trocli in Sygæo sepeliere: cui sepulchrum etiam extruen-
 dum iis qui in eo loco habitabant mercede Ajax locat: in-
 dignatissimus ide græcis q̄ nichil in his dignum doloris
 iuxta amissionem tanti herois animaduverteret. PER
 IDEM TEMpus Pyrrhus (quem Neoptolemū memo-
 rabant Achille genitum ex Deidamia Lycomedis (super

IV
ueniens offendit tumultum extructum iam ex parte ma-
xima: Dein percontatus exitiū patris doctusq; myrindo-
nas gentem fortissimam & inclytam bellandi armis atq;
animis confirmat: impositoq; faciendo operi Phoenice ad
naues atque tentoria parentis uadit: ibi cūstodem rerum
Achillis Hippodamiam animaduertit: moxque cognito
aduentu eius in eundem locum a cunctis ducibus cōcur-
ritur uti animam æquum haberet deprecatur: Quis be-
nigne respōdens: nec sibi ait ignoratum esse omnia quæ-
cunq; diuinitus fierent forti animo pectoreq; patiēda: ne-
q; cuiq; super fatum uiuendi concessam legem: turpē nāq;
ac detestandā uiris fortibus cōditionē senectæ cōtra ibelli-
bus optabilem. Catez sibi eo leuiorem dolorē eē q; nō in
certamine neq; in luce belli Achilles interfectus esset: quo
fortiorē ne optasse qdem quenq; existere nūc uel p̄teritū
excepto uno illo hercule. Addit p̄terea solū uiuē dignū ea
tēpestare: sub cuius manibus excindi troiam deceret: neq;
tñ abnuere q; infectum a patre relictum eēt a se: atq; a cir-
cūstātibus per fici. POSTQ VAM finem loquēdi fe-
cit: iū proximum diem certamen pronūciatum duces oēs
(ubi tēpus uisum est) solito ad Agamēnonē cōnatū ue-
niunt. In quis Ajax cum Neoptolemo Diomedes ulyxes
& menelaus. hiq; inter se eundem locū cōnandi capiūt: in-
terim iter epulas p̄mas iuuei patris fortia facinora enume-
rauere: uirtutemq; eius commemorando efferre laudib;
Quis pyrrhus non mediocriter lætatur accēsusq; enixu-
rū se oī ope respondit: quo ne indignus patris meritis exi-
steret: deinde sua quisq; tentoria quietum abeunt. Ac po-
stero die simul cū luce iuueis castris egressus offendit Dio-
medem cū Vlyxe: Quos salutatōs quid causæ ad se ue-

f

L. 16

niendi foret rogat: hiq; aiunt interponendam dierum mo-
ram ad reficiendos milites cum eius animo: equis longo ma-
ris itinere torpentibus etiam nunc membris: & ob id nec
quicq; satis firmo nisu aut solitis uiribus agerent: itaq; ex
eorum sententia biduum interpositum est. Quo transa-
cto omnes duces regesque suis quisq; militibus instructis
exercitum ordinant atq; in pugnam uadunt: in quis Neo-
ptolemus regens medios circa se mirmidonas atq; Aiacez
quem affinitatis merito parentis loco percolebat. Interim
troiani uehementer mouentur: maxime q; suis indies defi-
cientibus auxiliis nouus aduersum se miles pararetur cuz
memorando duce: tamen Eurypili hortatu arma capiunt
his nanq; adiunctis secum regulis copias suas troianis mi-
xtas porta educit: atq; ita ordinata acie medium se locat.
Tum primum Aeneas aspernato certamine intra muros
manet execratus quippe Alexandri facinus commissum
in Apollinem cuius sacris praeipue tuebantur. Sed ubi
signum bellandi datum est manus conserunt: magnaue
ui utrinq; decurrere. Tum nostris festinantibus secreta di-
gnoicere Cryses manu uti silentiū ageretur significat atq;
Helenum secum abducit a quo doctus cuncta græcis ut au-
dierat refert. Addit præterea tempus troiani excidii: idq;
a ministris Aenea atque Anthenore. Tum recordatione
eorum quæ Calchas edixerat: eadem cuncta congruentia
que inter se animaduertunt. Dein postero egresso die u-
trinque milite ad bellandum plurimi troianorum cadunt
sed ex sociis tamen pars maxima. At uero ubi uehemētior
a nostris instatur: & omni ope bellum finire in animo est:
signo dato dux duci occurrit: atq; in se plium conuertunt
TVM Philocteta progressum Alexandrum laceffit si au-

deret sagittarum certamine. Ita consensu utriusque partis
Vlyxes atq; Deiphœbus spatium cerraminis definiunt.
Igitur primus Alexander incassum sagittam contendit:
Dein Philocteta insecutus sinistram manum hosti trans-
figit: reclamantq; dolorem dextrum oculum perforat: &
iam fugientem insecutus tertio uulnere per utrunq; pe-
dem traiecit, fatigatumque ad postremum interficit. Quippe
Herculis armatus sagittis quæ infectæ hydræ sanguine
haud sine exitio corpori figebantur. Quod ubi animad-
uertere barbari magna ui irruunt eripere Alexandrum cu-
pientes multisq; suorum interfectis a Philocteta negoci-
um tamen peragunt atq; in ciuitatem reportant. Tumq;
Ajax telamonius insecutus fugientes ad usq; portas pere-
git: ibi cæsa uis hominum multa quum festinantibus iter-
le troianis & singulis euadere inter primos cupientibus
magis in ipso aditu multitudine sua detineretur. Interim
multi eorum qui primi euaserant super muros siti collecta
undique cuiuscemodi saxa super clypeum Aiæcis deiice-
re congestam quaz plurimam terram desuper uoluere sci-
licet ad depellendum hostem quum supra modum grauaretur:
quæ egregius dux facile scuto decutiens haud segni-
us immineret. Deniq; Philocteta eos qui in muris locati
erant eminus sagittis perturbat: multosque interficit: neq;
secus a reliqs in parte alia res gestæ. Atq; eo die excisa euer-
sæque mœnia hostium forent ni nox ingruens nostros ab
incepto cohibuisset. Qui ubi ad naues regressi sunt læti
Philoctetæ facinoribus & ob id maximam animo fiduci-
am gestantes summo fauore ducem celebrât: Qui simul
cum luce adiunctis sibi reliquis ducibus in proelium egres-
sus hostis metu suo adeo terruit ut uix se mœnib; defen-

derent. Interim Neoptolemus apud tumulum Achillis postq̃ in auctorem paternæ cædis uindicatum est initium lugendi sumit & una cum Phœnice atq; omni mirmidonum exercitu comas sepulchro deponit pernoctatque in loco. PER idem tempus filii Antimachi (de quo supra memorauimus) ad inuicti Priami rebus ad Helenum ueniunt eumq; ut in amicitiam cum suis redeat deprecantur: ubi nihil proficiunt ad suos remeantes Diomedes atq; Aiaci alteri itinere occurrunt a quibus comprehensi productiq; ad naues quinam essent & rem omnem ob quam uenerat exponunt. Tum nostri recordati patris eorum & quæ aduersum legatos nostros dixerat molitusque sit tradi eos popularibus: atque ante conspectum barbarorum produci iubent dein lapidibus iniectis necari. INTERIM Alexandri funus per partem aliam portæ ad œnonem (quæ ei ante raptum Helenæ denupserat) necessarii sui uti sepeliretur perferunt: Sed fertur œnone uiso Alexandri caduere adeo commutata uti amissa mente obstupesceret ac paulatim per mœrorem deficiente animo concideret ita uero eodemque funere cum Alexandro contegitur. CAETERVM apud troiam ubi hostis muris infectus magis magisque sæuit: nec iam resistendi ex mœnibus spes ulterius est aut uires ualent cuncti procures seditionem aduersus Priamum extollunt atq; eius regulos: Denique accito Aenea filiisq; Antenoris decernunt inter se uti Helena cum his quæ ablata erant ad Menelaum duceretur. Quod postq̃ Deiphebus cognouit traductam ad se Helenam matrimonio sibi adiungit. Cæteruz ingressus concilium Priamus ubi multa ab Aenea cõtumeliosa ingesta sunt: ad postremum ex consilii sententia iubet Antenorem ad græcos

cum mandatis belli deponēdi transire q̄ pro muris signu3
ostendens legationis ubi a nostris recessum est: ad naues
uenit. ubi benigne salutatus atque exceptus summū fidei
beniuolentiāq; erga grāciam testimoniū capit: maximeq;
a Nestore q̄ Menelaum insidiis troianorū appetitum cōli
lio suo atq; auxilio filiorum seruauerit: pro q̄s euerla troia
uitam p̄claram iam polliceri: uti dignū memoria pro ami
cis aduersum perfidos moliretur. Tū longā exorsus Ante
nor orationē (semper ait principes troiā poenam ob male
consulta diuinitus consecuti: dein subiungit Laomedōtis
aduersum hercule3 famosa periuria insecutamq; eius atq;
regni euerfionem: Quā tempestate Priamus admodū p̄
uulus atq; exps oīum quæ gesta erant: petito Hesioniæ re
gno impositus est: eum iam inde male despicientē cunctos
sanguinis sui iniuriisq; ne insectari solitum parcum in suo
atq; appetentem alieni: Quo exemplo ueluti contagio
ne pessima imbutos filios eius neque sacro neq; profano
abstinuisse. Cæterum se eadem stirpe qua Priamus grā
cis coniunctum animo semper ab eo dissensisse: Hesioniā
quippe Danaī filiam Electram genuisse ex qua ortus est
Dardanus qui Teucri filiā iunctus Erichthonium dedit
eiusdē est Tros ex eo Ilus: Ganimedes Cleomestra & Asa
ricus: atque ex eo Capis Anchisæ pater Ilum deinde ritho
num & Laomedontem genuisse. ex Laomedonte Icteo
nem Clytium. Lampun. Timocrem. Bucolionem atque
Priamum genitos. rursusque ex Cleomestra Lysēum ge
nitum. Cæterum Priamum cuncta iura affinitatis pro
culcantem magis in suos superbiam atque odium exercu
isse. Postquam finem loquendi fecit: postulat nti (quoniā
a senibus legatus pacis missus esset) darent ex suo nūero

f iii

Lib. 11.
cum quis super tali negotio disceptaret: electique Agamemnon
non Idomeneus. Vlyxes atque Diomedes qui secreti ab ali-
is prodicionem componunt. Præterea placet uti Aeneas:
si permanere uellet in fide pars prædæ & domus uniuersa
eius incolumis esset. Ipsi autem Anthenori dimidium bo-
norum Priami regnumque uni filiorum quem elegisset:
concederetur ubi satis tractatum uiuum est. Anthenor ad
ciuitatem dimittitur referens ad suos composita in rerum se-
ge alia in quis donum Mineruæ parari a græcis: eosque cum
gratia eupere recepta Helena acceptoque auro bellum omitte-
re atque ad suos regredi. Ita composito negotio Anthenor:
traditoque sibi Taltibio: quo res si dem acciperet ad Tro-
iam uenit.

ARGVMENTVM Q VINTILIBRI.

Antenor assumpto Taltibio ad troiam reuersus ex-
plicat legationem. Exin decernitur ut ipse atque Aeneas re-
deant ad græcos exploraturi certam uoluntatem. Helena
clam uenit noctu ad Antenorem: Vlyxes atque Diomedes
ad troiam ueniunt. Duo Helenæ filii extincti. Antenor co-
sulit græcis ut a templo Mineruæ palladium surripiant.
Tractatur de redemptione patriæ. Ignis non comprehen-
dit exta. Aquila partem extorum portat ad græcos. Im-
positis item extis ab Hecuba ignis extinguitur: sed consulente
Cassandra ad rogiem Hectoris consumuntur. Palladi-
um clam per Antenorem ad græcos deducitur. Helenus
Priami qui apud græcos captiuus erat: dixit imminere exi-
tium troianis. Fit donum Mineruæ equus ex ligno fabri-
catus per Epeum. Decem duces electi. Priamus orat pro
Heleno. Equus cum rotis sub pedibus discissis muris in-
greditur. Sinon dat signum, Troia destruit. Domus Ae-

neæ & Antenor's seruantur. Menelaus Deiphebum crudeliter truncatis naribus & cæteris mēbris interficit. Neoptolemus occidit Priamum. Ajax Oilei abstrāhit Cassandra. Helena conceditur Menelao. Polyxenam mittunt in ferias Achilli. Cassandra datur Agamemnoni. Andromacha Neoptolemo. Hecuba Vlyxi. Palladium Aiaci: sed per contentionem concessum fuit Vlyxi. Ajax reperitur iunctus. Vlyxes aufugit. Palladium apud Diomedē manet. Hecuba obruitur lapidibus. Cassandra multa prædicat. Aiaci's funus. Filii Aiaci's ex Tegmessa commendant Teucro. Aeneas manet apud troiam. Antenor ad mare adriaticum uenit. Testificatio auctoris de se.

INCIPIT Liber Quintus hystoriæ belli troiani.

ANTENORE Taltibioq; ciuitatem ingressis: cuncti populares: sociiq; cognita reppere concurrunt: cupientes dignoscere quæ apud Græcos actitata essent. In quibus Antenor in proximū diem relatum differt: atq; ita dimisso conuentu disceditur. Tum inter epulas (cum taltibius interesset) filios suos monere Antenor nihil his in uita custodiēduz q̄ uti antiquissimam ducerent cum græcis amicitiam. De in singulorum probitatem: fidem atq; innocentiam commemorando admirari. Ita finito conuiuio quietum disceditur. At lucis principio: cunctis iam in concilio spectantibus audire: si quis modus tantis malis fieret: Cum Taltibio ipse uenit: neque multo post Aeneas. Dein Priamꝰ cū residuis regulis Denique ubi ea quæ a græcis audierat: uisus est dicere: hoc modo discernit. Graue troiani principes uosq; socii graue bellum nobis extitisse aduersus græciam

f. iiii

L 10.

gravius uero multoque durius mulieris quam hostes effectos
quam amicissimos: qui inde iam a Pelope orti affinitatis etiam
iure nobis coniuncti sunt. Namque si prae terita mala sum
matim attingere oporteat quando ciuitas nostra depres-
sa erumnis ad requiem emer sit: unquam ne nobis defuere fle-
tus: aut sotiis imminutae calamitates? Quando non ami-
ci propinqui parentes filii denique in bello amissi sunt? Et
ut ex me reliquorum luctuum memoriam recenseam quod
nam Glaucos filio tolleraui: cuius interitus quam acerbus mi-
hi non tamen ita dolori fuit quam tempus illud: quo adiunctum
Alexandro ad raptum Helenae comitatum suum prae bu-
it. Sed prae teritorum satiatis: futuris saltem parcendum ac
consulendum est: Graeci homines custodes fidei ac bonita-
tis principes beniuolentiae atque officiorum: Testis his re-
bus Priamus qui in ipso strepitu discordiarum: fructum
tamen misericordiae eorum tulit neque in inferendo bello
quicquam prius tentatum ab his quam perfidiam in ipsa legatione
insidiasque a nostris experti sunt. In qua re (dico enim quod
sentio) Priamus eiusque filii auctores in his etiam Antima-
chus qui recens amissis liberis iniquitatis suae poenas luit
Haec omnia in gratiam gesta Helenae eius scilicet mulieris
quam nec graeci quidem recipere gestiunt: retineatur igitur
in ciuitate ea foemina ob quam populi amici etiam aut
non infesti huic regno: nonne sponte supplices ut iam re-
cipiant rogabimus: non omni modo faciemus laesis iam
totiens per nos? Non in futurum saltem reconciliabimus
tales uiros? Ego quidem abibo iam hinc & discedam lon-
gius. Neque committam ulterius ut intersim malis no-
stris. Fuit tempus quo manere in hac ciuitate iocun-
dum erat: socii amici propinquorum salus patria denique

incolumis attinere. Nunc dico mihi contra nunc quid
horum non imminutum aut i totum sublatum nobis est
non feram me cum his immorari quorum opera cuncta
mihi cum patria cōcidere. Et eos quidem quos in bello for
tuna eripuit utcumque iā sepeliuimus concedenti bus ul
tro ueniam. Deorum aræ atq; delubra sanguine humano
per scelus infecta sunt. hoc etiam admisi mus. Quippe
quis maiora supplicia post morrem charissimorum quā in
ipsa amissione luenda sunt. Quæ ne accidant nunc saltez
prouidete; auro atque huiusmodi aliis pmiis redimēda pa
tria. Multæ in hac ciuitate dites domus singuli pro facul
tatibus in medium cōsulant. Postremo offeratur hostibus
quod mox interitu nostro ipsorum futurum est: templo
rum etiam si necesse erit ornamentis pro incolumitate pa
triæ utendum est; solus suas opes intus custodiat Priamus
solus diuitias potiores suis ciuibz teneat; his etia; quæ cū
Helena erepta sunt iacubet. ipse uiderit quem ad finem
utendum putet patriæ calamitatibus; nos uicti iam sumus
malis nostris. Hæc atq; alia cum lachrymis eo differente
cnncti simul gemitum edunt tendentesque ad coelum ma
nus annuere tot a duersis rebus primum singuli uel inter
se omnes finem miseriarum deprecantur. Ad postremum
uno ore patriam redimendam clamant. In quis Priamus
dilauians caput fletu q̄ miserabili non solum iam hostibus
odiosum uerum suis hostem effectum; Quippe cuius nō
amicum antea non propinquus non deniq; quiuis ciuis in
ueniri posset qui erumnis suis ingemiscere iamque opta
set. Hæc non nunc demum uerum uiuis Alexandro atqui
Hectore agi cœpta. Sed quoniam præterita reuocare nul
li concessum est præsentium habendam rationem spemq;

futuris adhibendam: se namque omnium quæ haberet
 ad redemptionem patriæ potestatem dare: quam rem An
 tenori agendam permittere. Cæterum se quoniam iam odi
 um suis esset abire e conspectu consentientem his: quæ
 inter se decernerent. Tum separato rege placet uti Ante
 nor ad græcos redeat exploratum uoluntatem certam: ad
 iunctusque ei Aeneas: ipsa composita re disceditur. S3 me
 dia ferme nocte Helena clam ad Antenorem uenit suspi
 cans tradisse Menelao & ob id iram derelictæ domus me
 tuens. itaq; eum orat uti inter cætera sui quoq; apud græ
 cos commemorationem faceret ac pro se deprecaretur.
 Cæterum (ut cognitum est) post Alexandri interitum in
 uisa ei apud troiam fuere omnia desideratusque ad suos re
 ditus. Ac lucis initio quibus imperatum erat ad naues ue
 niunt decretum ciuium cunctis uarrant. Itaque cum quis
 ante ad confirmanda quæ tempus monebat secedunt: ubi
 quum multa de repub. ica: ac summa rerum differerent uo
 luntatemq; Helenæ docent ueniãq; porant. Et ad postremũ
 confirmant inter se proditiõis pactiõem. Dein ubi tem
 pus uisum est cum Vlyxe & Diomede ad troiam ueniunt:
 cohibito Aiace ab Aenea scilicet ne qua insidiis opprimere
 tur talis uir quem solum barbari non secus q̃ Achillem me
 tuebant. Igitur postq̃ duces græciæ in ciuitate conspecti
 sunt cuncti ciues tollunt spe animos existimantes finẽ bel
 li atq; discordiarum. Itaq; propere senatus habitus: ubi no
 stris præsentiõibus discernitur primus omniũ Antimachũ
 ex omni phrygia exulandum scilicet auctorem tanti mali.
 Dein super conditionem pacis tractari coeptus: inter quæ
 strepitus repente ex pergamo (ubi rex Priamus erat) cla
 morq; ingēs tollit. Quare turbati q̃ in cõcilio erant foras

repete perfiliunt credentes insidias a regulis solito more fieri. Itaque in templum Mineruae properare concedunt: ac paulo post ex his qui ex arce descenderant Alexandri filios quos ex Helena susceperat casu desuper camerae extinctos: hiique erant Corinthus atque Ideus. Quare concilio dilato duces nostri ad Antenorem abeunt: ibique acceptis epulis pernoctant. Praeterea cognoscunt ab Antenore conditum quondam oraculum a trojanis maximo exitio ciuitati fore: si palladium quod in templo Mineruae esset extra moenia auferretur: Namque id antiquissimum signum caelo lapsum qua tempestate illud templum Mineruae extruens prope summum fastigii peruenerat: ibique inter opera quum necdum tegmen superpositum esset sedem sui occupauisset: idque signum ligno fabrefactum esse: hortantibus dein nostris uti secum ad ea omnia eniteretur: facturum se quaecuperent respondit. Atque his praedicat publice se in concilio super aequalitatem eorum quae postulaturi essent exercitum deserturum scilicet ne qua suspicio sui apud barbaros oriretur. Ita composito negotio cum luce simul Antenor ac reliqui procures ad Priamum uadunt. nostri ad naues redeunt. Dein ubi iuxta pueris Alexandri facta sunt: post Ideus supradictos duces accitum uenit. Quis praesentibus Lampus caeterique quorum consilium praeualebat multa differere atque docere ea quae ante gesta essent temere & inconsulte non per se quippe qui contempti despectique a regulis arbitrio alieno agerent. Caeterum quod arma aduersum graecos tulissent non sponte factum: Namque sub imperio alieno agerent: expectandum his atque exequendum esse nutum eius qui teneat: ob quae dignum esse graecos data uenia consulere his qui semper auctores pacis fue-

rint. Cæternm a troianis ob male consultâ satis poenarum exactum. Dein multo hinc: atque inde habito sermone ad postremum de modo præmiorum agi cœptum. tum diomedes quinque milia talenta auri atque argenti totidem optat. præterea tririci centena milia talentorum: eaque per annos decem. Tum silentio habito cunctis Anthenor ait non græcorum more agere eos aduersum se: sed barbaros Nam quum impossibilia postularent palam facere prætextu pacis bellum eos instrueret. Cæterum auri atque argenti tantum ne tum quidem priusquam in auxilia conductâ dilaceraretur ciuitati fuisse: quod si permanere in auaricia uellent superesse troianis uti clausis portis incensisque intus deorum ædificiis ad postremum idem cum patria exitium peterent: Contra Diomedes non ciuitatem uestram consideratum tantum maris uenimus: uerum aduersum uos dimicaturi: Quo circa siue etiam nunc bellare in animo est parati græci: siue (ut ais) igni dabitur Ilium non prohibebimus: Quippe græcis affectis iniuria quoquomodo ulcisci hostes suos finis est. Tum Panthus in proximum diem deliberandi ueniam orat. Ita nostri ad Antenorez abeunt atque inde in templum Mineræ. Interim cognoscitur in apparatu rerum diuinarum portentum ingens namque aris composita sacrorum consueta mox subiectus ignis non comprehendere neque consumere uti antea sed aspernari. Quare turbati populares simul uti fidem nuncii noscerent ad aram Apollinis confluunt atque ibi superpositis extorum partibus ubi flamma admodum est repente cum cuncta quæ inerant disturbata ad terram decidunt. Quo quidem spectaculo percussis atque attonitis omnibus subito auis aquila stridore magno immit-

V
tit sese atque extorum partem eripi moxque superuolans
ad naues græcorū pgit: ibiq; raptū omittit, id uero barbari
non tñ leue aut in obscuro sed palā pñciosū crederet. Inte
rim Diomedes cum Vlyxe dissimilantes quæ gerebantur
obambulare in foro circūspicientes laudantesq; præclara
operum ciuitatis eius. At apud naues auspicio tali motis
omnium animis Calchas uti bonum animū gererent hor
tatur: breui quippe dominos fore eorum quæ apud troiā
essent. Cæterum Hecuba re cognita placatum deos egre
ditur præcipue Mineruam atq; Apollinem quis tum do
na multa uictimasq; opimas admouet: sed in adolēdo quæ
sacrariis reddebant eodē modo restingui ignes ac repen
te interire uisi. Inter quæ tam sollicita Cassandra deo ple
na uictima ad Hectoris tumultum transferri inferrique iu
bet: Deos quippe aspernari iam sacrificia indignatos ob cō
missum paulo ante scelus in Apollinem: Ita tauris qui im
molati erant ad rogam (sicuti imperatum est) apportatis
moxq; igne subiecto consumunt cuncta. Inde ubi iā uesp
erat domū discessum est. Atq; eadē nocte Anthenor clam
in templum Mineruæ uenit ubi multis precibus imixtis
theano (quæ templo sacerdos erat) impulit uti palladium
sibi traderet habituram namque magna eius rei præmia.
Ita perfecto negotio ad nostros uenit hisq; promissum of
fert. Id græci uelo obuolutum bene quo ne itelligia quoq;
postit uehiculo ad tētoria Vlyxis per necessarios fidosque
suos remittunt. At lucis principio postq; senatus coactus
& nostri ingressi sunt: Antenor ueluti iracundias græcorū
metuens ueniam orare eorum: quæ aduersum eos pro
patria exercitus disseruisset. Dein Vlyxes non se his mo
ueri neq; indignari: sed q; finis in tractādo nō adhiberetur

maxime quum oportunum tempus breui præteruolet. Tum multo inuicem habito sermone ad postremum binis milibus talentorum auri atque argenti rem decidunt. Quod ut ad suos referrent graeci ad naues abeunt: ubi conductis ducibus cuncta dicta gesta exponunt. palladium ablatum per Antenorem docent: Dein ex omnium sententia reliquus miles re cognoscit: ob quæ placet uniuersis mitti Mineruæ donum quod honoratissimum. Tum accit⁹ ad eam rem Helenus cuncta quæ clam gesserant non secus quam si affuisset ordine exponit: additque finem iam aduenisse troianarum rerum. Quod uippe quo maxime sustentaretur summa ciuitatis palladium fuisse quo ablato exitum ingruere. Cæterum donum Mineruæ fatale troiani esse equum ligno fabrefactum forma ingenti cuius magnitudine muri soluendi essent: annitente atque ministro Antenore: dein recordatus parentem Priamum residuosque fratres fletum edit miserabilem consternatusque per dolorem atque stupefactus ruit. Tum Pyrrhus collectum eum resectumque animi ad se ducit custodesque addit ueritus ne qua per eum hostibus quæ gesta erant patefierent. Quod ubi Helen⁹ persēlit Pyrrhum uti bonum animum gereret hortatur securum sui secretorumque. Namque se cum eo etiam post patriæ excidium multis tempestatibus in græcia moraturum. Itaque uti Heleno placuerat multa materies quæ apta huiusmodi fabricæ uidebatur per Epeum atque Aiace mœli aduecta. Interim firmatores pactæ pacis ad troiam eunt decem lecti duces Diomedes Ulyxes Idomeneus Ajax telamonius Nestor Meriones Thoas Philocteta Neoptolemus atque Eumeli⁹: Quos ubi in foro animaduertere populares læti animos tollunt finem iam erumnarum

credentes. Itaq; singuli pluresue uti quisq; occurrerat be-
nigne adeunt salutantes gratulantesq; exosculantur. Tuz
Priamus pro Geleno orare græcos multisq; adhibitis pre-
cibus commendare charissimum sibi & inter cæteros di-
lectum magis propter prudentiam. Dein ubi tempus ui-
sum est conuiuium publice cœptum est in honorem du-
cum scitæq; pacis Anthenore deseruiēte græcis atq; omni
modo benigne exhibente cuncta. At lucis initio senes oēs
in ædem Mineruæ conueniunt in quibus Antenore refert
missos a græcis super conditionibus prædictæ pacis dece-
lectos uiros: quos ubi duci in senatum placuit & dextræ in
uicem datæ atque acceptæ sunt: decernunt inter se uti pro-
ximo die campi in medio atq; in ore omnium aras statu-
ant in quis fidem pacis iusiurandi religionibus firmarent.
Quis perfectis Diomedes atque Vlyxes iurare occipiūt
permanfuros se in eo quod sibi cum Antenore conuenis-
set testesq; in eam rem iouem summum terramq; marte-
solem lunam atque oceanum fore. Dein excilis in partes
duas hostiis quæ ad eam rem admotæ erant ita ut pars ad
solem: residuum ad naues spectaret: per medium transe-
unt nostri Antenore in eadem uerba placitum confirmat
Ita perfecto negotio ad suos quisq; abeunt. Cæterum bar-
bari Antenoreu summis laudib; efferre: aduenientemq;
singuli quasi deum uenerari: Solum quippe omnium cre-
dere auctorem pacis eius ascitæq; cum græcis amicitia: Ica-
sopito iam inde bello passim uti quisq; partium uoluerat:
nunc græci cum troianis rursusq; hi apud naues amice age-
re. Interim ubi foedus interuenerat cūcti barbari sotiique
qui in bello residui erant gratulantes interuentu pacis ad
suos discedunt nec opperientes quidem præmia tantorum

discriminiū atq; erūnarum scilicet ueriti ne qua pācti fi-
 des apud barbaros dissolueretur. Interiz apud naues (uti
 Heleno placuerat) equus tabulatus extruitur per epeum
 fabricatorem eius operis: cuius editio in immensum ima:
 quæ sub pedibus erant: rotis interpositis suspenderat: scili-
 cet q; a tractu motus faciliior foret: unde offerre donū Mi-
 neruæ maximū oniniū sermōe agitabatur. Cæterz apud
 troiā auri atq; argenti prædictū pondus per Antenorem
 atq; Aeneam summo studio in ædem Mineruæ portaba-
 tur. Et græci postq; auxilia sociorum dimissa cognitu est
 impēsius barbarorum interfectos aut uulneratos uenera-
 ti: quo magis sine ulla discordiarum suspitiōe apud hostes
 forent. Dein equum compactum a fabro confixumq; ad
 muros mouent. Erat enim nunciatum troianis ut cum
 summa religione susciperent Mineruæ scilicet sacrum di-
 catumque. Quare magna uis hominum portis egressa
 summa læticia sacrificioque donum excipit: attrahitq; pro-
 pius moenia: sed postq; magnitudine operis impediri per
 portam iugressum animaduertere: cōsiliū destruēdoz de-
 sup muros capiunt: neq; quisq; secus præ tali studio decer-
 nebat. Ita inuiolatū multis tēpestatibus murorū opus ne-
 ptuniz ut phibebat atq; Apollinis maxima monumenta
 nullo delicto ciuium manibus dissoluūtur. Sed postq; ma-
 ior pars operis eius deiecta est: consulto a græcis interces-
 sum confirmantibus non se passuros intra moenia duci
 equum priusq; prædicti pondus auri atq; argenti suscipient
 Ita itermissa ope semiruptisq; muris Vlyxes cunctos ciui-
 tatis eius artificis ad reficiendas naues conducit. Compo-
 sita dein uniuersa classe ubi cuncta nauigiis instructa & p-
 mium persolutum est: iubent nostris peragerent cœpta:

Itaq; destructa muroꝝ parte: tamen incolæ ciuesque indu
xere equum foeminis inter se atq; uiris certatim attrahere
festinantibus. Igitur græci ubi cuncta nauibus imposita sūt
incensis oībus secedūt ibiq; noctem operiuntur: fessis de
in uino multoq; somno barbaris quæ utraq; per lætitiā
securitatemque pacis iuteruenerant multo silentio ad ciui
tatem nauigant seruantes signum quod igni elato Sinon
ad eam rem clam positus tulerat. Moxque oēs postquā in
trauerunt incenia: diuisis inter se ciuitatis locis: ubi signuꝝ
datum agnouere cedere eos quos fors obiecerat: atq; ob
truncare passim per domos atque uias loca sacra atq; pro
fana. Et si qui persenserant priusq; armari: aut aliquid p̄ sa
lutem caperent opprimere: prorsus nulla requies stragis:
atque funerum: quā palam & in ore suorum liberi paren
tesque magno inspectantium gemitu necarētur: moxque
ip̄i qui spectaculo charissimorum fuerant miserandum in
modum interirent. Neque segnius per totam urbem incē
diis gestiunt: positis prius defensoribus domui Aeneæ at
q; antenoris. Interim Priamus re cognita ad aram iouis
ante ædificialis confugit: multiq; ex eo loco ad reliqua deo
rum templa: in quis Cassandra in ædē Mineruæ. S; post
uniuersos qui in māus uenerant foede atq; inultos obtrū
cauer occipiēte luce domū in q̄ helēa erat egrediunt: ibi me
nelaus Deiphebum (quem post alexandri interitum He
lene matrimonium interceptisse supra docuimus) exectis
primo aurib⁹ brachijsque ablatis de in naribus ad postre
mum truncatus omni ex parte foedatusque summo cru
ciatu necat. Post quæ Priamū Neoptolemus sine ullo æta
tis honorisque delectu retinentem utraq; māu ad arā iugu
lat. Cæterum Cassandram Ajax olei ex sacro Minerue ca

Lib.
ptiua3 abstrahit. Hoc modo consumptis cum ciuitate bar
baris deliberatione inita super his qñi deorum matris au
xilium uitæ implorauerant: decretumque uti per uim auul
si necarentur tantus dolor iniuriæ & ob id studium extin
guendi nominis troiani incesferat. Ita compræhenſi qui
cruciatum edicti noſtri ſubterfugerant trepidan er ac ui
ce pecorum interficiuntur. Dein more belli per templa
ac ſemiuſtaſ domos populatio rerum omnium: ac per dies
plurimos ne quis hoſtium euaderet ſtudium inquirendi.
Interim ad conſeruandam auri atq; argenti materia3 opor
tuna loca deſtinantur: & alia ob præcioſam ueſtem. Igitur
ubi ſatias troiani ſanguinis tenuit: & urbs incendiis com
planata eſt: initiũ ſoluendæ per predã militiæ capiunt. pri
mo a captiuis ſœminis pueriſq; adhuc imbellibus. Itaq; ex
his prima oïum Helena ſine ſorte Menelao conceditur.
Dein Polyxena ſuadente Vlyxe per Neoptolemu3 Achil
li inferias miſſa. Agamemnoni Caſſandra datur poſtq; for
ma eius captus quin palam deſiderium fateretur diſſimu
lare nequiuerat. Aetram & Clymenam Demophoon &
Achamas habuere. Reliquorum ſors agi cœpta: atq; Neo
ptolemo Andromacha enenerat adiunctis etiam eius fili
s in honorem tanti ducis. Vlyxi Hecuba obuēnit. Hacte
nus nobilium ſœminarum ceſſere ſeruitia. Alii quam ſors
obtulerat predam aut ex captiuis quantum pro merito di
ſtribuebatur habuere. Interim ſuper palladium ingens
certamen inter ſe ducibus exortum. Aiace telamonio po
ſtulante id mun⁹ ſibi pro his quæ in ſingulos uniuerſoſq;
uirtute atq; induſtria contulerat. Quare coacti pœne oēs
(uti ne læderetur animus tanti uiri: cuius præclara facino
ra uigilias pro exercitu in animo retinebant) concedunt

V
Aiaci: contradicentibus solis omnium Diomede atq; Vly
xe: sua quippe opera id ablatum contra insinuatibus: Ajax
non labore aut uirtute eorum rem gestam Anthenorem
namque contemplatione communis amicitiae abstulisse.
Tum Diomedes honori eius per uerecundiam concedens
certamine destitit: Igitur Vlyxes cum Aiace summa ui
contendere inter se atque inuicem industriae meritis expo
stulare annuētibus Vlyxi Agamemnone & Menelao ob
seruatam pauloante opera sua Helenam: Namque post ca
ptum Ilium Ajax recordatus eorum quae tantis tempesta
tibus propter mulierem perpeffi expertique essent prim⁹
omnium interfici eam iusserat. Iamque omnibus approba
tibus consilium Aiacis multis bonis: Meneaus amorem
coniugii etiam tunc retinens singulos ambiendo orando
que ad postremum perfecerat ut intercessu Vlyxis Hele
na incolumis sibi traderetur: ob quae ueluti iudicio ambo
rum merita spectantes (quum etiam nunc bellum in ma
nibus atque hostiles multae nationes circumstreperent nul
lo delectu uirorum fortium spretisq; Aiacis tot egregiis fa
cinoribus ac frumenti quod ex thracia aduexerat per to
tum exercitum distributione (Vlyxi palladium tradunt.
Quare cuncti duces qui memores uirtutis Aiacis nihil ei
praefendum censuerant quiq; secuti gratiam Vlyxis im
pugnauerant talem uirum studio in partes discedunt. In
terim Ajax indignatus & ob id ictus dolore animi palam
atq; in ore omnium ultionem se sanguine eorum quis im
pugnatus esset exacturum denunciat. Itaq; ex eo Vlyxe a
Agamemnon & Menelaus custodiam sui augere: & quo
tutiores essent summa ope inuigilant. At ubi nox aderat
descedentes uno ore lacerare utrumq; regem neque absti

nere maledictis: quippe quis magis libido desideriumque in
 foeminis quam summa militum potiora forent. At lucis princi-
 pio Aiacem in medio exanimem offendunt: perquirentesque
 mortis genus animaduvertere ferro intersectum: inde or-
 tus per duces atque exercitus tumultus ingens ac dein sedi-
 tio breui adulta: quum ante iam Palamedem uirum domi-
 belli prouidentissimum: nunc Aiacem inclitum tot egre-
 giis pugnis: ac utrosque insidiis circumuentos ingemisce-
 rent: Ob quam supradicti reges ueritine quauis ab exerci-
 tu pararetur intus clausi firmitaque per necessarios ma-
 nent. Interim Neoptolemus aduehens mari ligna Aia-
 cem cremat reliquis urnae aureae conditis in Rheto sepe-
 liendis procurat: breuique tumultum exstructum conse-
 cuit in honorem tanti ducis. Quae si ante captum Illi-
 um accidere potuissent profecto magna ex parte promo-
 ta res hostium ac dubitatum de summa rerum fuisset. Igi-
 tur Vlyxes ueritus uim offensi exercitus clam mari offu-
 git: atque ita palladium apud Diomedem manet. Ceterum
 mox abscessu Vlyxis Hecuba quo seruitium morte absol-
 ueret multa iugere maledicta imprecarique infauista omnia
 in exercitu. Quare motus miles lapidibus obruta necat
 sepulchrumque apud abydu statuisset appellaturque cynosse-
 ni ob linguae proteruiam impudentemque petulantiam. Per
 dem tempus Cassandra deo repleta multa in Agamemno-
 na aduersa pronunciat: Insidias quippe ex occulto caedemque
 domi per suos compositam. Praeterea uniuerso exercitui
 profectionem ad suos incommodam exitialemque. Inter quam
 Antenor cum suis graecos orare omitterent iras: atque ur-
 gente nauigii tempore in comune consularent. Praeterea
 omnes duces ad se epulatum deducti sunt. ibique singulos

q̄ maximis donis replet. Tum gr̄aci Aeneae suadent ut se
cum in greciam nauiget. Ibi nāq; ei simile cum cæteris du
cibus ius regniq; eandē potestatem fore. Neoptolemus fi
lios Hectoris Heleno concedit. Preterea reliqui duces au
ri atq; argenti quantū singulis uisum est. Dein consilio ha
bito decernitur uti per triduū funus Aiakis publice susci
peretur. Itaq; exactis diebus cuncti reges comas tumulo
suo deponūt: Atq; exin cōtumeliis Agamēnonez fratrēq;
agere: eosq; non Atrei: sed Plisthenidas & ob id ignobiles
appellare. Quare coacti simul (ut odiū sui apud exercitū
per absentia leniretur: orant uti sibi ire e conspectu eorū
sine noxa concederent. Itaq; cōsensu omnium primi nau
gant deturbati expulsiq; ducibus: Cæterum Aiakis filii
Achantides Glaucā genitus atq; Eurisathes ex Tegmessa
Teucro traditi: Dein greci ueriti ne p̄ morā interuētu hye
mis (quæ iam ingruēbat) a nauigādo excluderētur: dedu
ctas in marē naues remigibus reliquisq; nauticis instrumē
tis cōplēt. Atq; ita cū his q̄ singuli p̄da multoz annorū q̄
siuerāt excedūt. Aeneas apud troiā manet: qui post greco
rum p̄fectionē cūctos ex dardāia atq; ex p̄xima peninsu
la adit: orat uti secū Antenorē regno exigerēt. Quæ post
q̄ præuerso de se nūcio Antenori cognita sunt regrediens
ad troiā imp̄fecto negotio aditu prohibet. Ita coactus cū
oī patrimōio a troia nauigat: deuenitq; ad mare adriaticū
multas. n. gētes barbaras secū trahens pene uictus: ibiq;
cōstituit cū his qui secū nauigauerant ciuitatē appellatā
Corcyrē melenā Cæterz apd troiā p̄stq; fama plata ē An
tenorē regno potiri: tū cuncti qui bello residui nocturnaz
ciuitatis cladē euaserāt ad eū cōfluunt: breuiq; ingens coa
cta multitudo tantus amor erga Antenorē atq; opinio fa

L 66
piētiā incesſerat. ſitque princeps aſcitiae eius rex crebe-
norum cœnideus. HAEC ego gnoſius Diētes comes Ido-
menei conſcripſi oratiōe ea q̄ maxime inter diuerſa loquē-
di genera cōſequi ac cōphendere potui lris punicis a cad-
mo danaoque traditis. neque ſit mixt cuiquā ſi quis græci
omnes tamen diuerſo inter ſe ſermone agunt quando ne
nos quidem unius eiſdemque inſulæ ſimili lingua: ſz uā-
ria permixtaque utāur. Igitur ea quæ in bello euener græ-
cis ac barbaris: cuncta ſciens: perpeſſusque magna ex par-
te memoriæ tradidi. De Anthenore eiſque regno quæ
audiui rettuli: nunc reditum noſtrorum narrare libet.

ARGVMENTVM Sexti & ultimi libri Di-
ctis Cretenſis.

EVERSA Troia græcorum principes phrygiis opi-
bus ditati qum in patriam nauigarent: alii uastiſ procellis
ſunt obrnti. alii turpiter alio caſu occubuerunt. Ajax olei
ſcopulis euboicis cum ſuis nanfragat. Nauplius uxores
armat in uiros. Agamemnon interficitur. Diomedes reg-
no expellitur. Demophoon ab athenienſibus non recipit
Concilium apud Corinthum. Idomeneus receptus a ſu-
is mittit auxilia Oreſti contra ægiſtum. Clytemneſtra cū
ægiſtho interficitur. Menelaus petiit cretam. Teucer ex-
pellitur a patre. ^{Materna} Oreſtes purgatur crimine cædis. Hermio-
ne denubit Oreſti. Vlyxes peruenit ad leſtrigonas ſiciliā-
que: inde ad Circen Syrenas atque alcynoum. Deinde in-
terficit procos. Caſtitas Penelopes. Idomeneus moritur
cui Meriones ſuccedit. Multa deſcribuntur digna ſci-
tu: ut de nuptiis Thetidis & Peleis. Deque Neoptolemiſ
atque Vlyxiſ morte.

VI.

**LIBER SEXTVS & ultimus Dictis Cretenſis de
reditu Græcorum.**

P. OSTQ VAM impositis: quæ singuli bel-
lo quæſierant aſcendere ipſi: ſolutis anchora
lib⁹ nauigāt. dein a puppi ſecundate uēto pau-
cis diebus peruenere ad ægeuz mare ubi mul-
ta imbris uentisque & obſæuiente mari in-
digna expti paſſi: ut ſors tulerat diſpalatur in quibz locorū
claiſſis turbatis per tempeſtatē officiis nautarū & inter lei-
plicatis ad poſtremū fulmine cōminuta & incenſa eſt. At
rex locorū ai ax poſtq natando euadere naufragium eni-
ſus eſt: reliqui per noctem tabulis aut alio ex naufragio le-
uamine fluitantes ubi ad cubocam deuenere cheradibus
ſcopulis appuſi pereunt: Eos nanq re cognita nauplius
ultum ire cupiens Palamedis necē per noctem igni elato
ad ea loca deſlectere tanq ad portum coegerat. Per idem
temp⁹ Oeax Nauplii filius palamedis frater cognito græ-
cos ad ſuos remeare argos uenit. ibi ægialez atque Clytē-
neſtrā falſis nunciis aduerſuz maritos armat p̄dicat ducere
eos ſecum uxores ex troia p̄latas his: præterea addere ea
quibus mobile ſu pre natura ingenium muliebre magis
aduerſum ſuos incenderentur. ita ægiale aduenientē Dio-
medem per ciues aditu prohibet. Clytemneſtra per ægi-
ſtum adulterum ſibi cognitum agamēnonē inſidiis capit
eumque interficit: breuique denupta adultero Erigonem
ex eo edit. interiz talthibi⁹ horeſtez agamēnōis filiu3 māi-
bus ægiſti er ptuz idomeneo tradit qui tum apud Corin-
thum agebat. Eo Diomedes expulſus regno: & Teucer
p̄hibitus Salamine a Telamone: ſcilicet quod fratrem
inſidiis circūuentum nō defendiſſet: cōueniunt. inter i Ne-

g iiii

heus cum Aetia & Clymene filia eius ab atheniensibus
ecipiuntur: Demophoon atq; Achamas foris manet. Cæ
terum ubi plures eorum qui mare insidiasq; suorum euase
rant apud Corinthum fuere consilium habent uti iuncti
inter se singula aggredierent regna bello aditus ad suos pa
tescèrent: eā rē Nestor phibet suadēs tentandos pri⁹ ciuiū
aios neq; cōmittēdū uti p seditionē grācia ois intestinis dis
cordiis corrūperet. Neq; multo post cognoscit Diomedes
ætholiā ab his q p absētiā eius regnum infestabāt eo noīe
multis modis affligari: ob q̄ profectus ad ea loca oēs quos
adiutores iniuriæ repperit interficit metuq; oibus circū lo
cis iniecto facile suis receptus est. Inde p oēm grāciāz fama
orta suos qsq; reges accipiunt: sūmā in his q apud troiā bel
lauerāt uirtutez: neq; i resistēdociulq; uires satis idoneas
existimantes. Ita nos quo cū Idomeneo rege cretā patriū
solū sūma gratulatiōe ciuium remeauim⁹. Dein ubi Hore
stes transactis pueritiæ annis officia uiri exeq; coepit: Orat
Idomeneū & secuz ex ea insula q plurimos mitteret: Cupe
re nāq; se athenas nauigare. Itaq; collecto numero eorum
quos idoneos credebat athenas uenit: auxilium ab his con
tra Aegisthū orat: Dein oraculū adiit: respōsum refert uti
matrē & cū ea Aegisthū īterficiat: æquū fore uti regnū pa
triū reciperet: huiusmodi numine armatus cū p dicta māu
ad Strophū uēit: Is nāq; phocēsis cui⁹ filia i matrimoniū
Aegisthi denupserat indignatus q spreto coniugio priore
Clytēnāstrā supduxerat & regē omniū Agamēnonē in
terfecerit ultro ei auxiliū aduersuz inimicissimū obtulerat:
Ita cōspirati inter se cū magna manus mycenās ueniūt: sta
tīq; Aegisthus aberat primo Clytēnāstrā interficiūt: mul
tosq; alios q resistere ausi erāt. Dein cognito Aegisthu ad

uētate insidias ponūt eūq; circūueniūt. Inde p oēs argiuo
rū populūz discessio aiorz exorta q; diuersa iter se cupiētes
ad postremū in partes discederēt. Per idē tēpus Menelaus
appulsus cretā cūctis sup Agamēnone regnoq; ei⁹ cogno
scit. Interea p oēm isulā postq; cognitū erat Helenam adue
nisse multi undiq; uiril ac muliebris sexus cōfluūt ambien
tes dignoscere cuius grā orbis pœne oīs ad bellū conspiras
se Vbi iter cætera Menela⁹ refert Theucrū expulsū patria
ciuitate apud Cyprū salaminā noīe cōdidisse: multa etiam
apud ægyptum mirāda refert: & Canopi gubernatoris sui
(q; ibi morsu serpētis pierierat) extructum magnificū mo
numētū. Deī ubi tēpus uisū est mycenās nauigat: ubi mul
ta aduersū Orestē molit⁹ ad postremūz multitudie popu
lariū cohibitus ab eo qd cœperat negotio destitit: inde
placet cūctis Horestē sup eo facinore causam dicere apud
atheniēses ubi ariopagitarū iudiciū seuerissimū p oēm græ
ciā memorabat: apud quos dicta causa iuuenis absoluitur.
Erigona (quæ ex Aegistho edita erat) ubi frēm absolutūz
intelligit uicta dolore ī modico uita iteriit. Menesteus libe
ratum Orestē parricidii crimine purgatūz more p̄rio cun
ctis remediis quæ ad obliuionē huiusmodi facinoris adhi
beri solita erant mycenās remittit: ibiq; regnūz ei cōcessū.
Dein transacto tpe accitu Idomenei Cretā uenit: neq; mul
to post Menelaus ubi multa ī patruūz seuerē p eūz īgesta
sibi p diffensionē populariūz multis modis periclitanti ipe
etiā insidiatus eēt ad postremūz iterecessu Idomenei uterq;
recōciliatus inde lacædemoniā discedit. ibi Menelaus sicut
cōuenerat Hermionē Orestī ī m̄rimōiūz despōdit. PER
IDEM tēp⁹ Vlyxes Cretā appuls⁹ ē duabus phœnicū na
uib⁹ mercedis pacto acceptis. Nāq; suos cum sotiis atq; oī

Lib.
bus quæ ex troia habuerat p uim Telamonis amiserat sci
licet itesti ob illatâ p eû filio necē: uix ipse liber at⁹ industria
sua p cūctatq; Idomeneo qbus ex causis i tātas miseras de
uenisset erroris initiū narrare cœpit: Quo pacto appuls⁹
zimarū multa inde p bellum q̄sita pda nauigauerit: appul
susq; ad lotophagos atq; aduersus fortunā deuenit in si
ciliâ ubi p cyclopa atq; lestrigona fr̄es multa indigne exp
tus adpostremū ab eorum filiis Antiphate & Polyphemo
plurimos sociorū amiserit. Dein p oīa Polyphemi i amici
tiâ receptus filiâ regis Arenen postq̄ Helpenoris sotii eius
amore depibat rapere conatus ubi res cognita ē interuen
tu parētis puella ablata p uī exactus p Aeoli insulas deue
nit ad Circen: atq; inde ad Calipso utrāq; reginā insulaz:
In qs morabant & q̄bu sdâ illecebris aīos hospitū ad amo
rē sui alliciētes subuertebāt. Inde liberatus puenerit ad eū
locū i quo exhibitis qbusdā sacris futura defunctorū aīs di
gnoscerent. Post quæ appulsus syrenaz scopul ubi per in
dustriâ liberatus sit. Adpostremū inter syllâ & Charibdi
mar̄ sæuissimū & illatas sorbere solitū plurimas nauīū cū
sociis amiserit. Ita se cū residuis i wan⁹ phoenicū p maria
prædātiūz incurrisse atq; ab his p misericordiâ reseruatus.
Igit̄ uti uoluerat acceptis a rege nr̄o duab⁹ nauibus dona
tusq; multa pda ad Alcinoū regē pheacūz remittit. Ibi ob
celebritatē noīs p mltos dies benigne acceptus cognoscit
Penelopen a triginta illustribus uiris diuersis ex locis i wa
trimōrum postulari: hiq; erāt a zacyntho e chinadibus leu
cadia ithaca: ob quæ multis p̄cibus psuadet regi uti secū ad
uindicādā mīamoniū iniuriâ nauigaret. Sed postq̄ deuen
te ad eū locū paulisp occultato Vlyxe ubi thelemachum rē
quæ parabat edocueret: domūz ad Vlixē clā ueniunt. Ibiq;

uino multo atq; epulis repletos iā pcos ingressi iterticiūt .
 Dein p ciuitatē Vlyxē aduētasse popularibus cognitum ei:
 a qs benigne & cum fauore exceptus cuncta q̄ domi gesta
 erāt cognoscit: aut suppliciis merito: aut donis afficit de Pe-
 nelope eiusq; pudicitia praeclara fama: neq; multo post prae-
 cibus atq; hortatu Vlyxis alcinoi filia Nautica Telemacho
 denubit. **PER IDEM** tēpus Idomeneus dux noster apd
 cretam interit tradito per successionem Merioni regno: &
 Laerta triennio post filius domum rediit uitae finem fecit.
 Telemacho ex Nautica natū filiū Vlyxes Ptoliporum ap-
 pellabat. Dum hec apud Ithacā gerunt Neoptolemus apd
 molossos naues quas tēpestatibus reficit: atq; ide postq̄
 cognitum ē ab acasto expulsū regno Pelea ultuz ire cupiēt
 iniurias aui primum exploratū duos q̄ fidissimos & icogni-
 tos illis locis Chrysippū & aratum thessaliā mittit: hiq; cun-
 cta quae gerebant insidiasq; ei paratas p acastum ab ascan-
 dro nō aliēo Pelei cognoscunt: ls nāq; ascādrus iniquitatē ty-
 rāni euitas ad agrum pelei cōcesserat: notusq; adeo eius do-
 mus uti iter cetera originē ēt uuptiāq; Pelei cum thetide
 Chirōis filia Chrysippo atq; arato narrauerit: Qua tēpe-
 state multi undiq; reges acciti domuz Chyronis inter ipas
 epulas nouā nuptā nouis ac magnis laudib; ueluti deā ce-
 lebrauerāt: parentē eius Chyrona appellantes nereia ipsaq;
 nereidā: ut qsq; eoz regum q̄ cōuiuiū iterfuerāt choro mo-
 dulisq; carminum pualuerat ita apollinem liberumue & ex-
 foeminis plurimis musas cognominauerāt: un̄ ad id tps cō-
 uiuium illd deoz appellatum ē. Itaq; ubi cuncta q̄ euolue-
 rāt cognouere ad regē redeunt eiq; singula p ordinem nar-
 rāt: ob q̄ coactus neoptolemus aduerso mari & multis re-
 giōis eius phibētibus classem exornat ascēditq; ipse. Dein

166
seuitia hyemis multū mari fatigat⁹: appuls⁹sq; ad sepianū
littus: quod pp saxoz difficultatē nomen huiusmōi q̄siue-
rat oēs fere naues aittit: uix ip̄e cū his qui in eodē nauigio
fuerāt liberati: ibi peleaa uū reperit occultatū spelūca abdi-
ta & latebrosa ubi senex uim atq; insidias Acasti cuitās as-
sidue nepotis desiderio nauigātes. & siq; forte eo appulsi es-
sent speculari cōsueuerat. Dein ubi cūcta dom⁹ fortunarū
q̄ edoctus ē cōsiliū aggrediēdi hostis inire occipit: quon for-
te cognoscit filios Acasti Menelippuz & Plisthenen uena-
tū profectos: dein uenisse ad ea loca: itaq; mutata ueste io-
rum simulās iuueibus offert se hisque cupitū suū interitū
refert: ob q̄ iunctus his uenādo ubi seorsuz a cæteris Me-
nelippū uidet: eūq; ac paulopost fr̄ez eius isecut⁹ interficit
ad quoz inq̄sitionē seruus qdā Cirmas noīe p̄q̄fidus p̄fe-
ctus in māus iuueis deuenit: cōphensuzq; Acastuz affo-
re nunciat atq; ita occidit. Itaq; neoptolemus mutata ue-
ste phrygia tanq̄ filius Priami Mistor q̄ captiuus cu3 Pyr-
rho ad ea loca nauigauerat: Acasto obuiā uēit. ei q̄ quis nā
esset & neoptolemuz iu spelunca fatigatus nauigio sōnoq;
iactat. ob q̄ anxius Acastus opp̄mere q̄ inimicissimum cu-
piens ad spelunca3 p̄git atq; ipso aditu a Thetide q̄ ad ipsa
loca q̄situs Pelea uenerat re cognita rep̄imitur. Dein cun-
ctis quæ aduersum domum Achillis inique gesserat enun-
ciatis increpitum ad postremum intercessu suo manibus
iuuenis liberat persuadens ipsi nepoti ut ignosceret poti-
us neque sanguine ulterius ulcisci cuperet ea quæ antecel-
serant. Itaque Acastus ubi se præter spem liberatus anim
aduertit sponte in loco cūcta regni Neoptolemo tra-
dit. Inde iuuenis cum auo & Thetide reliquisque qui
secum nauigauerant summam regni adeptus in ciuitate3

uenit. Ibi a cunctis popularib⁹ q⁹q⁹ iuxta inhabitantes sub im-
perio eius agebāt benigne ac cū gratulatiōe exceptus amo-
re sui cōfirmat. HAEC EGO a Neoptolemo cognita me-
moriarē mādauī accitus ab eo q̄ tēpestate Hermionem Me-
nelai i mrimoniū suscepit: ab eo etiā de reliquiis Mēnonis
cognitū est mihi uti tradita ossa apud paphū his q̄ cū Pha-
lāte duce Mēnonis mari ad troiā pfecti ductore interfecto
ablataq⁹ praeda ibidē morabant⁹: utq⁹ Hymera (quā non-
nulli materno noīe Hemerē appellabāt) soror Memnonis
ad iuestigādū cadauer fr̄is eo pfecta postq̄ reliquias reppe-
rit & ide interceptā praeda Mēnonis palā ei factū ē utrūq⁹
recipe cupiēs intercessu phoenicū q̄ in eo exercitu plurimi
fuerant optiones rex oīum ac seorsū fr̄is acceperit p̄lataq⁹
sāguini affectione recepta urna phoenicez nauigauerit: De-
lata dein ad regionem eius Phalonē noīe sepultisq⁹ fr̄is reli-
quiis nusq̄ cōparuerit. Cuius opinio exorta tripartita ē seu
post occasū sol̄ cū m̄re Hemera e conspectu hoīum excessse-
rit: siue supra modū dolore affecta fraternæ mortis ultro
p̄ceps ierit: uel ab his q̄ incolebāt ob eripiēda q̄ secūz habu-
erat circūuenta iterierit. Hæc de Mēnone eiusq⁹ sorore cō-
pta mihi p Neoptolemū. Post q̄ pfectus cretaz anno post
noīe publico cū duobus aliis ad oraculū apollinis remediū
petitū uenio: Nāq⁹ nulla certa causa ex iprouiso tanta uis
locustarū insulā meā inuaserat uti cuncta fructuū q̄ in agris
erāt corrūperent. Itaq⁹ multis p̄cibus supplicisq⁹ r̄nsum
edit diuina ope aialia iteritura insulāq⁹ puentu frugū bre-
ui redundaturā. Dein nauigare cupientes ab his q̄ apud del-
phos erāt phibemur ip̄ortunū nāq⁹ & p̄nitiosū tēpus cē:
Lycophion & Ixeus q̄ una ad oraculū uenerāt cōtēptui ha-
bentes ascēdūt nauē medioq⁹ fere spatio fulmine icti inte-

reunt. Interi ut diuinitus p̄dēm erat eodē ictu fulminū se
data uis mali himerasq; & regio oīs repleta frugib⁹. PER
idē t̄ps Neoptolemus cōfirmato iā cū Hermione m̄rimo
nio delphos ad Apollinē gratulatū: q; in auctorē paternæ
cædis alexandrū uindicatū esse pficiscitur: relieta in domo
Andromaca eiusq; filio Laodamāta qui reliquus iā filiorū
hectoris supfuerat. Sed hermiōe post abscessu; uiri uicta
dolore aī: neq; pellicatū captiuæ patiēs pntē suū Menelaū
accitū mittit cui multa cōquesta sup iniuria p̄latæ sibi a ui
ro captiuæ psuadet uti filiū Hectoris necet. Andromacha
re cognita instātis periculi uim subterfugit auxilio popula
rium liberata: Q ui miserati fortunā eius ultro menelaū;
contūeliis p̄secuti uix a p̄niciē uiri retēti sunt. Interim Ore
stes adueniens rē cunctā cognoscit horratur menelaū uti
incepta perāgeret: ipse dolens p̄reptā sibi a Neoptolemo
hermionē in m̄rimoniū inde insidias adueniēti parare coe
pit. Itaq; primo ex his quos secū hēbat q̄ fidissime specula
tū de aduētū neoptolemi delphos mittit. Q uis cognitis:
menelaus euitare huiusmodi facinus cupiēs spartē conce
dit: sed illi qui p̄missi erāt regressi: neoptolemū delphis eē
negāt. Q uare coact⁹ Orestes ipse ad inquisitionē uiri p̄fe
ctus alio q̄ ierat die remeat: ut sermo hoīū; ferebatur imp
fecto negotio. Dein post paucos dies fama pfertur interē
ptum eē neoptolemū: eumq; sermōe oīum circūuentū; i
sidiis horestis p̄ populum disseminatur. Ita iuuenis ubi de
pyrrho palā est recepta Hermiōe: quæ sibi ātea despōsata
est mycenæ discedit. Interi Peleus cum Thetide cognito
nepotis interitu ad inuestigatiōem eius p̄fecti cognoscūt
q; in his locis interī ubi uisus Orestes negabat: ea res po
pulos haud credita adeo p̄sumpta antea iā opio de orestis

insidiis cunctorum animis inhæserat. Cæterum The-
tis ubi Hermionem Orestis iunctam uidet: Androma-
cham partu grauidam ex Neoptolemo molossos mittit:
dolum Orestis: cuiusque coniugis de interimendo partu
uerita. **PER IDEM VERO** tempus Vlyxes terri-
tus crebris somniis: quæ aduersus se uiderat ois undiq; re-
gionis eius interpretandi somnia peritissimos: atq; solertis-
simos conducit: hisque refert inter cætera uisum sibi sæ-
pius simulachrum quoddam inter humanum diuinum:
que uultum formæ perlaudabilis ex eodẽ loco repente edi-
quod complecti sũmo desiderio cupienti sibi porrigentiq; ma-
nus responsum ab eo humana uoce sceleratam huiusmodi
coniunctionẽ. Quippe eiusdẽ sanguinis atq; originis nã-
q; ex eo alterum alterius opa interiturũ. Dein percõtanti si-
bi uehemētius cupienti q; causas eius rei perdiscere signu;
quoddã mari editum interuisum uẽire: idq; secundũ impi-
um eius in se iactum utrũq; disiunxisse. Quam rẽ cuncti
qui aderāt exitiale uno ore pronunciat, adduntq; cauere
ab insidiis filii. Ita suspectus patris aĩo Telemachus agris:
qui in cephalonia erāt relegatur: additis ei q̃ fidissimis cu-
stodibus. Præterea Vlyxes secedens in alia loca abdita: se-
motaq; somniõũ uim euitare nitebat. Per idẽ tps Thele-
gonus quem Circe editum ex Vlyxe apud Aæam insu-
lam educauerat: uti adoleuit ad inquisitionem optatissimi
mĩ patris Ithacam uenit gerens manibus quoddam ha-
stile: cui quidem summitas marinæ cuiusdam turturis os-
se armabatur: insigne scilicet insulæ eius in qua ipse geni-
tus erat. Dein edoctus ubi pater Vlyxes ageret: tandem
ad eum uenit: ibique per custodes agri suspectior primo
aditu prohibitus ubi uehementius perstat e diuerso repell

litur clamore occipit indignū facinus prohiberi se a paren-
tis cōplexu. Ita credito telemachū ad inferēdam uim regi
aduentare acrius resistitur nulli quippe comprū esse aliūz
iam ulyxi filiū. at iuuenis ubi se uehementius & per uim re-
pelli uidet dolore elatus multos custodu interficit: aut gra-
uiter uulneratos debilitat. Aut q̄ post q̄ ulyxi cognita sunt
existimans iuuenē a telemacho imissum egressus foras lā-
ceam quā ob tutelam sui gerere consueuerat aduersū the-
legonum iaculatur: sed post q̄ huiusmodi ictū iuuenis casu
quodā subterfugit ipse in pntem insigne iaculum emittit
felicissimum easum uulnerantis cōtemplatus ubi eo ictu
Vlyxes concidit gratulari cū fortuna confiteriq; optime se
cum actū q̄ per uim externi hoīs interēptus parricidii the-
lemachuz clarissimū sibi liberauisset. Dein reliquū adhuc
retentans spūm iuuenem pcontari quisnā & ex quo ortus
loco qui cōsilio belloq; inclitū Vlyxē Laertis filiū interfice-
re ausus esset: Telegonus tū cognito parentē esse utraque
manu dilanians caput stertū edit q̄ miserabilez maxime dis-
cruciatu ob illatā per se patri necē. Itaq; ulyxi uti uoluerat
non in suū atq; matris insulam quoq; in qua ortus eēt: &
ad postremum insigne iaculi ostendit. Ita ulyxes ubi uī in
grnientium somniorum prædictum ab interpretibus uite
exitum recordatus est: uulneratus ab eo: quē minime cre-
diderat: triduo post mortem obiit senior iaz prouectæ æta-
tis: neque tamen inualidus uirium.

F. Iesus. F.

Finit opus Dictys Cretensis de bello troiano ac de re-
ditu græcorum Anno. M. cccc. xcix. kal. Februariis.

HISTORIA De origine troianorum
foeliciter incipit.

RIGO Troianorum Dardanus fuit
qui ex Ioue & Electra filia Atlantis na-
tus, ab Italia ex responso locum cōmu-
tans per traciā famon delatus ē: quā
famotraciā nominauit, & hic ad phry-
giam deuenit: quam dardaniā a suo
nōmine nominuit: Ex quo natus est
Eriētōnius qui in istis locis regnauit. Ex Eriētōnio Tros:
qui iustitia & pietate laudabilis fuit, līq̃ ut memoriā sui
noīs aeternā faceret Troiāz appellari iussit: qui duos filios
habuit illum Asaricumq̃. Hic illius qui maior natus erat: re-
gnauit atq̃ troiā de suo noīe illum noīauit. Asaricus a Pri-
matu discessit: illi Laomedon fuit filius ex laomēdōte Pri-
mus natus est. Asaricus Capim filium genuit: ex quo An-
chises editus est, qui Aeneam filium procreauit.

Epistola Cornelii nepotis ad Sa-
lustium Crispum.

Ornelius nepos Salustio Crispo salutem. Cum
e multa Athenis curiose agerem: inueni historiam
Daretis Phrygii ipsius manu scriptam: ut titulus
indicat: qui de græcis & troianis memoriā commendauit.
Quod ego summo amore cōplexus cōtinuo trāstuli: cui
nihil adiiciēdum uel diminuēdum rei formidandæ cā pu-
taui. Alioquin in ea posset dubitari. Optimum ergo duxi
ita ut fuit uere & simpliciter perscripta: sic eam ad uerbum
in latinitatē transuerterem ut legentes cognoscere pos-
sint quomodo res gestæ essent utq̃ magis uerū esse existi-
ment: quod Dares phrygi⁹ mēoriā cōmendauit qui p id

h

tempus uixit & militauit quo græci & troiâi pugnauerunt
an Homero credendū qui post multos annos natus est: q̄
hoc bellum gestum fuisset: De qua re Athenis iudiciū fu-
it: cum pro insano homerus haberetur: qui deos cum ho-
minibus belligerasse descripserit. Sed hactenus ista. Nunc
ad pollicitum reuertamur.

Incipit historia Daretis Phri-
gii de excidio Troiæ.

P Elias rex in Peloponneso Aesonem fratrem ha-
buit: Aesonis filius erat Iason uirtute præstās: &
qui sub ipsius regno erāt omnes eos hospites ha-
bebat: & ab eis ualidissime amabatur. Pelias au-
tem rex: ut uidit Iasonē acceptum esse omni populo: ueri-
tus est ne sibi iniurias faceret: & se regno eiiceret: Dicit ia-
soni colchis pellem inauratam arietis esse: dignaꝝ eius uir-
tute ut eam inde auferret: oīa se ei daturum pollicet. Iason
ubi audiuit ut erat aīo fortissimus. & q̄a loca oīa nosse uo-
lebat: atq; clariorē se existimabat futurum si pellē inau-
ratā colchis abstulisset: Dicit Peliaꝝ regi se uelle eo ire si ui-
res sociiq; non deessent: Pelias rex argum architectū uoca-
ri iussit: & ei imperat ut nauē ædificaret q̄ pulcherrimā ad
uoluntatem Iasonis: per totā græciam rumor cucurrit na-
uem ædificari in qua colchos eat. Iason pellē aureā petitu-
rus: Amici & hospites ad Iasonem uenerunt: & pollicentur
se una ituros. Iason illis gratias egit & rogauit ut parati es-
sent cū tps superuenisset. Iason litteras ad eos mittit: q̄ erāt
polliciti se se una ituros & illico cōuenerunt ad nauē cui no-
men erat Argo: Pelias rex quibus opus fuerat in naui ipo-
ni iussit: & hortatus ē Iasonē & qui cū eo ibant aīo forti ad
perficiendū irent q̄ conati eēnt. Ea res claritas græcis futu-

ra uidebatur demonstrare eos qui cum iasone profecti sunt non uidetur nostrum esse. Sed qui uolunt eos cognoscere argonautas legant. iason ut ad phrygiā uenit nauez admouit ad portum simeonta. Deinde omnis exercitus de naui ad terram descendit. Laomedonti regi nunciatum est mirandam nauem in portum simeonta intrasse & in ea multos iuuenes de grecia aduectos esse: Vbi audiuit laomedon rex commotus est: & considerauit commune periculum esse si consueuescerent greci ad sua littora nauibus aduentare. Mittit itaque ad portum qui dicant ut greci de finibus eius discedant: sin edictum obaudissent: tum sese armis eos eiectionem de suis finibus. Iason & qui cum eo erant grauiter tulerunt crudelitatem Laomedontis sic se ab eo tractari: cum nulla ab eis iniuria facta esset: simul timebant multitudinem barbarorum si contra imperium conarentur permanere: ne opprimerentur cum ipsi non essent parati ad proeliandum nauim conscenderunt. & a terra discessere colchos profecti sunt pelle abstulere domum reuersi sunt. Hercules grauiter tulit a rege laomedonte contumeliose se tractatum & eos qui una profecti erant colchos cum iasone statim spartam ad castorem & pollucem uenit: agit cum his ut suas iniurias defendat ne laomedon impune ferat: quod illos a terra & portu prohibuisset: multos adiutores fuisse futuros si se accommodassent: castor & pollux omnia promiserunt se facturo quod hercules uellet. Ab his salaminam profectus ad Thelamonem uenit: rogatque eum ut secum ad Troiam eat & ut suas suorumque iniurias defendat. Thelamon promisit se in omnibus rebus paratum esse quae Hercules uellet facere: Inde pithiam profectus est ad peleum: rogatque eum ut secum eat ad Troiam pollicitusque est ei peleus se iturum. Inde pilum ad nestorem profectus est: ro-

Sare

gatq; eum nestor quid ueniret. Hercules dicit q; dolore cō
motus sit uelle exercitum se ducere in phrygiam. Nestor
Herculem conlaudauit operamq; suam pollicitus est. Her
cules ubi omnium uoluntates intellexit naues. xy. parauit
milites elegit. Vbi tempus datum est proficiscendi litteras
ad eos quos rogauerat misit: ut cum suis omnibus uenirēt
Quum ergo omnes unanimiter conuenissent in phrygi
am profecti sunt: & ad sigeum noctu accesserūt. Inde Her
cules Thelamon: & Peleus exercitum eduxerunt e nauib;
bus: qui præsidio essent Castorem Pollucem & nestorem
reliquerunt. Laomedonti regi nunciatum est classeꝝ græ
corum ad Sigeum accessisse: & ipse statim cuꝝ equestri co
pia ad mare uenit: coepitq; proeliari. Hercules ad Ilium ie
rat: & imprudētes q; erant in oppido urgere coepit. Quod
ubi laomedonti nunciatū est urgeri ab ostibus Ilium: ilico
reuertit: & in itinere obuius græcis factus: ab Hercule oc
cidit. Thelamon prius oppidū Ilium introiit. Cui Hercu
les uirtutis causa hesionam laomedontis regis filiam dono
dedit: ceteri uero filii q; cum laomedonte erant occidunt.
Priamus in phrygia erat: Vbi eum laomedon pater eius
exercitui præfecerat. Hercules & q; cū eo uenerāt prædam
magnā fecerunt: & ad naues deportāt. Inde domū pficisci
decreuerunt. Thelamon hesionam secum conuexit. Hoc
ubi Priamo nunciatū est patrē occisum: ciues ereptos: præ
dam euectaz: Hesionā sororem dono datam grauitè tulit:
phrygiam tam contumeliose tractatam esse a græcis: Ilium
petit cum uxore Hecuba & liberis Hectore Alexādro Dei
phebo Heleno Troilo Andromacha Cassandra Polyxe
na: Nam erant ei etiam alii filii ex concubinis nati quos ne
mo ex regio genere dixit esse: nisi eos: qui essent ex legit.

mis uxoribus. Priamus ut Ilium uenit: ampliora moenia extruxit: & ciuitatem munitissimam reddit: & multitudinem militum ibi esse fecit ne per ignorantiam opprimeretur ita ut Laomedon pater oppressus est. Regiam quoque edificauit & ibi Iouis aram statuamque consecrauit. Tunc quando Ilio portas fecit in Boeciam legatos misit quarum nomina sunt haec Antenorida Dardanie Iliia Scæa Catumbria troiana & postquam Ilium stabilitum uidit: Tempus expectauit: ut uisum est ei iniurias patris ulcisci. Antenorē uocari iubet: dicens ei se uelle legatum in greciam mittere: ut conqueratur graues sibi iniurias ab his qui cum exercitu uenerāt factas: idem in Laomedontis patris nece & in abductione sororis Hesionæ: regnique prædatione pertulisse quæ omnia æquo se animo passurum: si tamen Hesionæ ei reddatur. Antenor ut Priamus imperauit nauim conscendit: & profectus uenit magnesiā ad Peleum quem Peleus hospitio recepit triduo: die quarto interrogat eum ad quid uenerit? Antenor dicit: quæ a Priamo mandata erant. ut gratias postularet: ut Hesionā tantum redderetur: hæc ubi Peleus audiuit grauer tulit: eo quod ad eum pertinere uidebatur iubet eum de finibus suis discedere. Antenor nihil moratus nauim ascendit: sed in Boeciā iter fecit: salaminā aduectus est ad Thelamonē: rogare cepit eum: ut Priamo sororē redderet: dicens non esse dignum in sui tute habere regis filiā: Cui Thelamon respondit nichil a se Priamo factum: quod uirtutis causa donatum sit se nemini datum: ob hoc Antenorē de insula discedere iubet. Tūc nauim conscendit: & in achaiā puenit. Inde ad Castorem & Pollucem delatus. coepit ab eis postulare. ut Priamo satisfacerent. & Hesionā sororem redderent. Castor & Pollux negauerunt iniuriam ab eis Priamo factam esse. &

laomedontem eos priorem lāsisse anthenorez discederē iu-
bent. inde pilū ad Nestorē uenit. dixitq; ei qua de cā ueni-
ret. Qui ut audiuit coepit antenorez obiurgare cur aude-
ret in grāciam uenire cū a phrygibus prius grāci lāsi eēnt
ubi anthenor audiuit nil se impetrasse. & cōtūmeliose pria-
mum tractari nauī conscendit. domū reuertitur. priamo
regi demonstrat quomodo ab unoquoque illorum tracta-
tus sit. simulq; hortatus est regem ut eos bello prosequa-
tur. Continuo priamus filios uocari iubet. & omnes ami-
cos suos. antenorem. anchisen. æneam. Vgalegon. talan-
tum. laupotem. pāthum & omnes filios q; ex concubinis
nati erāt. Qui ut conuenerunt dixit se antenorem lega-
tum in grāciam misisse. ut hi qui patrem suum ne eauere
in hoc sibi satisfacerent hesionā remittēdo. illos at; contu-
meliose tractasse antenorem & nihil ab eis impetrasse. Ve-
rum quoniā suam uoluntatem facere noluiisset uideri sibi
exercitū in grāciā mitti qui poenas reciperet ab eis. ne bar-
baros greci haberēt in risu. hortatusq; est priamus liberos
suos ut hui; rei principes forent. maxime hecторē. erat. n.
maior natu qui cæpit se dicere uoluntatem pr̄is executurū
& laomedōtis auisui necē & quascūq; iniurias grāci troia-
nis fecissent uindicaturū ne id lpunitū graiis foret sed ue-
reri q; non perficere potuissent quod conati eēnt multos
adiutores grāciæ futuros europam bellicosos hoīes h̄re.
asiā semp in desidia uitā exercuisse. & ob id classē nō ha-
bere. Alexander cæpit cohortari ut classis præparetur. &
in grāciā mitteretur se rei principem futurū. si pr̄ uellet in
deorū benignitate se confidere uictis hostib; laude adepta
de grecia domū reeditarum eē: Nā sibi in ida silua cu; nena-
tū abisset. in sōnis mercuriū adduxisse iunonē uenerem &

origines

minervā ut iter eas de specie iudicaret: & tūc sibi uenerē
pollicitā esse (si suā faciē speciosā iudicaret) daturā se ei
uxorē q̄ in grācia speciosissima uideret: unde sperare debe
ret Priamus Venerem adiutricem Alexandro futurā. Dei
phebus placere sibi dixit Alexandri cōsiliū & sperare grā
cos hesionā reddituros & satisfacturos: si ut dispositum es
set classis in grāciā mitteretur. Helenus uaticinare cōpit
graios uenturos Iliū euersuros parētes & fratres hosti
li māu iterituros: si Alexander sibi uxorē de grācia adduxis
set. Troil⁹ mīmus natu nō minus fortis q̄ hec̄tor bellū ge
ri suadebat: & non debere terreri uerbis Helēi q̄ oīb⁹ pla
cuit classez opari & ī grāciā pficisci. Priam⁹ alexandrū & dei
phebū ī peoniā misit ut milites eligerēt & populū ad cōcio
nē uēire iuberēt cōmōefacit filios ut maiores natu mīori
bus imparēt: mōstrauit q̄s iurias greci troiāis fecissent: ob
hoc antenorē legatū ī grāciā misisse ut sibi hesionā sororez
redderēt & satis troianis facerēt. Antenorem contumelio
se ab eis tractatum: nec quicq̄ ab his impetrare potuisset:
ob hoc placere sibi Alexandrum mitti cum classe in grāci
am qui aui sui mortem & troianorum iniurias ulciscatur.
Anthenorem dicere iussit quomodo in grācia tractatus
esset. Anthenor hortatus est troianos ne horrescerent ad
debellandā grāciam fortes & alacriores suos fecit. Pau
cis demonstrauit quā in ipsa grācia gesserat. Priamus di
xit. si cui displiceret bellum geri suam uoluntatem edice
ret. Tunc Panthus Priamo & propinquis prodit ea quā
a patre suo Euforbio audierat dicens: si Alexander uxorē
de grācia adduxisset troianis extremum exitium futurū
sed pulchrius esse in ocio uitāz degere q̄ in tumultu liber
tatem amittere & periculum inire. Populus pāthi aucto

ritatem contempsit: regem dicere iussere quid fieri uellet.
Priamus dixit naues esse præparandas: ut eatur in græciā:
utensilia quoque populo non deesse ad eam rem faciendā:
iussitq; ut ire parati essent: populus conclamauit per se mo-
ram non esse: quo minus regis præceptis pareatur. Pri-
mus illis magnas gratias agit: contionemq; dimisit at mox
in idam siluam misit q; materiez succiderent naues ædifica-
rent. Hectorem in superiorem phrygiam misit: ut exerci-
tum pararet: & ita profectus est. Cassandra postq; audiuit
p̄ris cōsiliū: dicere coepit quæ troianis futura essent: si Pri-
amus pleuerasset classem in græciam mittere. Interea tem-
pus superuenit: naues ædificatæ sunt: Milites superuenerūt
quos Alexander & Deiphebus in peonia elegerant. At ubi
uisum est posse nauigare: Priamus exercitū suū alloquitur
Alexandrum exercitū imperatorem præfecit: mittit cum
eo Deiphebum Aeneam Polidamantē imperatq; Alexan-
dro: ut primū spartā accedat Castorem & Pollucem con-
uenit: & ab his petat: ut Heciona soror reddatur & satis tro-
ianis fiat: quod si negassent: continuo ad se nuncium mitte-
ret: ut exercitum possit in græciam mittere. Post hæc Ale-
xander in græciam nauigauit: adducto secum duce eo qui
cum Antenore iam prius nauigauerat non multo ante di-
es: quibus Alexander in græciam nauigauit: & antequā in
insulam citheream accederet: Menelaus ad Nestorem in-
pilum pficiscens: Alexandro in itinere occurrit: & miraba-
tur regiā classem quo tēderet: utriq; occurrētes aspexere se
inuiçē inscii quo quisq; iret. Castor & Pollux ad Clitēnæ
strā ierant: secum Hermonā neptē suā Helenæ filiam addu-
centes. Argis Iunonis dies festus erat his diebus: q̄b⁹ Ale-
xander i insulā Cithereā uenit: ubi ad fanū ueneris & Dia-

nae sacrificauit. At hi qui in insula erant mirabantur classem regiam
& interrogabant ab illis: quod cum Alexandro uenerant qui essent
uel ad quid uenissent: respondere a Priamo rege Alexan-
dri legatum missum ad castorem & Pollucem ut eos conue-
nirent. Helena uero Menelai uxor cum Alexander in insula esset
Citherea uoluit eum uidere. Quae de causa processit ad op-
pidum quod est Helena peruenitque ad mare ubi Dianae & Apol-
linis fanum est ubi re diuinam Helena facere disposuerat.
Quod ubi Alexandro nuntiatum est Helenam ad mare uenisse
conscius formae suae: in conspectu eius ambulare coepit: cupiens
eam uidere. Helenae nuntiatum est Alexandrum Priami regis fi-
lium ad Helenam oppidum: ubi ipsa erat uenisse: quae etiam illa ui-
dere cupiebat. Et cum se utique respexissent ambo forma sui
incensi tempus dedere: ut gratias inuicem referrent Alexan-
der imperat: ut omnes sint in nauibus parati. Nocte clas-
sem soluit: de fano Helenam eripiunt: secum ducunt &
cum ea aliquas mulieres rapiunt. Dum oppidani uidissent
Helenam raptam: diu pugnauere cum Alexandro: nec He-
lenam eripere ualuerunt. Quos Alexander fretus multitudi-
ne sociorum superauit: fanum expoliavit: homines secum
idemque plurimos captiuos duxit: nauim imposuit: & statim clas-
sem soluit domum reuerti disposuit: in portum Tenedon per-
uenit: ubi Helenam moestam alloquio mitigauit. Patrique
rei gestae nuntium misit. Menelao postquam in pilo nuntiatum est:
cum Nestore spartam profectus est ad Agamemnonem fra-
trem misit argos rogans ut ad se ueniant. Interea Alexan-
der ad patrem suum: cum magna praeda peruenit: & rei ge-
stae ordines refert. Priamus gaudens est sperans Graecos ob
hanc causam recuperationis Helenae sororem Hesioneam red-
dituros: & ea quae a Troianis inde abstulere. Helenam moe-

Itam consulatus est: eamq; Alexandro uxorem dedit. Ut
aspexit Cassandra Helenam uaticinari cœpit memorans
ea quæ ante prædixerat: quâ Priamus abstrahi & includi
iussit. Agamemnon postq; spartam uenit fratrem consola
tus est & placuit ut per totam græciam conquesturi mit
terentur ad conuocandos græcos: & troianis bellum indi
cerent. Conuenere aut hii achilles cum patroclo: Tlepole
mus & Diomedes postq; partam accessere decreuere iniu
rias troianorum persequi cum exercitu. Agamemnonem
imperatorem & ducē præficiunt tunc legatos mittunt per
totam græciam ut armati ad atheniensem portum cu; na
uib; uenirent ut inde pariter ad troiam pfiscâtur ad de
fendendas suas iniurias. Castor & pollux iere postq; audi
erunt Helenam sororem suam raptam nauim ascendere &
secuti sunt. Cum in littore lesbio nauim soluerent maxi
ma tempestate correpti nunq; eos comparuisse creditum
est postea dictum est eos immortales factos. Itaque lesbi
os nauibus eos usq; ad troiam quæsitū esse neq; horuz ue
stigia inuenta renunciaffe. Dares phrygius qui hanc histo
riam scripsit ait se militasse usq; dum troia capta esset hos
se uidisse cū induciæ essent pariter prælio interfuisse a dar
danis aut dixit se audiisse quum iterrogaret, qua facie & na
tura fuissent. Castor & pollux fuere autē alter alteri similis
capillo flauo oculis magnis facie pura bene figurati corpo
re deducto. Helenam similem illis formosam animo sim
plici blandam cruribus optimis notā inter duo supcilia ha
bentem ore pusillo priamū troianorū regē uultu pulchro
magnum uoce suauis aqlino corpore. Hectore; blesuz candi
dū crispum strabū pernicipib; mēbris uultu uenerabili bar
batū decentē bellicosū aio magnū ciuib; clamentem di

*Castoris et pol
lux figura.*

gnum & amore captū. Deiphæbū & Helenū similes p̄ri dis-
similes natuta captū deiphebū fortē helenū clemētē doctū
uatē. Trolīū magnū fortissimū; pulcherrimū; q̄ ætate ua-
lentem fortem cupidum uirtutis. Alexandrum candidū
longum fortē; oculis pulcherrimis capillo flauo & molli;
ore uenusto; uoce suauī uelocem cupidum imperii. Aene-
am rufum; quadratū facundū affabilem fortem in cōsilio
pium; uenustū oculis hilaribus & nigris. Antenorem lō-
gum gracilem uelocibus membris uersutum. cautum.
Hecubam magnam aquilino corpore pulchram; mentem
uirili iustam piam. Andromacham oculis clavis candidam
longam formosam modestam sapientem pudicam blan-
dam. Cassandram candidam. mediocri statura; ore ro-
tundo; rufam oculis micantibus futurorum præsciam. Po-
lyxenam candidam altam formosam collo longo oculis ue-
nustis capillis flauis & longis compositam membris di-
gnis; digitis prolaxis; cruribus rectis pedibus optimis; quæ
forma sua omnes superaret; animo simplici largam; dap-
silem. AGAMEMNONEM albo corpore magnum;
membris ualentibus; facundum prudentem; nobilem di-
uitem. Menelaum mediocri statura rufum formosum; ac-
ceptum; gratum. Achillem pectorosum; ore uenusto;
membris ualentibus; magna uī brachiorum; bene crispa-
tum; clemētē; in armis acerrimum; uultu hylari, largū;
dapsilem, capillo mirteo. Patroclū pulchro corpore; oculis
lis celsis, uiribus magnis, uerecundum; rectum, prudentem,
dapsilem. Aiacelem oileum quadratum ualentibus mem-
bris aquilino corpore iocundum fortem sagacem. Aia-
cem thelamonium ualentem uoce clara capillis nigris co-
ma crispa simplici animo in hostem atrocem. Vlyxem fir-

mū: dolosum: ore hylari: statura media: eloquentē: sapientē. Diomedē fortem: quadratū: corpore honesto uultu austero in bello acerrimū clamorū cerebro calidū īpatientem audacem. Nestorē magnū nasolongo longum latum candidum consiliarium prudentem. Proteusilaum corpore candido uultu honesto uelocem confidentē temerarium Neoptolemum magnum uirosū stomachosū blesū uultu bonum ad unum oculis rotundis superciliosum. Palamedem gracilem longum sapientem animo magno blandum podalirium crassum ualentem superbum tristē. Machaonem magnum fortem certum prudentem patientem misericordem. Merionem rufum mediocri statura corpore iocundo uitiosum pertinacem crudelem impatientem. Briseidam formosam. nec alta statura candidam capillo flauo & molli superciliis iunctis oculis uenustis corpore æquali blandam uerecundiam animo simplici & piā. Sic igitur classe ornata græci athenas peruenerunt Agamemnon ex mycenis cum nauibus numero centum. Menelaus ex sparta nauibus numero. lx. Archelaus & protenor ex boecia nauibus numero. l. Ascalafus & Ialmenus ex Orcomeno nauibus numero. xxx. Epistrotus & Schedius ex phocide nauibus numero. xl. Ajax thelamonius ex salamina adduxit secum Teucrum fratrem bublatiōnem Amphimachum Dorium thesium Polisenū nauibus numero. xl. Nestor ex pilo nauibus numero. lxxx. toas ex etholia nauibus numero. lx. Ajax oileus ex loeris nauibus numero. xxxvii. Anthippus phidippus thoas ex alcedone nauibus numero. xxx. Idomeneus & meriones ex creta nauibus numero. lxxx. Vlyxes ex itacha nauibus numero. xl. Emelius ex pirgis nauibus numero. x. Pro

tesilaus & Protarchus ex philaca. nauibus numero. xl. Po-
dalirius & Machaon æsculapii filii Eëtrici nauibus nume-
ro. xxxxi. Achilles cum patroclo & myrmidonibus ex pi-
thia nauibus numero. l. lepolemus ex rhodo nauibus nu-
mero. ix. Euripilus ex orcomeno nauibus numero. lx. Xā-
tippus & Amphimachus ex elide nauibus numero. xii. Po-
libætes & Leontius ex larissa nauibus numero. xl. Diome-
des euripilus stenele⁹ ex argis nauibus numero. lxxx. Phi-
locetes ex melibæa nauibus numero. vii. cuneus ex cypro
nauibus numero. xxi. Protheus ex magnesia nauibus nu-
mero. xl. Agapenor ex archadia nauibus numero. xl. Me-
nesteus ex athenis nauibus numero. l. Creneus ex pilo na-
uibus numero uiginti duab⁹. Hii fuere duces græcorū nu-
mero sexaginta nouem: qui adduxere naues numero mil-
le. c. xl. **POSTQ VAM** athenas uenere Agamēnon du-
ces in concilium uocat: collaudat hortatur: ut q̄ primum i-
urias suas defendant: rogat si cui quid placeat suadetque:
ut ante q̄ proficiscerentur: delphos ad apollinem consulen-
dum de tota re mitti: cui omnes assentiuntur. Huic rei A-
chilles præficatur: & cum Patroclo proficiscitur. Priamus
ut audiuit quia hostes p̄parati sunt misit per totam phry-
giam qui finitimos adducant exercitus: domique milites
comparat: q̄ magno animo se defendant. Quum Achil-
les delphos uenisset ad oraculum pergit: & ex adyto res-
pondetur græcos uicturos decimoq̄ anno troiam captu-
ros: Achilles res diuinas sicut imperatum est fecit: & eo tē-
pore uenerat calchas a testore natus: & diuina dona pro
phrygibus a suo populo missus apollini portabat: simulq̄
consultit de regno rebusq̄ suis: huic ex adyto respondetur:
ut cum argiuorum classe militum contra troianos profi-

ciscatur eosq; sua intelligentia iuuat: ne uel inde prius disce-
dant: q̄ troia capta sit. Postq̄ in fanum uentum est: inter se
Achilles & calchas responsa contulere: gaudentesq; hospi-
tio: amicitiam confirmant Athenas una proficiscentes p-
ueniunt: & achilles eadem in concilio refert: argui gau-
dent chalcantem secum recipiunt: classem soluunt cum
eas tempestates ibi retinerent Calchas ex augurio respon-
dit: ut hinc reuertantur & in aulidem proficiscantur: pro-
fecti perueniunt. Agamemnon dianam placat dicitque so-
ciis suis: ut classem soluant ad troiam iter faciant utuntur
duce philocteta: qui cum argonautis ad troiam fuerat: De-
inde applicant classez ad oppidum quod sub imperio Pria-
mi regis erat: & id expugnant prædaq; facta proficiscun-
tur. Post ueniunt tenedon ibi omnes occidunt. Agamē-
non prædam diuidit: concilium uocauit: Inde legatos ad
Priamum mittit: si uelit Helenam reddere: & prædam quā
Alexander fecit restituere: legati eliguntur Diomedes &
Vlyxes ad Priamum ueniunt. Dum legati mandato pa-
rent: mittuntur Achilles: & Telephus ad prædandam my-
siam ad Teutrantem regem ueniunt: prædamq; faciunt:
Teutras cum exercitu suo superuenit: quem Achilles fu-
gato exercitu uulnerat: quem iacentem Telephus clipeo
protexit: ne ab Achille interficeretur. Eo tempore Tele-
phus adhuc puer erat a patre hercule progenitus: a Theu-
trante Rege hospitio susceptus est. Diomedem regē ferūt
eo tempore uexatum cum equis potentibus & feris ab
Hercule interfectum. Teutrantiq; regnum tradidisse to-
tum ob hoc eius filium Telephum ei supplicias uenisse:
Quod cum Theutras intelligeret: tunc se eodem
uulnere mortem effugere non posse regnum suum & my

siam uiu⁹ Telepho tradidit. & eum regem ordinauit. mortuum Telephus magnifice sepeliuit: Achilles ut nouū regnum conferuet. inadet & plus iusto exercitum adiuturū si comineato frumento quot annis ex eo regno aduchat q̄ si ad troiam dimicaturus accedat. Itaq̄ telephus remanet. Achilles cum magno præde commertio ad exercitum tenedon reuertitur. Agamemnoni & sociis rem gestā narrat illi collaudant industriam eius. Interea legati missi ad Priamum ueniunt mandataq̄ Agamemnonis referūt postulantes ut Helena & præda reddatur satisq̄ regi fiat: ut pacifice discedant. Priamus iniurias argonautarum commemorat: patris interitum: Troiæ expugnationem: & Hesionæ sororis seruitutem: Deniq̄ Antenorem legatum q̄ contumeliose ab eis tractatus sit: pacem repudiat: bellum indicit: græcorum legatos de finibus repelli iubet. legati in castra tenedon reuertuntur: renunciantes responsum: res consultim geritur. Aderant uero ad auxilium Priami aduersus ductores duces græcorum hi cum exercitibus suis: quorum nomina & prouincias insinuandas esse duximus: Ecelia pandarus Amphidaraustus. De colophonia a suis cariis Amphimachus menesteus. Delicia sarpedon. Claucus. De Larissa Hipotogus & eupesus de Cironia remus. de Thracia Pirus & Alcamus. de Peonia Paractemesus. Teropeus. de phrygia Ascanius Xandippus Portius. De Fliconea Eufemeus. de Boecia Sanias Asimaus & Forticus. de Buctino Epistropolis & Boccius. de Palaconia Philleminus. de Aethiopia Pirses & Memnon. de Tracia Hefens & Archillogus. de Agrestia Adrastus & Amphius. de auzoio Epistrophus. His ductoribus & exercitibus qui cuncta paranda pararent. Præfecit Priamus prim

cipem & ductorem Hectorem: deinde Deiphebum Ale/
xandrum, Troilum. Aeneam Memnonez. Dum agamē/
non consulit de tota re & ex Corno aduenit nauplii fili⁹
palamedes cum nauibus. xxx. ille se excusauit morbo affe/
ctum Athenas uenire nō potuisse qui uēiret quum primū
potuerit illi gratias agunt: rogātq; eum in cōsilio esse: De/
inde quum argiuis non cōstaret exeundi ad troiā clam no/
ctu an interdiu facerent. Palamedes sic iam detractionem
reddit in luce in troiam excessionem fieri oportere: & ma/
num hostium deduci. itaque omnes ei assentiunt cōsulte
agamemnonem exercitui p̄ficiunt: legatos ad Mesiaz cæ/
terisque locis mittunt: ut exercitui com meatus supportā/
dos curent Hesiodum demorantem & Aniu⁹. Deinde ex/
ercitum ad concionem uocat collaudat: imperat hortatur
monet diligenter: ut dicto obedientes essent. Signo dato
naues soluunt: tota classis ad latitudinem accedit ad Tro/
iam: littora troiani fortiter defendunt. proteusilaus in ter/
ram excursionem facit: fugat cædit: Cui Hector obuiam
uenit & eum interfecit: cæteros perturbat: unde Hector
recedebat: ibi troiani fugabantur. Postquam magna cæ/
des utrinq; facta est. aduenit achilles totum exercitum in
fugā conuertit. redegitque omnes in troiam: nox præliū
dirimit. Agamemnon exercitum totum in terram ducit:
castra facit. Postero die Hector exercitum ex urbe educit
& instruit. Agamemnon contra acri clamore occurrit p̄/
lium acre atque iracundum geritur: nam fortissim⁹ quis/
que in primis cadit. Hector patroclum occidit: & spoliatū
ex acie accepit: Merionemq; persequitur & occidit. quem
quum similiter spoliare uellet: Menestheus superuenit: &
Hectorem in foemore uulnerauit: qui saucius multa milia

occidit: & festinauisset argiuos in fugam uertere: nisi obui
us illi aiax Thelamonius superuenisset. Aduersus quē cum
congrederetur: cognouit eum eē de sanguine suo. erat enī
de Hesionā sorore priami natus. Quo pacto Hector a na
uibz ignem reuocari iussit: & utrique se inuicem remu
nerauere & amici discessere. **POSTERA DIE** Græci
inducias petunt. Agamemnon Protefilaum magnifico
funere effert: coeterosque sepeliendos curat. Achilles Pa
troclum plangit: argui suos. Achilles Patroclo ludos fu
nebres facit. Dum induciæ sunt Palamedes non cessat se
ditionem facere: & indignum aiebat Agamemnonem re
gem esse qui exercitui imperaret: ipse coram exercitu mul
ta sua ostendit studia: excessionem facit: castrorum muni
tionem: signi dationem: uigiliarum circuitionem. libraruz
ponderumque dimensionem exercitusque instructionez.
Hæc cum a se orta essent non æquum esse: ut cum a pau
cis imperium datum Agamemnoni esset: eum omnibus:
qui postea uenissent imperare: quum præsertim omnes si
gnum uirtutis expectassent in ducibus suis. Dum Achi
ui de imperio inter se uicissim certant: proelium post bien
nium repetitum est. Agamemnō Achilles Diomedes Me
nelaus exercitum educunt. Contra Hector Troilus æne
as occurrunt: fit magna cædes ex utraque parte fortissimi
cadunt. Hector Boetem archilocum Protenorem occi
dit: nox proelium dirimit: Agamemnon duces omnes in
concilium uocat: suadet hortatur: ut omnes in aciem pro
deant: & maxime Hectorem persequantur qui de his ali
quos fortissimos duces occidit. Mane autem facto He
ctor æneas, alexander exercitum educunt. Omnes duces
argiuorum prodeunt. Fit magna cædes. Multa milia ex

Archilochus

utroque exercitu dimittuntur orco. Menelaus & Ajax
alexandrum persequuntur: quos respiciens alexander sa-
gitta Menelai femur transfigit. Ille dolore commotus pa-
riter cum aiaxe Locro non cessauit eum persequi. Quos
ut uidit Hector instantes fratrem suum persequi: suppeci-
as ut uenit cum aenea: Quem aeneas clypeo protexit: &
de proelio ad ciuitatem adduxit: nox proelium dirmit: achil-
les cum Diomede postera die exercitum eduxit: Contra
Hector & aeneas atiem dirigunt: fit magna caedes. Hector
Orcomeneum Oramenem Palamonem Epistrophum
Schedium Delpenorem Dorium Ppolixenum duces oc-
cidit: Aeneas amphimachum: & Nerium: Achilles Eu-
phenium Hippotem Asterium: Diomedes Xandippum
Mestem Agamemnon uicidit duces fortissimos eecidisse
pugnam reuocauit. Troiani laeti in castra reuertuntur: Aga-
memnon sollicitus duces in consilium uocauit: hortatur:
ut fortiter pugnarent neque desisterent quonia maior pars
ex suis exuperata sit: sperare se exercitu ex myisia quotidie
superuenturum. POSTERA die agamemnon totum
exercitum: & omnes duces in pugnam prodire coegit co-
tra Troiani duce Hectore atiem direxerunt. Fit magna:
caedes: acriter ex utraque parte pugnatur: multa milia hinc
& inde cadunt: nec differebatur pugna: ita ut continuis
lxxx. diebus animose pugnatum sit: Agamemnon ut uidit
multa milia quottidie occidi: nec sufficere mortuos sepeli-
re: misit legatos ad Priamum: ut inducias ad trienium pe-
terent. Vlixes & diomedes legati ad Priamum ueniunt:
inducias sicut imperatum est postulant: ut suos funerarent:
uulneratos curarent: naues reficerent: exercitum compa-
parent commeatum conuherent. Vlyxes & Diomedes

noctu ad Priamum legati uadunt: occurrit illis ex troianis
dolon: Qui quum interrogaret quid ita armati ad opidum
uenissent: dixit se ab Agamemnone legatos ad Priamum
missos: Quos ut priamus audiuit uenisse: & desiderium
suum exposuisse: in consiliū omnes duces conuocat: Qui
bus refert legatos uenisse ab Agamemnone: inducias ad
triennium peterent: Hectori suspectum uidetur: quia tam
longum tempus postulassent. Priamus dicere imperat:
quid cuique uideatur: omnibus placitum est inducias ad
triennium dare. interim Troiani moenia renouāt: suos sa-
cios curant: & mortuos cum ingenti honore sepeliunt.
TEMPVS pugnae post triennium superuenit: hector &
Troilus exercitum educunt: Agamemnon: Menelaus dio-
medes etiam ipsi exercitum educunt: fit magna caedes he-
ctor in prima acie Phidippum: & Xantippum duces in-
terficit achilles Liconium Euforbium occidit: & caetera
ex plebe multa milia ex utraque parte cadunt: acriter pua-
gnatur diebus continuis triginta. Priamus ut uidit mul-
tos de suo exercitu cecidisse: mittit legatos ad agamemno-
nem: ut inducias peterent mensibus. vi. & consilii senten-
tia agamemnon concedit inducias. Vt autem proelii tēpus
aduenit: acriter per. xii. dies pugnatur: multi duces fortis-
simi hinc & inde cadunt plures uulnerantur plurimi in ipa
curatione moriuntur agamemnon mittit ad Priamum lega-
tos & .xxx. dierum inducias postulauit ut funerare mor-
tuos suos possit. Priamus consulte fecit annuitque at ubi
tempus pugnae superuenit andromacha uxor hectoris in
somnia uidit Hectorem non debere eo die in pugnam pro-
cedere & quum ad eum uisum referret haec muliebria uer-
ba abiicit. Andromacha moesta misit ad Priamum ut il-

lum prohibeat. Ne ea die pugnaret. Priamus Alexandrum
Helenum Troilum & Aeneam in pugnam misit. Hector
ut ista audiuit: multum increpans Andromacham: arma
ut proferet poposcit: nec retinere se ullo modo potuit. Dū
planctu foemineo oppidum concitat: ad Priamum in regiam
cucurrit: refert ea quæ in somnis uiderat: uelle Hectorem
ueloci saltu in pugnam ire: proiectaq; ad genua astante fi-
lio suo Astionacte eum reuocare mandat. Priamus in pu-
gnam omnes prodire iussit. Hectorem retinuit Agarnem
non Achilles Diomedes Ajax Locrus: ut uidere Hecto-
rem in pugna non esse acriter pugnauerunt: multosq; du-
ces ex troianorum numero occidere. Hector ut audiuit tu-
multum: troianosq; in bello nimis laborare: prosiluit in pu-
gnam. Statimque Idumeum obtruncavit Hiphilum sau-
ciauit Leontheum occidit Stenelei iaculo femur figit. A-
chilles ut respexit multos duces eius dextera cecidisse: ani-
mum in eum dirigebat: ut illi obuius fieret: considerabat
enim Achilles nisi Hectorem occideret: plures de græco-
rum numero eius dextera perituros: proelium interea a-
cre colliditur: hector polixtem ducem fortissimum occi-
dit: dumque eum spoliare cepit Achilles superuenit. fit
pugna maior & clamor ab oppido & a toto exercitu sur-
git. Hector Achillis femur sauciauit: Achilles dolore ac-
cepto magis eum persequi cepit: nec destitit nisi occideret
quo interempto Troianos in fugam uertit: & maxima ca-
de eos usque ad portas sequitur: cui tamen Memnon resti-
tit & inter se acriter pugnauerunt: læsi utrique discessere:
nox proelium dirimit. achilles saucius de bello redit noctu
troiani hectorem lamentabantur. POSTERA die
Memnon troianos educit cōtra græcorum exercitum aga-

mēnon exercitum consiluit suadetq; inducias duorū mē
suum postulare ut suos unusq; sepelire possit. Legati ad
Priamum proficiscuntur desiderium prosecuti sunt duorū
mensium inducias accipiunt priamus hēctorem suorum
more ante portas sepelivit ludosque funebres facit dum i
ducia sunt palamedes iterum non cessat de imperio con
queri itaq; agamemnon seditionem excitat & dixit se de ea
re libenter laturum ut quem uellet imperaret. POSTE
R O die populum ad contionem uocat: rogat se unq; cupi
dum imperii fuisse: animo æquo se accipere si cui uellent
dare sufficere sibi exercitum troiæ: Sed tamen Mycenis re
gnum habere: iubet dicere: si cui quid placeat. Palamedes
prodiit: suum ingenium ostendit. Itaque argiui imperium
ei libenter tradunt. Palamedes argiuis gratias agit impe
rium accipit amministrat. Achilles uituperat imperii com
mutationem: induciae exeunt. Palamedes ornatus exer
citum instruit: hortatur. contra idem fecit Deiphebus: pu
gnatur acriter a troianis: Sarpedon Licius cum suis im
pressionem in argiuos facit cædit prosternit. Obuius ei fit
Tlepolemus Rhodius: sed in stando pugnandoque male
uulneratus cadit. Secundo Perses Admestæ filius præ
lium restituit: diuque cum Sarpedone communius pu
gnando occiditur. Sarpedon quoque uulneratus de præ
lio recedit. Itaq; per aliquot dies prælia fiunt: ex utraq; par
te multi ductores occiduntur: sed plures a priamo. Troia
ni legatos mittunt: iuducias petunt: mortuos utrosque se
peliunt saucios curant fide data ultro citroq; in oppidum
& castra argiuum commeant. Palamedes Agamemno
nem: & Demophoontē Athamantem ad Thelidas mittit
Quos legatos Agamemnoni præfecerat: ut commeatu

compararent. & frumentum de mysia a telepho acceptū
supportent. hi subueniunt seditiōi: palamedis proditiōē
narrant. palamedes moleste fert. agamemnon ait moleste
non ferre sua uoluntate esse factum. naues onerandas cu
rant. palamedes castra munit. turribus circumdat. Quæ
runt troiani quare exercitum exerceant. cur muruz urbis
diligenter instaurent. fossam & uallum addant. cæteraque
diligenter comparent. POSTQ VAM autem anni
dies uenit quo hector sepultus est. priamus & hecuba po
lixena cæterique troiani ad hectoris sepulchrum profecti
sunt. quibus obuius fuit achilles. polixenam contēplatur
figit animum. amare eam uehementissime cœpit. tunc ar
dore compulsus odiosam in amore uitam cōsumit. & fere
bat agre ademptum imperium agamemnoni: sibi que pa
lamedem præpositum cogentem. Igitur phrygio fidelissi
mo seruo mandata dat ad hecubam. & ab ea sibi uxorem
polixenam poscit: si dederit se cum suis myrmidonib⁹ do
mum rediturum quod cum ipse fecerit. cæteros idez factu
ros. Seruus proficiscitur ad hecubam conuenit. mandata
dixit. Hecuba respōdit uelle: hoc pacto si priamo uiro suo
placeat. dum ipsa cum priamo agat seruum reuerti iubet.
agamemnon cum magno comitatu ad castra reuertitur.
hecuba cum priamo de condiçãoe achillis loquitur. pria
mus respondit fieri non posse. non quod eum indignum
uel affinitate extremuz estimet: s; si ei dederit & ipse disces
ferit. cæteros graios non discessuros. & iniquū esse filiā su
am hosti coniungere: quapropter si id fieri uellet. pax per
petua fiat. exercitus discedat. foederum iura sanciantur:
si id factum sit sibi illum libenter filiam daturum. Itaque
achilles ut constitutum erat seruum ad hecubaz mittit ut

sciat quod cum Priamo ægerit. Hecuba priamo narrat oīa
mandata seruo. Hæc ille achilli refert. Achilles in uulgo q̄-
ritur: In unius mulieris Helenæ causa totam Græciam eu-
ropamque uastatam esse tanto tempore tot milia hoīum
perisse: libertatem mancipataz esse: unde oportere fieri pa-
cem & exercitum reducere. Annus circumactus est. Pala-
medes exercitum ducit & instruit. Deipheb⁹ contra: achil-
les iratus in proelium non prodit. Palamedes occasiōe du-
ctus impressionem in Deiphebum facit: eumque obtrun-
cat: proelium acriter insurgit: ab utrisque multa milia ho-
minum cadunt. Palamedes in prima acie uersatur: horta-
turque proelium, ut fortiter gerant contra eum. Sarpedō
succurrit: eumque palamedes interfecit. Eo facto lætus in
acie uersatur. Cui glorianti Alexander paris sagitta colluz
transfigit: Phryges animaduertūt: tela coniiciunt: atq; ita
palamedes occiditur. Rege occiso argiui cedūt cuncti im-
pressionem faciunt: in castra confugiunt: troiāi persecuū-
tur: castra oppugnant: naues incendunt. Achilli nūciatū
est: dissimulat: Ajax telamonius fortiter defendit: nox pli-
um dirimit. argiui in castris palamedis scientiam æquita-
tem clāmentiam bonitatem lamentabantur. troiani Sar-
donem & Deiphebum miserabiliter deflent: Nestor qui
maior natu erat: nocte ductores in conciliuz uocat: suadet
hortari: ut imperatorem eligant: & si eis uidetur eundem
agamemnonem minima cum discordia fieri posse. Itē cō-
memorat dum fuerat imperator q̄ res prospere gestæ sint
satis foelicem fuisse exercitum: si cui quid aliud uideatur di-
cere suadet: omnes assentiunt agamemnonem summum
imperatorē præficiunt. POSTERODIE troiani alacres
in aciem prodeunt: Agamemnon contra exercitum edu-

cit proelio commisso uterque exercitus inter se fugantur. Postquam maior pars diei transiit: in primis prodiit troil⁹ cædit deuastat: argiuos in castra fugat. Postera die exercitum troiāi educunt. contra agamemnon. fit magna cædes uterque exercitus inter se pugnant: proeliuz acriter surgit multos duces argiuorum troilus interfecit. pugnatur cōtinuis diebus septem. Agamemnon inducias petit in duos menses. Palamedem magnifico funere effert: ceterosque duces ac milites sepeliendos curat. Interea agamemnon dum induciæ fiunt mittit ad Achillem: Vlyxem nestorem & Diomedem ut rogent eum in bellum prodire. Achilles autem mœstus qui iam destinauerat in belluz nō prodire: ob id quod promiserat Hecubæ: aut certe minus pugnaturum: quoniam polixenam intensissime amabat. cœpit male eos accipere qui ad eum uenerāt dicit se debere perpetuam pacem expostulare. pugnam negat. Agamemnoni renunciatur quod ab achille actum sit: illum pertinaciter negare Agamemnon omnes duces in consilium uocat: exercitum quid fieri debeat consulit: imperat dicere quid cuique uideatur. Menelaus hortatur fratrem suum: ut exercitum in pugnam produceret: nec debere terreri si Achilles se excusauerit: sed tamen persuasum ei: ut in bellum prodeat: nec uereri si noluerit commemorare cœpit troianos nō habere alium uirum fortem sicut Hector fuit. Diomedes & Vlyxes dicere cœperunt Troilum non minus q̄ Hectorem uirum fortissimum esse: Diomedis & Vlyxi Menelaus resistens bellum geri suadebat. Calchas ex augurio respondit debere pugnare: q̄ superiores troianis fient. Tempus pugnae supuenit. Agamēnon Menela⁹ Diomedes Ajax exercitū ducunt contra Troianos: fit ma

gha cædes pugnatur acriter: uterque exercitus inter se sa-
uiunt. Troilus Menelaum sauciat multos interficit, cæte-
ros paulatim persequitur. nox prælium dirimit. PO-
stera autem die Troilus cum Alexandro exercitum edu-
cit. Contra oēs argiui prodeunt. acriter pugnatur. Troi-
lus Diomedem sauciat. in agamemnonem impressionem
facit & ipsum sauciat. argiuos cædit. p aliquot dies pugna-
tur acriter. multe milia hominum ex utraque parte tru-
cidantur. Agamemnon ut uidit maiorem partem exerci-
tus se quottidie amittere. neque sufficere posse: petit indu-
cias per sex menses. Priamus concilium cogit. indicat argi-
uorum desideria. troiāi rennuunt debere dari tam longo
tempore inducias: sed potius impressionem fieri. naueſ in-
cendi. Priamus quid cuique uideatur dicere imperat: om-
nibus placitum est debere fieri quod argiui postulant.
Priamus inducias dedit. agamemnon honorifice suos se-
peliendos curat. Diomedem. Menelaum sauciatos curat
Troiani suos æque sepeliunt: Dum induciæ sunt ex consi-
lii sententia Agamemnon ad achillem proficiscitur ut eū
ad pugnam persuaderet: achilles tristis rogare cœpit se nō
proditurum: sed pacem peti oportere: conqueri cœpit qđ
agamemnoni nihil negare possit: tamen cū tēpus pugnæ
superuenisset: se milites suos missurum: ipsum excusatur
habere. Agamemnon ei gratias condignas egit. Tempus
pugnæ superuenit. Troiani exercitum suum educunt.
Contra argiui prodeunt. Achilles primo myrmidones
instruit: ad agamemnonem paratos mittit: fit pugna ma-
ior. acerrime seuitur. Troilus enim in prima acie argiuos
cædit. Myrmidones uero fugat: impressionem usque ad
castra argiuorum facit: multos hiucinde occidit: plurimos

acriter sauciat. Ajax telamonius obstitit. Troiani uictores
in oppidum reuertuntur. Postera die Agamemnon exerci-
tum educit: omnes duces & myrmidones prodeunt.

Contra uero Troilus in aciem laetus exiuit. proelio comi-
so uterque exercitus inter se dimicat: acriter pugnatur: mul-
ta milia hominum ex utraque parte cadunt. troilus myr-
midones persequitur sternit fugat. Agamemnon ut uidit
ex suis partibus multos occisos: inducias in dies. xxx. petit
ut suos funerare possit priamus inducias dedit: suosque se-
peliendos curat. Tempus pugnae superuenit. troiani exer-
citum educunt. Contra Agamemnon omnes duces in
pugnam coegit. proelio commisso fit magna caedes. acri-
ter pugnatur. Postquam primum tempus diei transiit: pro-
dit in primo troilus caedit prosternit. Argiui fugam cum
clamore fecerunt. Achilles ut animaduertit troilum ira-
cunde sauire. & argiuis insultare: simulque sine intermissi-
one myrmidones prosternere procedit in bellum: quem
troilus continuo excepit & sauciat. Achilles de proelio sau-
cius redit: pugnatur continuis diebus sex. die septimo dum
uterque exercitus proelio facto inter se fugantur. Achilles
qui aliquibus diebus uexatus in pugna non prodierat:
myrmidones instruit. hortatur alloquitur ut fortiter im-
pressionem in troilum faciant. Postquam pars diei transiit:
prodiit troilus ex equo laetus: Argiui maximum clamorem
faciunt: myrmidones superuenere. impressionem in troi-
lum faciunt: de quorum numero multi a troilo occiduntur.
Dum acriter pugnatur equus troili uulneratus cor-
ruit troilum implicitum excutit: tum cito achilles adueniens
eum occidit: & de ipso proelio eum trahere coepit: quod achilles
interuentu Memnonis complere non potuit. adueniens. n.

Memnon & troili corp[us] eripuit: & achillem uulnere sa-
ciauit achilles de proelio saucius redit. Memnon inseq[ue] euz
cepit cum multis: quem achilles ut respexit substitit: cu-
rato uulnere: & aliquamdiu proeliatus Menonem multis
plagis occidit: & ipse uulneratus ab eo ex proelio recessit.
Postq[ue] ductor persarum occisus est: reliqui in oppid[um] 3 con-
fugere: proelium nox dirimit. Clausis portis postera die a
Priamo legati ad agamemnonem missi sunt: qui dierum
xx. inducias peterent: quod agamemnon concessit. Pri-
mus igitur Troilum Memnonemq[ue] magnifico funere ef-
fert: cæterosq[ue] milites utriq[ue] sepeliendos curant. HECV
BA mœsta 3 duo filii eius fortissimi Hector & Troilus ab
achille interfecti eēnt: consilium muliebre temerarium ini-
it ad ulciscendum dolorem alexandrum filium accersit:
hortatur ut se & suos fratres uindicaret: insidias achilli face-
ret: & eum nec opinantem occidat: quoniam ad se miserit
& rogauerit ut sibi polixenam daret in matrimonium se ad
eum missuram Priami uerbis: ut pacem fædusque inter se
confirmarent: constituunt in fano apollinis timbræi quod
est ante portam eo achilli uenienti collocuturoque insidi-
as collocari: sibi satis uisum esse si eum occiderit. quod ten-
taturum se alexander promisit. Noctu eliguntur de exer-
citu fortissimi: & in fanum apollinis collocantur: signum
accipiunt. Hecuba ad achillem sicuti condixerat nuncium
mittit achilles lætus Polyxenam amans postera die ad fa-
num se constituit uenturum. Interea achilles consequen-
ti die cum antilocho filio Nestoris ad constitutum uenit:
simulque fanum apollinis ingrediebatur undiq[ue] insidias
fietiparis hortatur tæla coniiciunt achilles cum antilocho
brachio sinistro chlamyde inuoluto: enses exerere exinde

Achilles multos occidit: Alexander antilochum interemit
ipsumque Achillem multis plagis confodit. Ita animam
ex insidiis nec quicquam fortiter faciens amisit: quem ale
xander feris & uolucris proici iubet: hæc ne faciat He
lenus rogat: & suis tradi: quorum corpora accepta argi
ui in castra tulere. Agamemnon eos occisos magnifico
funere effert: Achillicum sepulchrum ut fieri liceret a Pria
mo inducias petit: ibique ludos funebres facit. Deinde con
cilio prouocat: argiuos alloquitur ut ea quæ Achillis esset:
Aiace propinquo eius commendarent. Tunc sic Ajax ait:
cum filius Neoptolemus ei super sit: neminem æquius ha
bere quæ eum: oportet ad pugnam accersiri: eique uniuersa
quæ patris erant restitui consilio inde placuit ut detur ne
gocium Menelao qui Scyrum proficiscitur ad Lycome
des auum eius: imperat ut nepotem suum mittat. Quod
Lycomedes argiuis libenter concessit. Postquam induciæ tras
actæ sunt. Agamemnon exercitum eduxit: instruit:horta
tur. Contra troiani ex urbe prodeunt: proelium committi
tur. In prima atie Ajax nudus uersatur clamore magno or
to. Multi ex utraque parte cadunt: Alexander arcum teten
dit: Multos interficit: aiaceis latus nudum transfixit. Ajax
saucius alexandrum persequitur: nec destitit: nisi eum oc
cideret aiace fessus uulnere in castra refertur. Sagitta exem
pta moritur: alexandri corpus ad urbem portatur. Dio
medes uirili animo impressionem in hostes facit phryges
fessi ad portas confugiunt: quos Diomedes usque in ur
bem persequitur agamemnon exercitum circa oppidum
duxit & tota nocte circa murum sedit: alterna uice uigili
as agit: postera die Priamus alexandrum magnifico fune
re effert quem magno ululatu Helena prosecuta est: quo

niam ab eo honorifice tractata sit: quam Priamus & hecu
ba ut filiam aspexere: & diligenter curauere: quo nunq̃ tro
iam despexisset nec argiuos desiderasset. POSTERA
die Agamemnon exercitum capit ante portas instruere:
& dardanos ad proelium prouocare. Priamus contra ius
sit urbem munire & inter subsistere usque dum Pentesi
lea cum amazonibus superueniret. Pentesilea postea su
peruenit: exercitum contra Agamemnonem eduxit: fit
proelium ingens per aliquot dies: diu pugnatur. argiui fu
gantur in castra opprimuntur: cui uix Diomedes obstitit:
alioquin naues incendisset argiuorum: & uniuersum proe
lium deuastasset. proelio direpto Agamemnon in castris se
se continuit: Pentesilea uero quotidie prodit deuastat argi
uos in bellum prouocans. Agamemnon ex consilio ca
stra muniuit: & in bellum non prodiuit usque dum Mene
laus ueniret: Menelaus a Scyro uenit: arma Achillis Neo
ptolemo filio eius tradit: quæ quum accepisset in argiuo
rum castris uehementer circa patris tumultum lamentat⁹
est. Pentesilea ex more proelium instruxit: & usque argiuo
rum castra processit. Neoptolemus myrmidonum prin
ceps contra atiem duxit. Agamemnon exercitum instruit
pariter cōcurrunt. Neoptolemus stragē fecit. occurrit pē
tesilea & fortiter in plio uersat. utrique p aliquot dies acrit⁹
pugnauerunt. multos utrique occiderūt. pētesilea neopto
lemum sauciat: ille dolore accepto amazonum ductricem
penteseileam obtruncat eo facto totum exercitum troiano
rum in urbem fugere fecit. Statim argiui cum omni exer
tu murum circundant ita ut foras troiani exire non possēt
HOC POSTquam Troiani uidere antenor polidamas
æneas ad priamum ueniunt. agunt cum eo & consilium

quærunt: ut deliberet quod de fortunis futurum sit priamus concilium conuocat quid postularent iubet eos dicere & quid desiderent. Antenor memorat principes defensoresq; troiæ cæterosq; natos eius cum aduenis ductorib; interfectos argiuorum principes remanere fortissimos. Agamemnonem: Menelaum: Neoptolemum non minus fortissimum q̃ pater eius fuit. Diomedem aiacem Locrium cæterosq; cōplures summæ prudentiæ nestorē Vlyxem. contra Troianos clausos & obsessos & pœne contritos suadet potius esse ut Helena his reddatur & ea quæ alexander euz sociis attulerat & pax fiat. postq̃ multis uerbis de pace concilianda satis fecerunt surgit Amphimachus filius priami adolescens fortissimus malis uerbis Antenorem adortus est eosque qui consenserant improperare eis facta eorum suadere potius dicendum exercitus & irruptionem in castra faciendum usq; dum uincant aut uicti propria occumbant. postq̃ finem fecit exurgit Aeneas lenibus: mitibusq; uerbis amphimacho repugnat ab argiuis pacem petendam magnopere persuadet. postq̃ dicendi finis factus est priamus magno animo surrexit ingerit multa mala Antenori & aeneæ eos belli appetendi ductores fuisse ut legati in græciam mitterentur quum ipse quoque antenor legatus redierit & renunciauerit se contumeliose tractatum esse & ipse bellum suaserit. Deinde aeneam qui cum alexandro Helenam & prædam de argiuis non modicam extraxit quapropter certum sibi esse pacem non fieri statimq; imperauit ut hi omnes parati essent ut quum signum daret portis irruptionem facerent aut uincere moriue sibi certum esse. Hæc postq̃ locutus est concilium dimisit. Amphimachum secum duxit dixitq; ei uereri se ab

his qui pacem suadebant ne oppidum prodant eosque habe-
re multos de plebe qui una sentirent opus esse eos interfi-
ci. Quod si hoc factum fuerit se esse patriam defensorum
arguique superaturum simulque rogat ut sibi fidelis & audi-
ens paratusque cum armatura esset ut sine suspitione fieri
possit simulque suavit amphi-machus ad cenam eos uocari
diuinamque rem facturum & ita insidiis circumuenturum.
Amphi-machus ita se facturum promisit: & ab eo discessit.
EODEM die conueniunt Antenor Polidamas Vcale-
gon. Amphi-damas Dolon dicunt se mirari regis pertinaci-
am: quum patriam & comites perire malit quam pacem face-
re. Antenor ait se niuuisse:que sibi & illis in commune pro-
spiciat si sibi fides seruaretur. Omnes fidem obstringunt.
Antenor ut uidit se obstrictum mittit ad Aeneam: dicens pa-
triam esse pendam: & sibi suisque cauendum esse: ad Agamem-
nonem de his rebus aliquem esse mittendum:que id sine suspitione
curet maturandum esse: animaduertisse Priamum iratum (quia
ei pacem suaserit) de consilio surrexisse: & uereri ne quid no-
ui consilii ineat. Itaque omnes permittunt: statimque polidamantem
(qui ex his minime inuidiosus erat) ad Agamemnonem
clam mittunt. Polidamas in castra argiuorum peruenit.
Agamemnonem conuenit: dixitque ea quae suis placerent:
Agamemnon clam nocte omnes in concilium conuocat:
& refert ea quae audiuit quid cuique uideatur dicere iubet.
Inde omnibus placitum est ut fides proditoribus seruare-
tur. Vlixes & Nestor uereri se dixere hanc rem subire. Ne-
optolemus hos refutat: inter se certant: placitum est si-
gnum a polidamante exigi: & id ipsum per Sinonem ad
Aeneam & Anchisem & Antenorem mitti: Sinon ad tro-
iam proficiscitur: & quia nondum clauis portae Amphi-

machus custodibus tradiderat: Signo dato Sinon uocem
Aeneæ & Anchisæ: & Anthenoris audiendo confirmatur
Agamemnoni renunciat: Tunc placitum est omnibus fi-
dem dari fœdere firmari iureiurando stringi: eo pacto ut
si oppidum proxima nocte tradidissent: Antenori Aeneæ
Valegoni: Polidamanti Doloni nec non liberis coniugi-
bus propinquis amicis suisque omnibus fides seruaretur:
& sua causa omnia sibi liceat habere. PACTO confirma-
to iureiurando adstricto suadet polydamas noctu exerci-
tum ad portam Sceam adducant: ubi extrinsecus caput
equi sculptum est: ibi præsidia habere: noctu Antenorez
& Anchisem exercitui argiuorum portam reseruatu-
ros: eis que lumen prolaturus: id signum eruptionis fore dicunt
qui ibi præsto forent qui ad regem eos ducant. postq̃ pa-
cta data sunt polidamas in oppidum rediit: rem peractam
denunciat: dicit Antenori & Aeneæ cæterisque quibus placi-
tum erat: ut suos oēs adducant: & noctu Sceam portā ape-
riant: lumen ostendāt exercitum inducāt: Antenor & Aene-
as noctu ad portā præsto fuere Neoptolemū susceperunt:
exercitui portā reserauere: lumen ostendere: fugam præsi-
dio sibi suisque omnibus præuidere. Neoptolemus præsidium
dat: Antenor eum in regiā duxit: ubi troianis positū præsi-
diū erat. Priamū persequit: quem ante aram Iouis hercei
obtrūcat: Hecuba dum fugit cū Polyxena Aeneas occur-
rit: polyxena ei se tradidit quam aeneas ad patrem anchi-
sem abscondit. andromacha & Cassandra in ædem Miner-
uæ se occultant tota nocte nō cessant argiui deuastare: præ-
damque facere postq̃ dies illuxit: agamemnon omnes duces
in arcem conuocat diis gratias egit: exercitum collaudat:
omnemque prædam iubet in medio reponēdam: quā omni

exercitui æque partitus est: simulq; exercitum consulit: an
placeat Antenori & Aeneæ: qui patriā prodider: fidem ser
uari. exercitus oīs conclamat placere sibi conuocatisq; om
nib⁹: uniuersa quæ erāt reddiderunt. Antenor rogat Aga
memnonem ut sibi loq; liceret. Agamemnon dicere iubet:
mox ut loqui cæpit: primo omnibus graīs iuuenibus gra
tias egit: siuulq; cōmemorat Helenum & Cassandram pa
cem semper patri suasisse: Achillemq; suasu Heleni sepul
turæ conditum fuisse. Agamēnon ex consilii sentētia Hele
no & Cassandræ libertatem reddidit: Helenus Agamem
nonē pro Hecuba & Andromacha deprecatur: cōmemo
ratq; semp ab his esse dilectum etiā his ex consilii sententia
libertas concessa est. Interea prædam omni exercitui diui
sit: diis gratias egit: hostias imolauit: & quinto die statuit
iter pgeret: nt aut dies profectionis aduenit: tēpestates ma
gnæ exortæ sunt & per aliquot dies remansere. Chalcas
respondit inferis fatissactum nō esse: Neoptolemo in men
tem uenit: polyxenam (cuius causa pater eius perierat) in
regia non esse inuentam. Agamemnon poscit conqueri
tur: exercitum accusat: Antenorem accersiri iubet: impe
rat ut diligenter eam inquireret inuentamque ad se addu
ceret. Mox antenor ueniens ad aeneam & Polyxenam ab
eo absconsam suscipiens ad agamemnonem eam duxit.
Agamemnon Polyxenam Neoptolemo dedit: quam acci
piens ad tumulum patris iugulauit: tunc agamemnon
iratus aeneæ & Polixenam absconderat cum omnibus su
is a patria protinus discedere iubet: aeneas cum suis profi
ciscitur antenori terram tradidit agamemnon profectus
est de urbe uictoria sibi concessa. Helena post aliquot di
es mœsta magis q̃ ante domuz reportatur cum suo Mene

lao. Helenus cum Cassandra sorore: & Andromacha Hectoris fratris uxore & Hecuba matre Cheronēson petit: **HACTENVS** Dares phrygius quæ gesta sunt litteris mandauit: nam ipse ibidem cum Antenoris factione remansit. Pugnatum est annis. x. mensibus. yi. diebus. xii. Ad Troiam corruere ex argiuis sicut Dares scribendo tradidit. D. ccc. lxxxvi. milia Ex troianis usq; ad oppidum proditum. D. c. lxxvi. milia Aeneas nauibus profectus est in quibus Alexander in græciam ierat numero. xxii. quem omnis ætas secuta est hominū in milibus tribus & .cccc. antenorem secuti sunt duo milia & quingenti. Helenum & Andromacham mille ducenti. hucusque daretis historia perscripta est. **Q** VI troianorum in græcorum principes occidere denotantur. hector: Protesilaum: Patroclum: Merionem: Boetem: Archilocum: Protenorem. Delphenorem: Dorium: Polixenum: Phidipum: Xantippum: Leonteum: Polibætum. Carpedontem. Lepodemon. Luforem. Epistrophum & Schedium. Maimentum. Palamonem. Aeneas amphimacum: Nireum. Alexander Palamedem. Antilochum. aiace. aiex Thelamonius. & alexander mutuis uulneribus se occidere. **Q**ui etiam græcorum troianorum duces occidere. Litteris subter notantur achilles Euphenium. hippotum. Plebeum. asterium. Liconium Euforbiū. hectorem. mēonem neoptolemus Penthesileam. Priamum ad tumulum patris Polixenam iugulauit. Diomedes. Xandippum. Mestem epistrophum Orcomeneum assaricus genuit Capin. Capis anchisem. anchises aeneam, aeneas. aschanium.

Franciscus Faragonius ad lectorem.

Iam sunt plena malis hæc tempora nostra nefandis:

Iam placet heu cunctis nocte dieq; scelus
Ferrea sanguineo sæuit discordia mundo.

Pax abiit, nusq; cernitur alma fides.

Ambitione trudi miseratq; cupidine rerum.

Labitur humanum tartara ad ima genus.

Fœda gomroteo iam putent sæcla ueneno

Hoc omnis uitio ducitur ordo uirum:

Credimus en sacros uerum cecinisse prophetas

Bellis igne fame sulphure cuncta ruent.

Finit historia antiquissima Dictys Cretensis atq; Da
retis Phrygii de bello Troianorum ac Græcorum in inely
ta urbe Venetiarum cum eximia diligentia impressa per
Cristoferum mandellum de pensis kalendis Martii. M.
CCCC.LXXXXIX. Laus deo & beate uirgini.

Registrum operis.

a b c d e f g h sunt quaterpi. i uero
est quinternus. Finis.

Franciscus Pargor... ad lectorem.

Im sunt opusculi huius temporis nonnulli
tam plures quam etiam nonnulli
Pater languntur in diebus istis
Parabola nonnulla sunt
Ambrosius...
Liber...
Fides...
Hoc...
Credimus...
Blessignus...

Finis...
Pater...
Venerabilis...
Cisterciensis...
CCCCXXXIX.

Registrum operis.

a b c d e f g h sunt quatuordecim
et quinquaginta.

